BLAŽENI

ALOJZIJE STEPINAC

ISSN 1331-9124

»Kad se s Isusom trpi, onda sve biva lako!«

(Bl. A. STEPINAC, *Katehetske propovijedi*, Zagreb, 1956., sv. I., str. 187.)

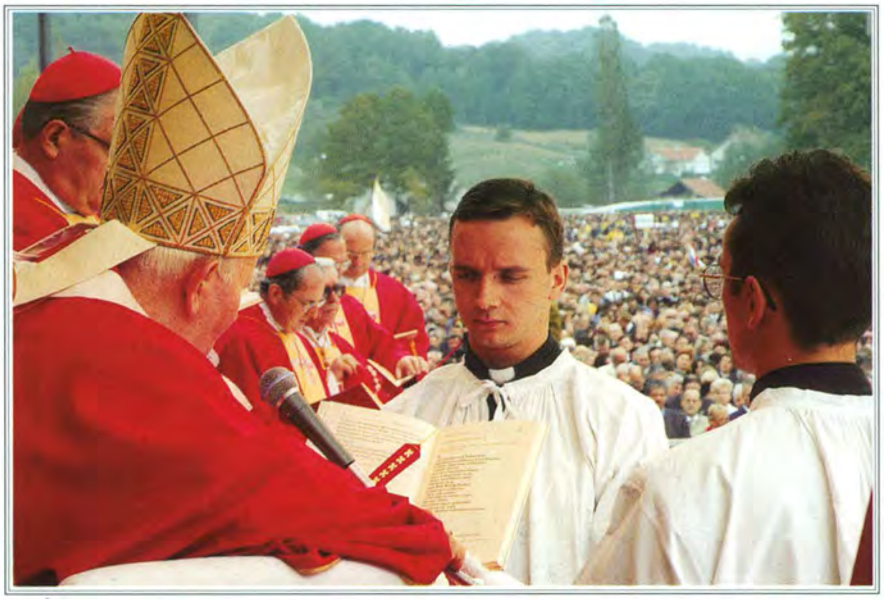
God. 9 (2002.) | 11. listopada | GLASNIK POSTULATURE | Broj 4 | Cijena 5 kn



Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

PAPINA RIJEČ

U nedjelju 16. lipnja 2002., za vrijeme misnog slavlja na trgu sv. Petra u Rimu, Papa Ivan Pavao II. proglasio je svetim bl. Francesca, Pia iz Pietrelcine. Tom prigodom je Sveti Otac održao propovijed, u kojoj je istaknuo duhovnost križa koju je ovaj ponizni kapucin živio.



Ivan Pavao II. izgovara molitvu proglašenja blaženim kardinala Stepinca, u Mariji Bistrici 3. listopada 1998.

1. »Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako.« (Mt 11,30)

Isusove riječi učenicima, koje smo upravo čuli, pomažu nam shvatiti najvažniju poruku ovog svečanog slavlja. Možemo ih naime držati, u nekom smislu, kao jednu veličajnu sintezu sveg postojanja Oca Pia iz Pietrelcine, danas proglašenog svetim.

Evanđeoska slika »jarma« doziva nam u svijest tolike kušnje s kojima se ponizni kapucin iz San Giovanni Rotondo morao suočiti. U njemu danas promatramo koliko je sladak »jaram« Kristov i uistinu lagan njegov teret kad se nosi s vjernom ljubavi. Život i poslanje Oca Pia svjedoče da se poteškoće i žalosti, ako su prihvaćeni s ljubavlju, pretvaraju u privilegirani hod svetosti, koji otvara perspektive prema najvećemu dobru, poznate samo Gospodinu.

2. »A ja... ne ponosim se drugim osim križa Gospodina našega Isusa Krista.« (Gal 6,14).

Nije li možda upravo »hvaliti se križem« to što najviše odsijeva u patru Piu? Kakva je suvremena duhovnost Križa koju je živio ponizni kapucin iz Pietrelcine? Naše doba ima potrebu ponovno otkriti vrijednost za otvaranje srca mladih.

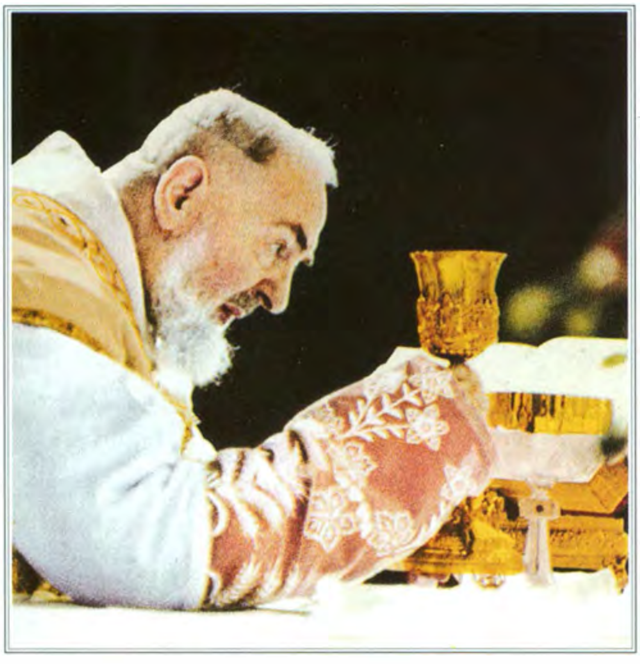
Čitav život, on je tražio uvijek sve veću sličnost s Raspetim, imajući vrlo jasnu spoznaju da je pozvan na osobit način surađivati u djelu otkupljenja. Bez tog postojanog odnosa s Križem ne može se shvatiti njegova svetost.

U Božjem nacrtu, Križ sačinjava pravi alat spasenja za sve čovječanstvo i izričiti put koji je Gospodin preporučio svima onima koji ga žele nasljedovati (Mk 16,24). To je dobro shvatio Sveti fratar iz Gargana, koji je, na svetkovinu Uznesenja Marijina 1914., pisao: »Da bismo prispjeli do posljednjeg našeg cilja potrebno je nasljedovati božanskoga vođu, koji ne želi po drugom putu voditi izabranu dušu, već onim kojim je on prošao; onim, velim, putem odricanja i križa.« (*Epistolario II.*, str. 155.)

3. »Ja sam Gospodin koji čini milosrđe.« (Jer 9,23)

Otac Pio je bio velikodušan djelitelj Božanskog milosrđa, davši se svima na raspolaganje po prihvaćanju, duhovnom vodstvu, i osobito dijeljenjem sakramenta pokore. I ja sam imao privilegij za vrijeme mojih mladih godina iskoristiti tu njegovu raspoloživost prema pokornicima. Služenje ispovjedaonici, koje tvori jedno od najprepoznatljivijih oznaka njegovog apostolata, privlačilo je bezbrojna mnoštva vjernika u samostan San Giovanni Rotondo. I onda kad je ovaj osobiti ispovjednik postupao s hodočasnicima s pojavnom tvrdoćom, on se, bivajući svjestan težine

Sveti Pio iz Pietrelcine, slavitelj Euharistije koja mu je bila vrelo duhovnog života i mističnih nadahnuća



***Na naslovnici:* "*Vitraj,* oslikani prozor na crkvi sv. Roka u Voloskom prikazuje bl. Alojzija Stepinca, mučenika za vjeru i svjedoka evanđeoske čistoće; uvršten je u simboliku hrvatskog pletera s glagoljskim natpisom »ljubav«; nastao je suradnjom župnika vlč. Josipa Šimca te umjetnika Branke Marčeta i Borisa Rogića**

grijeha i iskrenosti pokornika, gotovo uvijek vraćao natrag k pomirnom zagrljaju sakramentalnog pomirenja.

Neka njegov primjer osmjeli svećenike da s radošću i žarom vrše ovu službu, tako važnu i danas, kao što sam želio naglasiti u Pismu svećenicima prigodom prošlog Velikog četvrtka.

4. »TI SI, GOSPODINE, JEDINO MOJE DOBRO.«

Tako smo pjevali u pripjevnom psalmu. Pomoću tih riječi novi nas svetac poziva da postavimo Boga iznad svega, da ga držimo kao jedino i najveće naše dobro.

U biti, zadnji razlog apostolske učinkovitosti Oca Pia, duboki korijen tolike duhovne plodnosti nalazi se u tom intimnom i sustavnom sjedinjenju s Bogom, o čemu nam rječito svjedoče dugi sati što ih je on proveo u molitvi i u ispovjedaonici. Volio je ponavljati: »Ja sam siromašan fratar koji moli!«, svjestan »da je molitva izvrsno oružje koje imamo, ključ koji otvara Božje srce«. Ta temeljna oznaka njegove duhovnosti nastavlja se u »Molitvenim zajednicama« koje je on utemeljio, koje pridonose Crkvi i društvu čudesan prinos neprestane i pouzdane molitve. Molitvi oca Pia pridružuje se osim toga snažna karitativna djelatnost, koju na najbolji način predočuje »Casa Sollievo della Sofferenza« (»Kuća za ublaživanje boli«; bolnica, op. J.B.). Molitva i ljubav, evo sinteze izvrsno predočene u nauku Oca Pia, koja se danas predstavlja svima.

5. »SLAVIM TE, OČE, GOSPODARU NEBA I ZEMLJE, ŠTO SI... OVE STVARI... OBJAVIO MALENIMA.« (MT 11,25)

Kako nam jasne bivaju ove Isusove riječi, kad se o njima razmišlja misleći na te, ponizni i ljubljeni Oče Pio. Nauči i nas, molimo te, poniznosti srca, da bismo bili ubrojeni među malene Evanđelja, kojima je Otac obećao objaviti tajne svojega Kraljevstva.

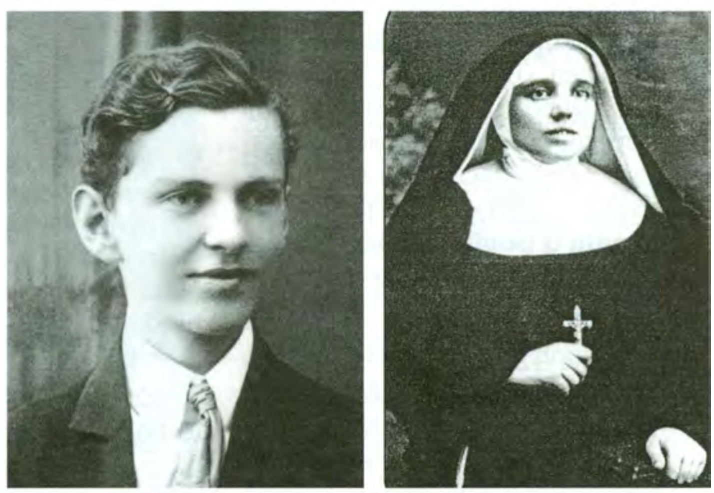
Pomozi nam moliti da se nikad ne umorimo, sigurni da Bog poznaje ono što nam treba, i prije nego ga zamolimo.

Daj nam usvojiti pogled vjere sposobne spremno prepoznati u siromašnima i trpećima sam lik Isusov.

Podrži nas u trenutcima borbi i kušnji i, ako padnemo, učini da iskusimo radost sakramenta Oproštenja.

Prenesi na nas svoju nježnu pobožnost prema Mariji, Majci Isusovoj i našoj. Prati nas na zemaljskom hodočašću prema blaženoj velikoj domovini, u koju se nadamo i mi prispjeti i promatrati zauvijek slavu Oca, Sina i Duha Svetoga. Amen!

HRVATSKI KANDIDATI ZA ČAST OLTARA



Budući blaženici: Ivan Merz i Marija Petković

U petak 5. srpnja u 11 sati u Vatikanu, u dvorani Klementini, u nazočnosti Svetoga Oca Ivana Pavla II. proglašeni su dekreti o herojskim krepostima sluge Božjega Ivana Merza, laika, apostola hrvatske mladeži i pionira Katoličke akcije u Hrvatskoj, te službenice Božje Marije Petković, utemeljiteljice družbe sestara Kćeri milosrđa. Od danas oni dobivaju naslov »venerabilis«, tj. časni sluga, odnosno časna službenica.

Ivan Merz je rođen u Banjoj Luci 1896., a umro u Zagrebu 1928. godine. Marija Petković je rođena u Blatu na Korčuli 1892., a umrla u Rimu 1966.

Proglašenjem dekreta o »herojskim krepostima« u jednoga kandidata za beatifikaciju formalno je završen kanonski proces kojom se utvrđuje natprosječni stupanj svetosti dotičnog sluge Božjega, što ga čini dostojnim da ga Crkva službeno stavi vjernicima kao uzor kršćanskog života. Radi se dakle o obznanjivanju Papine odluke, kojom Sveti Otac prihvaća sud dokaznog postupka o postojanju herojskih kreposti kod kandidata za čast oltara, te daje nalog Kongregaciji za kauze svetaca da se objavi dekret o postojanju herojskih kreposti kod sluge Božjega. No da bi dotični kandidat za beatifikaciju mogao biti i javno štovan u Crkvi, traži se i jedno čudo koje se dogodilo po njegovu ili njezinu zagovoru.

Budući da su pri završetku i postupci za utvrđivanje čudesnih ozdravljenja koja su se dogodila na zagovor ovih dvaju hrvatskih kandidata za čast oltara, očekuje se i skoro njihovo proglašenje blaženim.

Promulgacijom dekreta o herojskim krepostima završen je dugi postupak kod Ivana Merza. Trajao je pune 44 godine, tj. od 1958., kad ga je na molbu Suradnica Krista Kralja pokrenuo zagrebački nadbiskup Franjo Šeper. Za Mariju Petković proces je započeo 1989. godine u rimskoj biskupiji, gdje je službenica Božja provela posljednje godine svoga života i gdje je sveto umrla.

Na svečanom činu proglašenja dekreta za Ivana Merza bili su nazočni: predsjednik Biskupske konferencije BiH banjolučki biskup Franjo Komarica, mons. Fabijan Veraja, relator Merzove kauze, pisac službene Pozicije o životu, krepostima i glasu svetosti sluge Božjega, zatim o. Božidar Nagy, postulator kauze, Kata Bilandžija, voditeljica svjetovnog instituta »Suradnice Krista Kralja« iz Zagreba, i drugi.

Za sestru Mariju Petković proglašenju dekreta bili su nazočni o. Paolo Lombardo, postulator kauze, sestra Berislava Žmak, vrhovna glavarica sestara Kćeri milosrđa, sestra Marija Remidina Fuentes, vrhovna zamjenica, sestra Biserka Bogdanić, vrhovna savjetnica.

POHVALA ISTINI U VREMENIMA DEMOKRATSKE ŠUTNJE

Kad smo 5. lipnja 2002. promatrali sva tri mariborska biskupa zajedno s preko 260 biskupijska svećenika i redovnika, s 40-tak bogoslova i s dijelom vjernika, kako se tiskaju oko groba bl. Alojzija Stepinca, te čuli riječ mons. Franca Krambergera – s odlučnom riječi zahvale bl. Alojziju Stepincu za svu potporu, gostoljubivost i razumijevanje iskazano slovenskom kleru i narodu za vrijeme njemačkog progona na prostoru Mariborske biskupije – jasnijom nam je postala riječ nekadašnjeg mariborskog biskupa, i samog prognanika i po Stepincu spašenoga dr. Maksimilijana Držečnika, koji je povodom smrti nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca, u sažalnici napisanoj 20. veljače 1960. mons. Franji Šeperu, apostolskom administratoru Zagrebačke nadbiskupije, ustvrdio: **»Bit će ime pok. Kardinala u povijesti mariborske biskupije zapisano zlatnim slovima.«**

Dne 12. svibnja 1941. Nadbiskup je župnicima Zagrebačke nadbiskupije upravio jedno ganutljivo pismo. U njemu je napisao i ovo: »Mole nas za komad kruha i za krov. Stavljaju nam na raspolaganje svoje dragocjene svećeničke snage i riznicu poklada sv. Reda, kojima po milosti Duha Svetoga raspolažu. Ako za ikoga, to za njih vrijedi, da nam preko njih Isus u prilici skrajnjega siromaha kuca na vrata i srce. Mi smo skloni da u njihovu dolasku gledamo osobiti pohod Božji.«

Spomenuto pismo nadbiskup Stepinac je zaključio riječima: »Ovih ću dana poslati k vama jednog svećenika (...). Molim Vas, da se u duhu stavite u njegov bijedni položaj, i da time u Vama izazvani osjećaj svlada sve eventualne poteškoće (...). Siguran sam da će Gospodin Bog obilno blagosloviti naše nastojanje, da primimo njegove pomazanike u njihovim preteškim časovima.« (Usp. BENIGAR A., *Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal*, str. 385s.)

Nadbiskup je 5. srpnja 1941. pastoralnom svećenstvu ponovno uputio pismo u kojem je izjavio, kako je tih dana oko 300 slovenskih svećenika zamolilo »koru kruha i krov nad glavom«. »Zar nije nam dužnost«, reče, »da i zadnju sirotinju svoju podijelimo s njima?«

Ukupno je tijekom godine 1941. u Hrvatsku bilo iseljeno 354 mariborskih i oko 150 ljubljanskih svećenika, dakle preko 500, od kojih ih je u Hrvatskoj ostalo samo nešto iznad polovice, naime 214 svjetovnih i 53 redovnička svećenika iz Mariborske biskupije, te 10-tak iz Ljubljanske biskupije.

Znakovito je da se dogodilo to hodočašće i to priznanje.

Znakovito je i to da u Republici Hrvatskoj ni dnevni tisak, ni radio, ni televizija nisu tome posvetili ni jednu riječ, ni jednu rečenicu, ni jednu sliku. Odakle im hrabrosti pisati da Stepinac nije pomagao stradalnicima 2. svjetskog rata, a kad ovi osobno o tome svjedoče, oni šute!?

Zar u Republici Hrvatskoj doista postoji strah od povijesne istine ili cenzura, koja toj istini ni nakon 53 godine ne dopušta spomen? Je li moguće da sredstvima javnog priopćivanja Stepinac služi tek kao prigodni plašt da se pokrije golotinja prikrivanja



Hrvatski metropolit mons. Alojzije Stepinac u molitvi pred prvom postajom križnoga puta u M. Bistrici

povijesnih činjenica? Ako bi to bilo tako, onda bi se morao otkriti krojač koji svojim plaštem šutnje i laži prikriva istinu o Alojziju Stepincu i kad je u pitanju njegovo spašavanje Židova, Srba, Cigana, komunista, režimima »nepoćudnih« Hrvata i svih stradalnika prirodnih nepogoda i ljudske (ideološke) mržnje.

Znakovit bijaše cjelov mira što su ga razmijenili nadbiskup Bozanić i 92-godišnji Štefan Kušar, jedan od svećenika koji se nikad nije bojao ni stidio posvjedočiti kremeniti Stepinčev značaj u vremenima potopa mržnje i jednoumlja, prepunog nasilja. Sav je Božji narod okupljen u Katedrali tu gestu popratio pljeskom!

PROZIVKE MRŽNJE

Uspostavom samostalnosti hrvatske države pomislili smo da će istina doći na vidjelo. Na svim područjima života. Otkada je desetogodišnje oduševljenje zamijenila zagonetna šutnja i opća nesi-

gurnost, malo pomalo se počinju – na različitim proslavama, osobito onima koje veličaju partizanski pokret i dolazak komunista na vlast 1945. i stvaranje Jugoslavije pod knutom bezbožne ideologije – veličati neki događaji s namjerom da se oblati hrvatska povijest, hrvatski narod, a gotovo se neizostavno u tom kontekstu spominje ime zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca.

Želimo spomenuti samo to, da ni jedan državnik, ni u NDH ni u Jugoslaviji ni u Republici Hrvatskoj, nije tako snažnim riječima osudio Jasenovac kao što je to učinio zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. U pismu upućenom dr. Anti Paveliću, poglavaru NDH, 24. veljače 1943., ustvrdio je da je Jasenovac »sramotna ljaga i zločin, koji vapi u nebo za osvetom, kao što je sramotna ljaga čitav Jasenovac za Nezavisnu Državu Hrvatsku«.

Kao pastir učinio je koliko je mogao. I svoga je osobnoga tajnika, još živućega dr. Stjepana Lackovića, slao u taj logor s nakanom da se uvjeri o životu u njemu. Tražio je od državnih vlasti postupak koji će isključivati svako nasilje, osvetu ili nepotrebno zadržavanje i odvođenje ljudi u logore, pa i u Jasenovac.

Nadbiskup Stepinac nije bio politički slijep čovijek, i upravo je zato hrabrošću pastira mogao Titu u oči reći da nisu »ni svi grobovi u državi napunjeni ustaškim rukama«. Doista bi bilo potrebno istražiti logor Jasenovac, te uz žrtve koje su stradale za vrijeme NDH, podići i spomenik onim žrtvama koje su tamo dovođene i ubijane od 8. svibnja 1945. do 1948. Trebalo bi podići spomenike na tolikim poljima, jamama, škrapama i kanalima u koje su zagrnjene stotine tisuća nedužnih mladih Hrvata i neizbrojivo mnoštvo civilnog pučanstva. A zašto grad Zagreb još nije podignuo spomenik desecima tisuća svojih građana koji su bili pobijeni u gradu koji je bio proglašen »otvorenim«, tj. u kojem i za koji nije bilo vojnih djelovanja; koji je predan novim vlastodršcima bez ispaljena metka? Kad će im i gdje glavni grad Republike Hrvatske iskazati počast?

Nadbiskup Bozanić predvodi koncelebraciju u kojoj su sudjelovali mariborski biskupi, zagrebački pomoćni biskupi te preko 260 svećenika Mariborske biskupije prigodom zahvalnog hodočašća Mariborske biskupije na grob bl. A. Stepinca, 3. lipnja 2002.



Kad je zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić u Zagrebačkoj katedrali 10. veljače 1981. ustvrdio da »ima groblja na kojima nema spomenika i žrtava pokrivenih šutnjom«, umalo je izbio politički škandal, a jugoslavenski politički vrh tužio ga je Svetoj Stolici kao remetitelja javnog poretka. Duboko, duboko se treba pokloniti svim žrtvama i opraštati, opraštati bezgranično, kako je to učinio blaženi Alojzije.

Prosudba povijesnih događanja mora biti istinita, objektivna i pravedna. A protiv tih načela griješe i svi oni koji odgovornost za naređene političke odluke i provedbe umjesto na političare prebacuju na Katoličku crkvu u Hrvata, njezine biskupe, osobito na zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Nadbiskup Stepinac i sam je često puta istaknuo kako se nije miješao u politička zbivanja ni odluke, ali je bez bojazni pred bilo kojom silom branio istinu o Bogu, o čovjeku, o vječnom životu! To sigurno nije zlodjelo ni protiv čovjeka ni protiv naroda.

Potpisani je sredinom mjeseca svibnja bio pozvan na sudsku parnicu u kojoj je Josip Manolić tužio Dobroslava Paragu zbog tvrdnje da je on (Manolić) trovao nadbiskupa Stepinca.

U svojem svjedočenju postulator je istaknuo one činjenice koje upućuju na trovanje nadbiskupa Stepinca u Lepoglavi, ali iz dosadašnjih dokumenata on nije mogao zaključiti da bi to bio potaknuo ili izveo Josip Manolić.

Tiskovna izvješća s tih parnica bila su doista tendenciozna, često netočna i protuslovna, što je u dijelu čitatelja izazvalo nove upite i nejasnoće.

gurnost, malo pomalo se počinju – na različitim proslavama, osobito onima koje veličaju partizanski pokret i dolazak komunista na vlast 1945. i stvaranje Jugoslavije pod knutom bezbožne ideologije – veličati neki događaji s namjerom da se oblati hrvatska povijest, hrvatski narod, a gotovo se neizostavno u tom kontekstu spominje ime zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca.

Želimo spomenuti samo to, da ni jedan državnik, ni u NDH ni u Jugoslaviji ni u Republici Hrvatskoj, nije tako snažnim riječima osudio Jasenovac kao što je to učinio zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. U pismu upućenom dr. Anti Paveliću, poglavaru NDH, 24. veljače 1943., ustvrdio je da je Jasenovac »sramotna ljaga i zločin, koji vapi u nebo za osvetom, kao što je sramotna ljaga čitav Jasenovac za Nezavisnu Državu Hrvatsku«.

Kao pastir učinio je koliko je mogao. I svoga je osobnoga tajnika, još živućega dr. Stjepana Lackovića, slao u taj logor s nakanom da se uvjeri o životu u njemu. Tražio je od državnih vlasti postupak koji će isključivati svako nasilje, osvetu ili nepotrebno zadržavanje i odvođenje ljudi u logore, pa i u Jasenovac.

Nadbiskup Stepinac nije bio politički slijep čovijek, i upravo je zato hrabrošću pastira mogao Titu u oči reći da nisu »ni svi grobovi u državi napunjeni ustaškim rukama«. Doista bi bilo potrebno istražiti logor Jasenovac, te uz žrtve koje su stradale za vrijeme NDH, podići i spomenik onim žrtvama koje su tamo dovođene i ubijane od 8. svibnja 1945. do 1948. Trebalo bi podići spomenike na tolikim poljima, jamama, škrapama i kanalima u koje su zagrnjene stotine tisuća nedužnih mladih Hrvata i neizbrojivo mnoštvo civilnog pučanstva. A zašto grad Zagreb još nije podignuo spomenik desecima tisuća svojih građana koji su bili pobijeni u gradu koji je bio proglašen »otvorenim«, tj. u kojem i za koji nije bilo vojnih djelovanja; koji je predan novim vlastodršcima bez ispaljena metka? Kad će im i gdje glavni grad Republike Hrvatske iskazati počast?

Nadbiskup Bozanić predvodi koncelebraciju u kojoj su sudjelovali mariborski biskupi, zagrebački pomoćni biskupi te preko 260 svećenika Mariborske biskupije prigodom zahvalnog hodočašća Mariborske biskupije na grob bl. A. Stepinca, 3. lipnja 2002.



Kad je zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić u Zagrebačkoj katedrali 10. veljače 1981. ustvrdio da »ima groblja na kojima nema spomenika i žrtava pokrivenih šutnjom«, umalo je izbio politički škandal, a jugoslavenski politički vrh tužio ga je Svetoj Stolici kao remetitelja javnog poretka. Duboko, duboko se treba pokloniti svim žrtvama i opraštati, opraštati bezgranično, kako je to učinio blaženi Alojzije.

Prosudba povijesnih događanja mora biti istinita, objektivna i pravedna. A protiv tih načela griješe i svi oni koji odgovornost za naređene političke odluke i provedbe umjesto na političare prebacuju na Katoličku crkvu u Hrvata, njezine biskupe, osobito na zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Nadbiskup Stepinac i sam je često puta istaknuo kako se nije miješao u politička zbivanja ni odluke, ali je bez bojazni pred bilo kojom silom branio istinu o Bogu, o čovjeku, o vječnom životu! To sigurno nije zlodjelo ni protiv čovjeka ni protiv naroda.

Potpisani je sredinom mjeseca svibnja bio pozvan na sudsku parnicu u kojoj je Josip Manolić tužio Dobroslava Paragu zbog tvrdnje da je on (Manolić) trovao nadbiskupa Stepinca.

U svojem svjedočenju postulator je istaknuo one činjenice koje upućuju na trovanje nadbiskupa Stepinca u Lepoglavi, ali iz dosadašnjih dokumenata on nije mogao zaključiti da bi to bio potaknuo ili izveo Josip Manolić.

Tiskovna izvješća s tih parnica bila su doista tendenciozna, često netočna i protuslovna, što je u dijelu čitatelja izazvalo nove upite i nejasnoće.

RIJEČ UREDNIKA

Znamo da se mnogima žuri sve znati odmah, »u ovaj čas«. No, u skladu s kršćanskom moralkom, dužni smo čuvati dobar glas bližnjega. Osim toga, ne želimo ni mi, što nije htjela ni Kongregacija za kauze svetaca, na zloći Stepinčevih krvnika predočiti njegovu veličajnu osobnost i duhovnost, kojima je obilježio povijest Crkve i čovječanstva u 20. stoljeću. »Njegove vrline sjaju poput sunca!« I to je htjela odčitati starodrevna formulacija, da je Stepinac mučenik »ex aermunis carceris« (»iz patnja zadobivenih u zatvoru«)!

Neka toj istini pridonesu članci i osvrti u ovom broju Glasnika. Opremljeni su slikama i riječima koje nam približuju dragi Blaženikov lik. Dva su događaja obilježila razdoblje proteklo od prošlog do ovog broja: Stepinčevi dani u Opatiji (Voloskom) i 2. susret molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu.

U Opatiji je tijekom svibnja oko 300 učenika sudjelovalo u kvizu o kardinalu Stepincu. Čestitke svim sudionicima i vjeroučiteljima. Znanje koje su pokazali jamči da će i oni shvaćati u kojem je vremenu živio i kako se hrabro, evanđeoski primjereno, uspravno i ispravno, ponio zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac.

U tim se danima pred očima mnogih posjetitelja izmjenilo i nastupilo preko 300 pjevača, plesača i recitatora. Oni su pjesmom i riječju danima pronosili slavu našeg Blaženika u sredini koja ga još uvijek slabo poznaje.

Najzapaženija skupina vjernika na 2. susretu molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca, održanom 21. lipnja 2002., na Alojzijev imendan, bili su vjernici iz njemu posvećene župe u Koprivnici. Nadam se da će dogodine doći i oni članovi iz grada Zagreba, koji su se ove godine pobojali velike vrućine.

Nastavimo moliti za što skorije proglašenje svetim našega Blaženika. Usvajajmo njegov način ljubavi prema Kristu i hrvatskoj nam domovini.

Učinimo nešto da život bude ljepši i nama i bližnjima.

Duhovni rast i preporod u Duhu Kristovu, a to je i duh bl. Alojzija Stepinca, potrebni su svima.

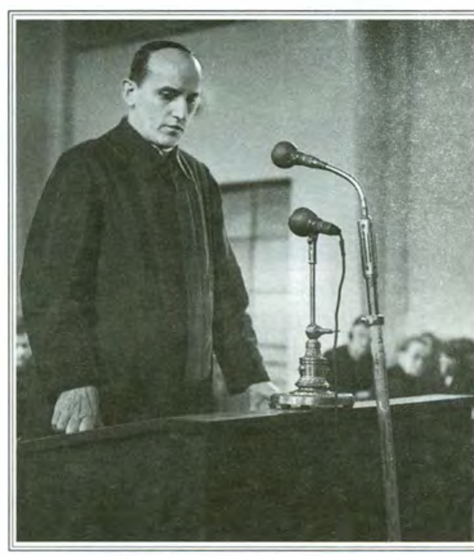
Dr. J. Batelja

BLAŽENIK GOVORI
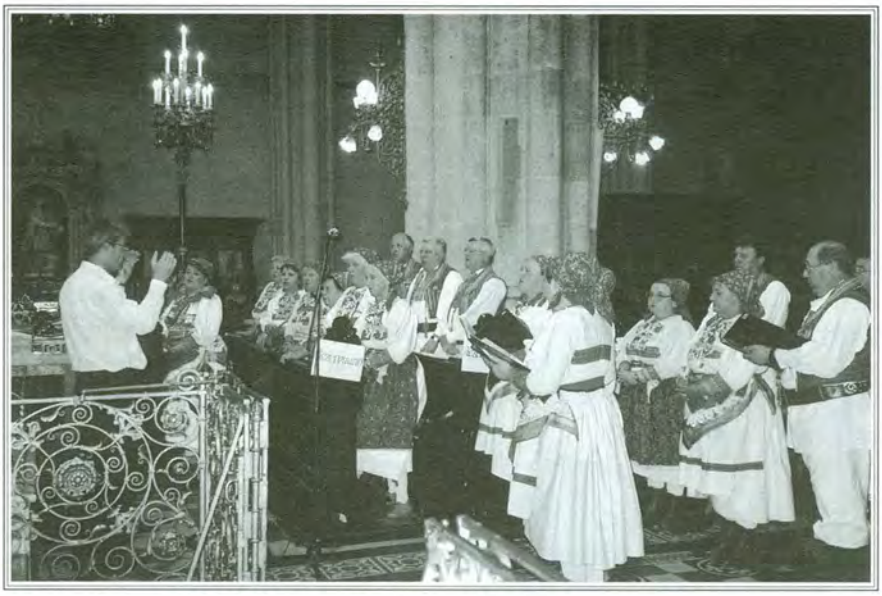
ALOJZIJE STEPINAC: OSVRT NA KOMUNIZAM U JUGOSLAVIJI I NAGAĐANJA ZA BUDUĆNOST

1 Godine 1945. preuzela je vlast u Jugoslaviji »Komunistička partija Jugoslavije« pod vodstvom maršala Tita. Njegovo ime smatraju neki, a možda ne bez razloga (s obzirom na iskustvo u Španjolskoj, Grčkoj, Koreji, Indokini etc.), kraticom riječi: »Tajna internacionalna teroristička organizacija«, što skraćeno daje ime »Tito«. Dolazak na vlast Komunističke partije u ovoj zemlji nije djelo slučaja. Poznato je, naime, da je u staroj Jugoslaviji vladala zapravo masonerija, taj zakleti neprijatelj Katoličke crkve. U njezinoj borbi protiv te Crkve njoj je sve dobro dolazilo: i pravoslavlje i starokatolicizam i engleska tako zvana »Kršćanska zajednica mladih ljudi« (čijeg je predstavnika Sittersa bivša vlada Jugoslavije plaćala 10.000 dinara mjesečno) i bivše »Sokolstvo« i razni »Etički pokreti« i provođenje abortusa u najvećem stilu, zbog čega je potpisani nadbiskup zagrebački 1938. uputio poseban apel svakom pojedinom liječniku u Jugoslaviji, u kojem ih je upozorio na strahotu toga čina i njihovu odgovornost.

Škola i štampa, vojska i uredi, sve je u bivšoj Jugoslaviji bilo usmjereno na rušenje vjere katoličke, napose u hrvatskom narodu, koji se najžešće opirao svim pokušajima, da ga otrgnu od Petrove Stolice, Apostolske Stolice. Taj je siromašni narod instinktivno osjećao, da se u toj vjeri skriva za njega najveće i je-



Nadbiskup Stepinac govori u sudnici 1946.



KUD i crkveni zbor iz Markuševca skladnom su pjesmom popratili liturgijsko slavlje o imendanu bl. A. Stepinca, 21. lipnja 2002.

dino pravo blago. I kao što je vodio borbu s Turcima kroz skoro četiri stotine godina, da si sačuva vjeru katoličku, kao što se najodlučnije opro svakom pokušaju protestantizma iz Njemačke i Mađarske, da prodre na njegov teritorij, tako je kraj svih svojih grijeha ostao uglavnom vjeran vjeri katoličkoj i kroz razdoblje od 1918.-1941. pod beogradskom masonskom vladavinom. Predaleko bi me odvelo, kad bih htio navesti daljnje uzroke, koji su doveli ili pomogli stvaranju ove nepodnosive situacije u našoj zemlji. Tada bih naime morao govoriti i o zlokobnom utjecaju što ga je izvršio na našu inteligenciju, i tako makar nesvjesno pripremio teren za rasulo, bivši profesor-filozof u Pragu Masaryk, kasniji predsjednik Čehoslovačke Republike. Tada bih morao govoriti i o nesretnom caru Josipu II. koga je njegov kraljevski kolega Fridrik II. pruski dobro okrstio kad ga je nazvao »Mon frère le sacristain«, jer se je usprkos opomenama Pape Pia VI. upuštao u čisto interne crkvene poslove i provodio »reformu« u Crkvi, koja je urodila fatalnim posljedicama na području čitave bivše Austro-ugarske monarhije, a posljedicama napose teškim u Hrvatskoj, gdje je dokinuo Redove, zaslužne za Crkvu, a rastrovao i svjetovni kler. Kako pak jedan i drugi kler prema riječima Spasiteljevim ima biti »sal terae«, jasno je, si sal evanuerit, da ni povjereni puk ne može biti siguran od gnjiljenja i raspadanja, kakovo smo doživjeli u Prvom, a napose u strašnom Drugom svjetskom ratu.

Više je dakle bilo uzroka što daljnjih, što bližnjih, koji su doveli Komunističku partiju do vlasti u Jugoslaviji. Kad je rat planuo, teren je za komunističku revoluciju bio prilično spreman. Kako pak komunizam nema baš nikakvih skrupula u provođenju svojih ciljeva za svjetsku revoluciju, on je prešao preko svih obzira i najosnovnijeg morala i civilizacije, samo da se dočepa vlasti, pa bilo uz koju cijenu. Bilo bi izlišno govoriti o žrtvama i strahotama te revolucije, jedne od najkrvavijih u povijesti roda ljudskoga. Komunisti su to nazvali zvučnim imenom »narodno-oslobodilački rat«, premda nema ničega zajedničkog ni s narodom kao takovim ni sa slobodom.

2 A sada da vidimo, kako on izgleda u praksi. Kada bi mene tko zapitao, kako bih ja definirao komunizam, ja bih mu odgovorio: »Mendacium incarnatum«. Prije par godina rekao je maršal Tito jednom zgodom: »Naša demokracija je demokracija višeg tipa.« Gospodin maršal rekao je živu istinu, samo pod uvjetom, da se riječi demokracija doda jedno slovo, tako da riječ glasi, ne demokracija, nego demonkracija. Kad naime čovjek promotri sve djelovanje Komunističke partije Jugoslavije (slično vrijedi i za partije drugih zemalja), onda se ne može oteti dojmu, da je na djelu



KUD »Hrvatsko primorje« izvodi »Stari grobnički pir«, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, na Stepinčevim danima, 31. svibnja 2002.



Mladež na euharistijskom kongresu u ***Starom Gradu na Hvaru****, koji je predvodio nadbiskup Stepinac*

moralo biti neko više biće, biće superiorne inteligencije, demon, jer samo on je mogao izmisliti toliku zlobu, toliku mržnju, provesti tolika umorstva nevinih, uništiti tolika materijalna dobra bez dovoljnog razloga, izmisliti tolike laži, počiniti tolika zla, kao što ih je Komunistička partija Jugoslavije.

Zar nije jedna od osnovnih tvrdnja komunizma danas u svijetu, da on nije nipošto protiv religije? Vrijedno je usporediti tu njegovu tvrdnju s našim Dekalogom.

PRVA ZAPOVIJED Dekaloga glasi: »Ja sam Gospod Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz Mene!« Jedna od prvih stvari što ih je učinio komunizam u Jugoslaviji bila je i ta, da u službeni školski udžbenik uvrsti hulu, da Isus Krist nije uopće nikada postojao. To su preuzeli od boljševika. I da se je koji profesor u školi recimo usudio pobijati tu lažnu tvrdnju, ne bi sigurno bio ni jednog dana ostao na slobodi. Naša je dakle mladež morala u školi učiti, da Isus Krist nije nikada postojao, da On spada u carstvo priča, baš kao što je, ako se ne varam, ustvrdio u svojoj knjizi i nacionalsocijalist Rosenberg, u knjizi »Mythos des XX. Jahrhunderts«. Zato sam i rekao komunistima prigodom moga procesa: »Vi i nacisti ste dva rođena brata, samo vas boja razlikuje.« Da jugoslavenska Komunistička partija i danas pobija egzistenciju Božju, to je poznata stvar. Sav tobožnji odgojni rad u vojsci, sav tako zvani »preodgoj« u kaznionama, sav »kulturni rad« u raznim udruženjima odvija se u duhu negacije egzistencije Božje, i tko se u tome više odlikuje, taj može računati na veću naklonost vlasti. Najinteresantnija je njihova tvrdnja, da je to demokratsko načelo, da svaki izražava slobodno svoje mišljenje. Tako je meni rekao i jedan njihov funkcioner prigodom otpuštanja iz Lepoglave: »Vi slobodno ispovijedate svoju vjeru, a mi ćemo i dalje širiti svoj ateizam.« Ja sam mu na to odgovorio: »Vi komunisti imate čudnu logiku. Recimo, da se ovdje sada nađe maršal Tito, šef vaše partije, kojega vi obožavate. Dođu dva čovjeka i jedan od njih reče: 'Drug Tito je heroj, drug Tito je najveći čovjek naše zemlje, najveći dobročinitelj naroda.' Drugi čovjek dođe i kaže: 'Drug Tito je bitanga, drug Tito je ubojica, drug Tito je najveća nesreća naše zamlje.' Pitam vas, da li će ovaj drugi čovjek i pola minute ostati na slobodi? Zar neće u isti čas biti strpan u zatvor, a onda osuđen, tko zna na koliko godina robije, ako ne na smrt? A ono što si drug Tito ne može dozvoliti, da ga naime državljani psuju i grde, to bi si morao dozvoliti Gospodin Bog: mi ćemo ga kršćani slaviti i hvaliti, a vi ćete ga komunisti huliti i psovati koliko vas je volja, a da mi ne smijemo ustati na obranu časti Božje. Hvla vam, gospodo komunisti, na vašoj logici i vašoj demokraciji. Mi katolici takove logike i demokracije nikada prihvatiti nećemo.«

DRUGA ZAPOVIJED Dekaloga glasi: »Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!« Komunizam je pak inkarnirana hula na Boga, hula na sve što podsjeća na Boga. U jednom našem službenom udžbeniku donijeli su bogohulnu pjesmu koju je mladež morala učiti, a prema kojoj Bogorodica, ta najsvetija predstavnica roda ljudskoga, nije drugo nego javna žena, i dosljedno Isus Krist ništa drugo nego nezakonito dijete. Tu se ujedno vidi i njihova logika, s kojom se dičio moj javni tužilac na procesu. S jedne strane tvrde, da Isus Krist nije uopće nikada postojao, a s druge strane je bio nezakonito dijete javne žene Marije. Dakle je ipak postojao, makar u nekom obliku. Ali njihova logika podnosi sve.

Da se uzmognu bolje narugati Bogu, oni uvijek sveta imena Bog, Isus, Marija, pišu malim slovom, protiv svih pravila našega jezika.

Kako se rugaju Bogu svjedoče i riječi gospodina maršala prigodom otvaranja željezničke pruge u Sarajevu, kad je rekao: »Reakcija se nada ratu. Neka se mole svome Bogu, da ne dođe do rata. Jer ako dođe do rata, nema tako duboke rupe, gdje ih mi ne bi našli.« Tko da se ne sjeti pritom Senaheriba i njegove blasfemije, kad je prijetio Jeruzalemu: »Nec deus vester poterit vos eruere de manu mea.« Maršalu Titu ne treba našega Boga, on se smatra jačim od njega i mi se tomu

Bogu uzalud molimo. To su samo neki sitni primjeri bezbrojnih hula što su ih danomice sipali i siplju članovi Komunisitčke partije Jugoslavije, napose prigodom naših raznih svetkovina, kao što su Uskrs, Božić, svetkovine Marije itd. Doista može se reći: »Comedunt panem impietatis et vinum iniquitatis bibunt.«

TREĆA ZAPOVIJED Božja glasi: »Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji!« Komunizam se međutim u praksi drži načela: »Quiescere faciamus omnes dies festos Dei a terra!« Da još drže na papiru barem nedjelju, to se ima pripisati činjenici, da nedjelju poštuje zasada sav kulturni svijet. Ali ako ju oni na papiru poštuju, isto tako čine sve što je u njihovoj moći, da ljude odvrate od polaska svete Mise, propovijedi, kršćanskog nauka, priređujući u to vrijeme razne izlete za mladež i radnike, mitinge, zabave, a često puta i najteže radove, samo da se osujeti ono, što Crkva želi polučiti svetkovanjem nedjelje. Ovih dana su donijeli odluku na primjer, da se Božić nema smatrati za svetkovinu.

ČETVRTA ZAPOVIJED Božja glasi: »Poštuj oca i mater!« Poznata je stvar po čitavom svijetu, da komunizam huška mladež protiv roditelja i poglavara i svjetovnih i duhovnih. Sve dakako pod firmom slobode, da ih onda učini najstrašnijim robovima krvave diktature komunizma, ili, kako bi rekao maršal Tito, »demokracije višeg tipa.«

PETA ZAPOVIJED Božja glasi: »Ne ubij!« Mislim, da je kod nas život čovjeka prigodom dolaska na vlast Komunističke partije bio jeftiniji nego život jednoga lovačkoga pseta, konja ili mazge. Kad se jednom otkriju silna grobišta žrtava komunističkoga terora, svijet će se zgranuti, da je bilo moguće u dvadesetom stoljeću počiniti ovakove grozote. O tom uostalom govori dostatno i onih skoro tri stotine katoličkih svećenika, pobijenih ili umrlih u logorima Jugoslavije radi stvari, zbog kojih u kulturnom svijetu ne bi bio mnogi od njih ni pozvan na saslušanje, a kamoli stavljan pred sud.

ŠESTA ZAPOVIJED Božja glasi: »Ne sagriješi bludno!« Deveta: »Ne poželi žene bližnjega svoga!« Znamo da dar svete čistoće nosimo svi skupa in vasis fictilibus, i da je pao mudri Salomon, jaki Samson i sveti kralj David. A mi nismo, prema riječima Jeronimovim, nec Salomone sapientiores, nec Samsone fortiores, nec Davide sanctiores. Svatko dakle može pasti. Ali kad netko javno pljune na svaki moral, pa izvede recimo desetke tisuća muške i ženske mladeži skoro gole na ulicu u povorci, kad netko zatvori čitavu noć u istu ćeliju katoličkog svećenika s jednom damom ili katoličku redovnicu sa svjetovnjakom muškarcem i čini druge slične stvari, kako su to činili naši komunisti, onda je to znak pokvarenosti do u srž. To je dobro shvatio naš siromašni narod, pa nitko da uzme na primjer partizanku za ženu. Što više i sami mnogi komunisti traže katoličke djevojke i potajno se vjenčavaju u ckrvi bez obzira na propise Partije, jer nemaju nimalo povjerenja u svoje vlastite »drugarice«. I ne bez razloga, kako pokazuju strašni primjeri. U jednom župnom dvoru, kad su došli, oteli su župniku cijeli kat, kamo se smjestila jedna partizanka s »drugovima«. Nakon stanovitog vremena rodila je dijete, zadavila ga, i onda ju jednostavno »premjestiše« u drugu »borbenu jedinicu«, kao da je žena rođena da nosi oružje. Kad su me sudili, spočitnuli su mi kao jedan od najtežih zločina, što sam za vrijeme rata u jednoj propovijedi, u boli duše nad gubitkom tolikih djevojaka, rekao: »Bilo bi zanimljivo znati, koliko je njih otišlo u šumu samo zato, da uzmogne bolje paziti na svoju žensku čast i poštenje.«

Novo bračno pravo u Jugoslaviji, koje je donio komunizam, ostavlja široka vrata nemoralu. Sami komunisti javno pišu u novinama, kako se na laku ruku obavljaju rastave brakova pred njihovim sudovima. A što drugo znači lakoumno rastavljanje brakova negoli širenje nemorala u najvećem stilu, makar možda komunistička štampa donosi manje pornografskih stvari u dnevnim listovima nego je to bio prije slučaj u liberalnoj i masonskoj štampi. Tko naime svjesno i proračunano propagira ateizam na svakom koraku, svim mogućim sredstvima, taj istodobno, hoćeš nećeš, pruža uporište i svakom nemoralu.



Župni zbor iz župe bl. A. Stepinca ***u Koprivnici**, predvođen dirigentom i župnikom* ***vlč. Krunoslavom Pačalatom**, izvodi skladbe u čast bl. A. Stepinca, na 2. susretu Molitvene zajednice u Zagrebu*

To je jasno svakome tko znade, kakovu je pustoš ostavio u duši čovjekovoj peccatum originale.

SEDMA i DESETA zapovijed glasi: »Ne ukradi! Ne poželi nikakove stvari bližnjega svoga!« Toliku pak krađu i pljačku rijetko je tko počinio u historiji svijeta, kakovu je počinila Komunistička partija Jugoslavije, kad je došla na vlast. Tko je uostalom i danas siguran za svoju imovinu u Jugoslaviji?

3 Ako dakle tvrdnju komunizma da nije protiv religije usporedimo s našim Dekalogom, onda je čovjeku zdrave pameti jasno, da je ta tvrdnja komunizma čista laž, a sve tobožnje vjerske slobode čisto taktiziranje, dok se ne poluči konačni cilj komunizma, a taj je istrebljenje svake pozitivne religije, u prvom redu dakako Katoličke Crkve, jer sve ostalo ne znači ništa, kad bi per apsurdum nestalo Katoličke Crkve s lica zemlje.

4 Međutim, njihovu tvrdnju da nisu protiv religije pobijaju i tolike druge činjenice. Sveti je Otac za nas katolike Namjesnik Krista Gospodina na zemlji, nepogrešivi Učitelj vjere i morala, kad govori ex cathedra, Pastir nad čitavom Crkvom i pojedincima, i tako dalje. A tko da izbroji sve pogrde, što su ih komunisti Jugoslavije sasuli na Svetog Oca, i sve pokušaje, da nas otrgnu od pećine Petrove? Što znači dakle njihova tvrdnja, da poštuju slobodu savjesti?

U predmet vjere računamo mi i uzgoj mladeži prema načelima te vjere. A poznata je izjava vodećeg komuniste Milovana Đilasa, da valja Crkvi oteti svaki upliv već i na onu mladež, koja još nije došla k razumu, da i ne govorimo onda o drugoj mladeži, od pučke škole do svršenog sveučilišta.

Za jačanje naše vjere potreban je i karitativni rad. A oni su zatrli kršćansku Caritas čim su došli.

Za jačanje vjere potreban je i tisk. Sloboda pak tiska u komunističkoj Jugoslaviji nije drugo nego fikcija, o čemu se može uvjeriti svaki stranac, ako dođe bez pratnje komesara.

Za uzdržavanje potrebnih institucija potrebna su i stanovita materijalna dobra. A oni su Crkvu potpuno osiromašili i što je najgore, nastoje joj odrezati i zadnju mogućnost života, a to je sakupljanje milodara u crkvama.

Muški i ženski Redovi u Crkvi su od velike koristi. A oni danas jedva mogu disati. Mnoge redovnice moraju hodati u civilnom odijelu. Istina je, kao što veli Kempenac, habitus non facit monachum, ali je redovničko odijelo ipak velika zaštita redovničkom duhu i disciplini.

Mogli bismo i dalje nabrajati, da se čovjek uvjeri, da sve njihove tvrdnje o tobožnjoj slobodi savjesti i poštivanju religije nisu ništa drugo nego puka fikcija i taktiziranje, već prema svjetskom javnom mišljenju i trenutnoj situaciji.

5 Pita se, da li će komunizam u Jugoslaviji napustiti svoju ideologiju i krenuti drugim putem? Siguran odgovor bi mogao dati samo Onaj koji gleda budućnost kao i sadašnjost i prošlost, a to je Gospodin Bog. Ali koliko ljudska slabost dozvoljava naslutiti, komunizam u Jugoslaviji neće se bez posebna pritiska nikada odreći svoje bezbožne ideologije i svojih metoda. On je po mom mišljenju i danas u biti posve isto što i ruski boljševizam, i da slučajno padne Staljin i dođe neka druga ekipa na vlast, oni bi se vjerojatno opet priklonili Istoku, u koliko ne bi bili spriječeni kakovim vanjskim pritiskom. Njihov je naime položaj u svijetu danas apsurdan. Zapad ne može prihvatiti njihove ideologije, ako neće da se odrekne svoje civilizacije, koja je najuže povezana s Katoličkom Crkvom ili barem živi od nje, makar si toga nije ni svjestan. Komunizam pak prihvatom kršćanske civilizacije Zapada eo ipso mora nestati, jer je u kontradiktornom stavu s tom civilizacijom. Kad bi pak današnji vlastodršci Jugoslavije prihvatili ideologiju Zapada, onda moraju pristati i na slobodu izbora. Kad bi pristali na slobodu izbora, znači da će biti osramoćeni pred svim svijetom za svoje bezbrojne laži, kad tvrde da je narod uz njih, a na izborima ne bi dobili po mom mišljenju ni pet posto. Ali ni to nije zadnji raz-

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjeg broja Glasnika, svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji:

Franjo kard. KUHARIĆ – Zagreb (posmrtno); UGLEŠIĆ Danica – Zagreb; CRNOGORAC Ozana – Biograd (2 puta); SABOLEK Josip – Austrija; HRŽENJAK s. Elvira – Virje; SS. KARMELIĆANKE – Đakovo; Župni ured VINAGORA; John HRDI – Milwaukee; George J. i Hilda PRPIĆ – Euclid (S.A.D.); Vlč. Zlatko KOREN (župnik: Bestovje-Novaki-Rakitje); Ozana CRNOGORAC – Biograd; Ankica VALENTA – Zagreb; Mladen KLEMENČIĆ – Zagreb; Marica STIPKOVIĆ – Rastoki (Slavetić); Matija CRNOGORAC – Biograd (u zahvalu za položeni ispit); Jure KUSIĆ.

◆◆◆

Svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime: Postulatura kard. Stepinca

devizni račun: 012101-01-2421741339

kunski račun: 2360000-1101605758

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

log grčevitom držanju vlasti u rukama, kakovo se očituje kod njihovih vođa. Oni znadu dobro, da su izvršili bezbrojne zločine. Oni potpuno razumiju, da će oni, koji dođu na vlast, tražiti računa, zašto su pobijeni toliki ljudi, koji nisu imali nikakove druge krivnje, osim što nisu htjeli komunizma. Oni znadu, da bi doista pravedni sudovi, koji bi mogli doći, morali pravedno osuditi mnoge od tih vođa na teške kazne za krvave bezbrojne zločine. Odatle njihovo strahovanje i grčevito držanje vlasti u svojim rukama.

Osim toga, kad kažam, da nije isključeno, da bi se oni mogli opet prikloniti Istoku, kad bi se promijenila ekipa koja sada vlada u Rusiji, kažem to stoga, što po mom mišljenju, salvo meliori judicio, i danas srce pravoslavnih masa naginje k pravoslavnoj Rusiji. Pamet im je možda na Zapadu i mora biti, ali srce im je, kako kažem vjerojatno, i danas na Istoku. Ne valja naime zaboraviti tisuć-godišnju povezanost pravoslavnih masa i vjekovno nastojanje Rusije da se nametne za patrona pravoslavlja. Kad bi Staljin po nesreći uspio zaposjesti Carigrad, ja mislim, da bi on obnovio sav sjaj toga patrijarhata, ali dakako s ruskim patrijarhom na čelu, i patrijarhom koji bi bio poslušno oruđe crvenog diktatora, baš kao što su i grčki patrijarsi bili poslušno oruđe bizantskih careva, makar se radilo i o samim dogmama Crkve, kao što dokazuje historija. Ako je mogao patrijarha instalirati turski sultan Muhamed nakon zauzeća Carigrada, mogao bi i crveni diktator Staljin.

6 Misao eventualnog novog sukoba u svijetu mene najviše zabrinjuje. Ja sam doduše izgubio kontakt sa zbivanjima u svijetu kroz ovih pet godine tamnovanja, ali ovo kratko vrijeme što sam na slobodi, makar i u veoma ograničenoj, koliko sam imao prilike promatrati, sukob mi u svijetu izgleda skoro neizbježiv, ako se Bog ne smiluje izvanrednim načinom. Ruševine koje će iz tog sukoba proizaći, nitko ne može dovoljno ocrtati ni prosuditi.

Što će biti sa svetom Crkvom u Jugoslaviji? Ako dođe do sukoba, prilično je sigurno, da će se Staljin nastojati krvavo osvetiti Titu i njegovoj grupi, jer su izdali njega i razbiti do tada čvrsto jedinstvo Komunističke partije svijeta. To znači, da bi naša domovina mogla postati najkrvavijim razbojištem, drugom Korejom, već i stoga, što bi komunizam ovuda mogao najprije doprijeti do Rima, srca kršćanstva, koga toliko mrzi. Nema nikakove sumnje, da će u tom slučaju katolički Episkopat, i kler u prvom redu, a i sami vjernici, biti podvrgnuti najstrahovitijoj kušnji. Kako je naš narod u većini seljački narod, to je jasno, da će se on držati svoje rodne grude, dokgod bude mogao, kao što dokazuju primjeri iz prošlog rata. Mlađi kler će sav biti pozvan u vojsku, i nije isključeno, da će ih komunisti izvrgnuti najvećim opasnostima, da ih se na lak način riješe zauvijek. Oni pak članovi klera, koji ne će morati u vojsku, morali bi po mom mišljenju ostati uz puk, pa makar i uz cijenu vlastitog života. Tako isto morao bi ostati na položaju i Episkopat. Bit će dakako gorko i pregorko. Ali zar se ne bismo i mi morali držati načela Jude Makabejca: »Melius est nos mori in bello, quam videre mala gentis nostrae et sanctorum. Sicut autem fuerit voluntas in coelo sic fiat.«

Možda bi stoga bilo dobro, kad bi Sveta Stolica (u slučaju da sukob bude neminovan) izdala uputu Episkopatu, da nitko ne napušta svoga mjesta, to jest teritorija dijeceze (i ako se možda za čas prema prilikama sklone na koje drugo mjesto unutar dijeceze). Za slučaj pak zatvora neka unaprijed biskupi ostave izjavu, da sve što im se imputiralo preko radija a nije u skladu s interesima i čašću Katoličke Crkve, nema nikakve vrijednosti. Prema metodama naime komunizma skoro je sigurno, da će oni odmah preko radija, kad bi zaposjeli naš teritorij, nastojati lansirati lažne vijesti za pojedine biskupe i svećenike, napose u slučaju kakvog procesa, da tako stvore zabunu u svijetu među katolicima i dovedu što više ljudi do otpada od vjere.

Kako se u takvim teškim zbivanjima lako nađe svećenika, koji će možda popustiti i »surađivati« s komunistima, to će biti dobro, da Sveta Stolica pomogne episkopat na taj način, da u danom slučaju sama izravno, kao što je već češće učinila, suspendira ili ekskomunicira dotičnog svećenika, da tako olakša posao biskupima, koji će biti izvrgnuti velikom pritisku od strane novih komunističkih gospodara, ako uspiju domoći se naše domovine u slučaju sukoba.

Ovo su sve dakako ograničeni pogledi jednog čovjeka, koji rado prepušta boljemu sudu prosuđivanje situacije Crkve, kako u Jugoslaviji, tako i inače u svijetu.

7 Možda da još dodam nešto glede mog osobnog slučaja. Ja dakako nisam trebao ni prvi ni drugi put biti hapšen ili suđen sa strane komunističke vladavine u Jugoslaviji. Komunisti su vrlo dobro znali, da ja nisam nikada ni jednoga pravoslavca silio da stupi u Katoličku Crkvu, nego naprotiv odbijao, ako ne misle iskreno prijeći. Oni su vrlo dobro znali, da ja nikada nisam odobrio ni jedne jedine nasilne mjere nacista, fašista, ustaša. Moja

Svaki dopis na Postulaturu blaženog Alojzija Stepinca, kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena, neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna pisma se ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni, neka to napomenu u dopisu.

je krivica bila u tome što nisam mogao šutjeti na zlodjela komunista. A nisam mogao šutjeti kao katolički biskup, da ne budem uvršten među one, za koje govori prorok, da su »canes muti non valentes latrare«. Da sam šutio nakon njihova dolaska na vlast, nikada me ne bi bili dirali. Da sam pohvalio njihov rad, vjerojatno bi me uvrstili među svoje »heroje«. A jer toga nisam mogao ni smio, proglasili su me zločincem i veleizdajnikom, premda je svakome jasno, da staru Jugoslaviju nije srušio zagrebački nadbiskup ili Katolička Crkva, nego korupcija bivših vlastodržaca kroz dva decenija, podzemni rad masonerije i sličnih institucija, koje su potkapale vjeru u narodu, a u zadnjoj liniji besavjesna vojnička klika pod vodstvom generala Simovića, koja je državnim udarom srušila tako teško sklopljen kakav takav sporazum između Srba i Hrvata, i državu gurnula u rat sa Hitlerovom Njemačkom, grozan rat, kojemu je blagoslov dao pravoslavni patrijarh Gavrilo svojom poznatom poslanicom, poduprijevši tako viku razularene mase – bolje rat nego pakt – a kumovali su tomu svemu komunisti, kako se danas sami hvale, jer su dobro znali, da mirnim putem nikada ne bi mogli doći na vlast.

Da pokriju svoje krvave zločine pred svijetom, ja sam morao na sud i u tamnicu. Da se sud pokaže pravednim, poslužili su se i falsificiranim dokumentima. Tako su na primjer prezentirali na sudu fotografiju, gdje ja prisustvujem odlasku hrvatskih mornara na Crno More, u borbu protiv Rusije, zajedno s Mons. Marconeom, Apostolskim delegatom i s Mons. Lachom, pomoćnim biskupom zagrebačkim. I da sam prisustvovao, ne bi to bio nikakav zločin, jer ja sam tada već bio delegiran od Svete Stolice za vojnog vikara sine titulo. Međutim, i Mons. Marcone i biskup Lach mogu posvjedočiti, da me tamo nikada nije bilo, a mislim ni njih, i tako taj teški »ratni zločin« pada sam od sebe. Falsificirali su jedan izvještaj Svetoj Stolici, kojeg da sam ja pisao. I ako se unutra nalaze stvari, koje sam ja po dužnosti bio tada izvijestio Svetoj Stolici, i o njima razgovarao s nekim službenim ljudima bivše hrvatske vlade, iz toga još ne slijedi, da sam ja pisao onaj izvještaj, što su ga oni prezentirali na sudu. Falsificirali su fotografiju (u novinama) kako ja fašistički pozdravljam dizanjem ruke, a to je veliki »ratni zločin«. Međutim, može posvjedočiti i Mons. Marcone, da ja toga nikada učinio nisam jer taj pozdrav nije kod nas nikako bio uobičajen, pa sam čak i njega jednom upozorio, neka ne bi ni on pozdravljao kod nas tim pozdravom, da se ne pruži možda povoda za klevetanje usred bjesnila rata, gdje nije potrebno. Prezentirali su na sudu pismo, kojim ja tražim od Pavelića pravoslavni samostan Orahovicu za katoličke redovnike, od čega bih ja imao lične koristi. A što je na stvari? Istina, ja sam tražio od Pavelića taj samostan, jer ga je država bila preuzela, a u njemu nije bilo nikoga, koliko je meni bilo poznato. U isto je pak vrijeme Hitler istjerao iz Slovenije ne samo svjetovne svećenike, nego i redovnike trapiste. Ljude je nekamo trebalo smjestiti, da ne stoje na ulici pod

MOLITVA U ČAST BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA, BISKUPA I MUČENIKA

Gospodine, Bože naš,

Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.

Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služiti Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitog života za nju.

Njegova živa vjera u Isusa Krista i
postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.

/Po njegovom zagovoru udijeli mi milost... /

Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Oče naš, Zdravo Marijo, Sveta Marijo, Slava Ocu...

Vjernici koji na zagovor sluge Božjega budu uslišani, zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost, neka opis uslišanja i kompletnu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

Dr. Juraj Batelja, postulator
Voćarska 106, pp. 110
10001 ZAGREB

vedrim nebom, dakako privremeno, dok svrši rat i ne nađe se drugo mjesto, odnosno dok se ne vrate kući. Tražiti kod koga neku osobnu korist smiješno je, jer ta meni nije bila nimalo potrebna, kao što svi znadu. Uostalom, prema tvrdnji naših uglednih historičara Orahovica je bila katolički samostan prije invazije Turaka. Poslije invazije Turaka prispio je u ruke skizmatika, koji su Turcima bili uvijek dobro oruđe u borbi protiv Katoličke crkve, kao što je recimo danas i moskovski patrijarh s tamošnjom Crkvom. A kad bi se i naši historičari prevarili, sasvim je sigurno, da je taj samostan pripadao nekada Uniji, jer ga kao takovoga imade u svojoj »Kirchengeschichte« kardinal Hergenrother. Dakle jedan teški »ratni zločin« i opet jednak nuli.

Falsificirali su pismo generala Draže Mihajlovića, koje da je on upravio meni. Sam je general Mihajlović na sudu porekao, da je on to pismo pisao. A ipak su ga oni na mom procesu ponovno iznijeli kao veliki crimen. Ali što da duljim? Znajući, da tobožni »pravedni narodni sudovi« komunističke vladavine nemaju drugog posla nego izvršiti naloge Komunističke partije, odbio sam svaku obranu i daljnje ispitivanje njihovih dokumenata, kad sam već kod prvih naišao na falsifikate. Grozota njihovih sudova izaći će jednoga dana na vidjelo, jer žive tisuće i tisuće ljudi, koji su na sebi osjetili što znače sudovi u jednoj komunističkoj državi.

Svrha je mog procesa po mom mišljenju bila, da me prisile na povlačenje pastirskog pisma Episkopata iz 1945. godine, koje ih je demaskiralo pred čitavim svijetom. Kad u tom nisu uspjeli, nadali su se da će me dugim tamnovanjem barem prisiliti, da molim od njih pomilovanje, koje bi oni dakako rado bili udijelili, ali pod stanovitim uvjetima. Toga nisam mogao učiniti, jer bi se kosilo sa čašću i interesima Katoličke Crkve, koji idu pred ličnim interesima pojedinih biskupa. I tako su me konačno morali pustiti bez ikakovih uvjeta barem na ograničenu slobodu pod pritiskom svjetskog javnog mišljenja. Mogao bih napisati čitavu knjigu, što sam sve vidio i proživio. Ali niti je sada vremena niti bih to mogao u miru izvesti, kad nisam ni časa siguran, da mi tko ne provali u stan, jer osobna sloboda i sloboda savjesti i dalje ostaje mrtvo slovo u komunističkoj Jugoslaviji. Učinit će to drugi, koji prežive, a koji su bili svjedoci svih strašnih zbivanja prošlog decenija.

> Da pokriju svoje krvave zločine pred svijetom, ja sam morao na sud i u tamnicu. Da se sud pokaže pravednim, poslužili su se i falsificiranim dokumentima.

Sigurno je, da danas Titov režim nema iza sebe ni pet posto pučanstva. On će ipak, ako se dugo održi na vlasti, nanijeti velike štete Crkvi. Ako bi dakle Sveta Stolica smatrala uputnim, da se ja povučem, jer moja osoba smeta normaliziranju prilika, makar i ograničenom, ja ću to uvijek rado učiniti. Ta Bog je svjedok, da sam molio toplo svoga predšasnika Mons. Bauera, neka me ne predlaže za biskupa, jer ja nisam ni sposoban ni dostojan za tako visoku funkciju. Danas osjećam više nego ikada, da sam »servus inutilis« koji bi bio podlegao već prvoga dana komunističke vladavine, da nije bilo molitava tolikih dobrih duša i molitava univerzalne Crkve. Isto tako, ako Sveta Stolica smatra, da moram mijenjati taktiku vis-à-vis komunizma odnosno Titove vladavine, neka mi to dade na znanje, pa ću uz milost Božju to učiniti. Ja naime ni sada ne ću podnositi njima molbe, da me se pusti iz mjesta sadanjeg zatočenja na punu slobodu, jer oni to ne bi učinili bez ispunjenja kakvih takvih uvjeta, a ja ih ne bih mogao prihvatiti, kad njima ništa nismo krivi osim to, da tražimo, da se poštivaju prava Katoličke Crkve i da ona budu osigurana sporazumom sa Svetom Stolicom, kao vrhovnim forumom svete Crkve. A upravo to je njima, kako veli naša poslovica, najteža kost u grlu. Oni bi naime željeli nacionalnu Crkvu, Crkvu po uzoru ruske, kojom zapovijeda Staljin. Takovoj Crkvi oni bi rado dali subvencije, plaće, vratili i posjede, nju bi oni slavili u novinama, i koješta drugo. Ali je pitanje, da li bi takova Crkva zasluživala uopće ime Crkve Kristove?

Krašić, dne 14. januara 1952.
+ Aloisius Stepinac
archiepiscopus zagrabiensis

– ZAPISI IZ SPOMEN-ZBIRKE –

Bl. Kardinale, neka Vaš blagoslov siđe na nas, neka nam podari snagu za čestitost življenja i osjećaj nesebičnosti za pomoć drugima, svima potrebitim. (20. 04. 2002. – *Učenici i učitelji O.Š. Novska*)

Bl. Alojzije, molimo za Vaš blagoslov i zagovor kod Gospodina za vjeroučenike »olimpijce«, da poput Vas budu dragovoljci, živeći ljubav prema Bogu i bližnjima. (1. 06. 2002. – *Vjeroučenici župa Sv. Vida-Brdovec i Sv. Petra-Zaprešić*)

Gospod, hvala ti za ta dan, ki ga preživljamo tud v družbi blaženoga Alojzija Stepinca. Po njegovi priprošnji blagoslovi naše življenske poti, da bomo vsak dan spolnjevali Tvojo voljo. Blaženi Alojzij Stepinac, prosi za nas. (12. 06. 2002. – *Hodočasnici iz Slovenije*)

Bl. Alojzije Stepinac, u našem posjetu primi ljubav i molitve svih župljana Sv. Leopolda Mandića iz Požege. (18. 06. 2002.)

***

Crkva prije Koncila i Crkva poslije Koncila

Nakon II. vatikanskog koncila pojavili su se u crkvenoj javnosti mnogi pozvani i nepozvani tumači ciljeva i namjera Koncila, često s proturječnim tumačenjima koncilskih dokumenata i često sa suprotnim prijedlozima za obnovu Crkve. Tih tumača Koncila – među njima je bilo poznatih teologa – bio je veliki broj. Oni su utjecali na vjernike svojom pisanom i govorenom riječju. Bili su po koji put preglasni i agresivni. Jedan od rezultata njihova djelovanja je bio taj, da su vjernici bili na neki način prisiljeni pozabaviti se njihovim proizvodima, i tako im je preostalo jedva dovoljnog vremena da čitaju i studiraju originalne tekstove Koncila, to jest Crkve.

Po sebi ne bi trebalo ovu pojavu prosuditi negativnom da nije došlo s tim mnogovrsnim tumačenjem Koncila do pravog iskrivljenja nauke Koncila i Crkve. Mnogi teolozi su mislili da je sada došlo vrijeme da legalno iznose svoje do sada skrivene znanstvene projekte ili svoja osobna teološka mišljenja. Došlo je unutar Crkve do prave borbe mišljenja, do često žučnih diskusija i obračunavanja.

Stvorene su dvije fronte: na jednoj strani takozvani progresisti, a na drugoj strani takozvani tradicionalisti. Dobio se dojam da je narod Božji podjeljen i posvađan međusobno. U toj atmosferi je stvorena teoretska konstrukcija, koja kaže da je i Crkva podjeljena na »Crkvu prije i na Crkvu poslije Koncila«. Progresivni teolozi, biskupi i vjernici su smatrali da je »Crkva poslije Koncila« onakva kakva bi trebala biti. Mnogi vjernici su se dali uvjeriti da je Crkva prije Koncila bila Crkva manje vrijednosti, ili čak da je bila u svojoj strukturi protivna volji Kristovoj. Iz programatske parole »natrag k izvorima« mogli su vjernici zaključiti da je cjelokupni razvoj crkvene povijesti tamo od trećeg stoljeća poslije Krista pa sve do Vatikanskog II. koncila zapravo bio razvoj u krivom smjeru, ili barem sukcesivno otuđivanje od Kristovog Duha i Evanđelja. Upravo to tvrde protestanti oduvijek.

Nakon Koncila su, nažalost, ovu protestantsku poziciju preuzeli mnogi katolički teolozi, unijevši u Crkvu veliku nesigurnost i pomutnju duhova. Tko prihvaća ovu poziciju, taj će svim silama nastojati promijeniti Crkvu, njezine strukture, njezino tradicionalno naučavanje. Jednom riječju: taj hoće »stvoriti« drugu Crkvu, novu Crkvu. Takozvani progresisti u Crkvi nisu krili da baš to hoće ostvariti.

Opravdanje za ovaj plan bilo je najprije pastoralne naravi: Crkvu promijeniti u toj mjeri da odgovara očekivanjima našeg vremena. Time bi se današnjem čovjeku olakšalo da povjeruje, da postane vjernik, da živi kršćanski.

Već na prvi pogled zapažamo, da je ovaj argumenat u velikoj mjeri površan. Tragičnost i neprihvatljivost ovog stava dolaze na svjetlo kad pobliže pogledamo što bi se sve to trebalo promijeniti i izmijeniti u Crkvi i u kršćanstvu da bi moderni čovjek mogao prihvatiti kršćansku vjeru. Prema mišljenju određenih takozvanih progresivnih teologa i laika trebalo bi ukinuti ili preinačiti ove istine katoličke vjere, jer one, po njihovu sudu, ne odgovaraju više duhu vremena niti mentalitetu današnjeg čovjeka: da je duša besmrtna; da postoji objektivno moralno dobro i zlo; da postoji jedna objektivna istina, i da je kršćanska vjera jedina istina; da postoji nadnaravna stvarnost u koju spadaju anđeli, zli dusi; da je Isus egzistirao kao Druga božanska osoba Presvetog Trojstva prije njegovog dolaska na svijet rođenjem po Djevici Mariji; da Crkva mora biti hijerarhijski strukturirana s razlikom između klera i laikata; da postoje nebo i pakao; da je Marija bezgrešno začeta i da je ostala djevica i nakon poroda; da o moralu odlučuje Crkveno učiteljstvo.

Čovjek gotovo ne može vjerovati da su skupine teologa i laika našle hrabrosti ovakvo što predložiti kao obnovu Crkve! To su činili – u prvom redu i gotovo isključivo na Zapadu – u pisanim teološkim djelima, na teološkim fakultetima, na bezbrojnim simpozijima, na televiziji, nažalost uz veliku strpljivost i pasivnost biskupa kroz dulje vrijeme. Očito je da se ovdje zapravo radi o ukinuću kršćanstva i Katoličke crkve. Čak se argumentiralo da bi se na taj način konačno mogli ostvariti ciljevi ekumenizma. Ovo već graniči s cinizmom!

Do ovakvih ideja može doći samo onaj tko ima krivo teološko shvaćanje Crkve Kristove. To se može reći za »progresiste« jednako kao i za »tradicionaliste«. Oni imaju krivu sliku Crkve, jer misle da je Crkva mrtvi organizam koji treba sačuvati kakav jest – to je pozicija »tradicionalista« – ili koji treba oživljavati i prilagođivati aktualnim prilikama – to je pozicija »progresista«. Jedni i drugi ne ra-



Veliko je mnoštvo naroda pomno pratilo obrede proglašenja blaženim kard. A. Stepinca u M. Bistrici, 3. listopada 1998.

Vjeroučenici riječkih župa i župa Opatijskog dekanata u pripremi pred nastup na kvizu u proslavi Stepinčevih dana, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 25. svibnja 2002.



čunaju s činjenicom da je Duh Sveti prisutan u Crkvi, da je On vodi, da je On izvor životnog dinamizma Crkve, koji nikada ne može presušiti. Stoga obnova Crkve nije nikada djelo čovjeka nego djelo Duha Svetoga. Obnova Crkve nije nikada djelo teoloških teoretičara koji se služe sociološkim spoznajama, nego djelo Duha Kristovog, koji rađa obraćenike i svece Crkve. Sjetimo se samo obnoviteljske uloge velikih svetaca i redova u povijesti Crkve: benediktinaca, dominikanaca, franjevaca, karmelićana, Družbe Isusove i mnogih drugih. Početak kretanja prema obnovi Crkve ovdje nije teorija, nego život u savršenom nasljedovanju Krista. Taj spiritualni zakon vrijedi i za Crkvu danas. Mi možemo razvijati duboke intelektualne teorije u vezi s obnovom Crkve i kršćanstva, no ako nema obraćenja u smislu suobličenja s Kristom, neće doći do prave obnove Crkve i kršćanstva.

Crkva prije Koncila i Crkva poslije Koncila je ista jedna sveta Crkva Kristova. Crkva raste u duhovnosti i teološkoj spoznaji kako joj Duh Sveti daje. Ona se obnavlja da bude razumljivija i privlačivija za čovjeka određenog povijesnog časa, ali ona to ne čini na način progresizma, liberalizma ili tradicionalizma, nego na način koji joj je zacrtao sam njezin Utemeljitelj Isus Krist: obraćenjem, osobnim posvećenjem, kontemplacijom i akcijom.

Crkva i čovječanstvo trebaju danas nove ljude, svece, a ne teoretičare koji hoće »novo vino ulijevati u stare mješine«. Obnova misli i osjećaja, postavljanje novih ciljeva života u skladu s Evanđeljem, suobličenje s Kristom, ostvarivanje Krista djelotvornom ljubavi prema bratu čovjeku, to će dati Crkvi novi oblik, novo lice.

Time neće nastati neka nova Crkva, tobože »Crkva poslije Koncila« za razliku tobože »Crkve prije Koncila«. U Crkvi »prije Koncila« i u Crkvi »poslije Koncila« je mjerilo svega kršćanskog i crkvenog života samo Isus Krist i po Njemu objavljena Božja riječ u Svetom pismu. U Crkvi »prije i poslije Koncila« vrijedi jedna te ista vjera: vjera da u Crkvi Kristovoj susrećemo stvarnost koja ne potpada zakonima mijenjanja, to će reći niti padu niti rastu, i koja nije dio kulturalno-civilizacijskog procesa i razvoja. Ova Božanska stvarnost nije povijesna u tom smislu da se mijenja već prema zahtjevima aktualnih prilika ili povijesno nastalih snaga na području kulture, filozofije, znanosti, ekonomije, politike. U Crkvi »prije i poslije Koncila« vrijede dogme o nepogrešivosti pape i Crkvenog učiteljstva; vrijedi nepromjenljiva Božanska objava zapisana u Svetim pismima i tumačena autoritetom Crkve, sadržana i oblikovana u katoličkoj tradiciji, u liturgiji, u duhovnom životu Bogu posvećenih osoba, u životu svetaca. Katoličkim se vjernikom smije zvati samo onaj koji svu ovu stvarnost prihvaća u savjesti. Naravno, u Crkvu »prije i poslije Koncila« spada i njezin socijalni i institucionalni oblik, spada njezin strukturalni sistem i administracija. U Crkvu spada kulturalni izražaj vjerskog života, to će reći svi religijski elementi kršćanskog života, kao što su stvaranje kršćanske kulture, vjerski običaji, umjetnost, literatura. Stvarnost ove vrste, dakako, nije izravno Božja stvarnost. Stoga je ona promjenljiva i povijesna u pravom smislu riječi.

U vezi s ovom stvarnošću možemo govoriti da se u Crkvi nakon Koncila mnogo toga izmijenilo, ali radi toga nije nastala neka druga Crkva. Crkva kao institucija obvezala se Koncilom da će ovu svoju izvanjsku stvarnost obnoviti u Kristovom Duhu. Konkretno, da će se boriti protiv legalizma i formalizma, protiv pritiska savjesti bilo kojim sredstvima, protiv zloupotrebe vjerskog i crkvenog autoriteta, da će suzbijati birokratizam u odnosu pastira i vjernika, da će se boriti protiv napasti djelovanja iz pozicije moći, a ne iz pozicije služenja u ljubavi i praštanja. Tko se zalaže za ovakvu obnovu Crkve, taj nije »progresivan« nego je vjeran Kristu jer hoće samo jedno: da Crkva ostane za sva vremena jedna, sveta, apostolska, katolička Crkva Kristova. To je bila glavna zadaća i namjera Koncila.

U dogmatskoj konstituciji »Lumen Gentium« čitamo: »A kako je Crkva u Kristu kao sakramenat ili znak i oruđe najtješnjeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijeloga ljudskog roda, ona, nastavljajući predmet prethodnih sabora, namjerava točnije objaviti svojim vjernicima i cijelom svijetu svoju narav i svoju opću misiju« (I, 1). Iz ovog teksta je očigledno da Koncil stoji u kontinuitetu s naukom svih prethodnih Koncila, želeći točnije prikazati uvijek istu Kristovu Crkvu. Teološka konstrukcija o »Crkvi prije i poslije Koncila« je kriva, blago rečeno. Papa Pavao VI. kaže izričito: »Svatko tko gleda u Koncilu slabljenje ranijih obveza Crkve prema vjeri, tradiciji, askezi, karitasu ili čak koncesiju relativističkom mentalitetu... nalazi se u zabludi.« Nažalost, mnogo je bilo takvih, i mnogo ih ima još i danas, koji se nalaze u ovoj zabludi, i koji uporno još uvijek propagiraju ovu zabludu o nekoj drugoj Crkvi nakon Koncila. Na veliku štetu dinamizmu duhovne obnove kršćanskih vjernika, koja je tako potrebna.

Dr. Josip SABOL

DR. ALOJZIJE STEPINAC NA PUTU KROZ BOSNU I HERCEGOVINU 1938. GOD. (1)

U prvoj godini preuzete službe zagrebačkog nadbiskupa dr. Alojzije Stepinac u pratnji grkokatoličkog vladike križevačkog dra Dionizija Njaradija automobilom se zaputio iz Zagreba u ponedjeljak 20. lipnja 1938. godine u 08.30 sati u Sarajevo na proslavu 30-te obljetnice konsekracije vrhbosanskog nadbiskupa dra Ivana Šarića, te ujedno da tom prigodom, svoga prvoga putovanja kroz Bosnu i Hercegovinu, posjeti banjolučkog biskupa Jozu Garića u Banjoj Luci, koji je nedavno, slavio srebrni biskupski jubilej, i mostarsko-duvanjskog biskupa u Mostaru Alojzija Mišića.

Prelistavajući požutjele stranice »Hrvatske straže« i »Katoličkog lista« u kaptolskoj pismohrani u Zagrebu, naišao sam u nekoliko brojeva na natpise koji prikazuju putovanje kroz Bosnu i Hercegovinu hrvatskog metropolite dra Alojzija Stepinca. Sadržaj tih natpisa pobudio je moje sjećanje i vratilo me u davnu 1938. godinu. Naime, sjetio sam se Stepinčeva proputovanja preko Posušja, njegova dočeka u Posušju i svoga sudjelovanja u tom dočeku. Stoga se, evo odlučih da to značajno, a iznad svega i znakovito, putovanje osvježim na današnjim stranicama hrvatskog tiska, prvo, prema sadržaju tadašnjih natpisa, i drugo, prema svomu osobnom sjećanju.

Dra Alojzija Stepinca potakla je želja da kao hrvatski metropolit poviri u Bosnu i Hercegovinu, da proputuje kroz ta povijesno hrvatska područja i da vidi, upozna i osjeti kako tamo žive njegova braća biskupi, svećenstvo i hrvatski narod. On je, zapravo, bio naumio da to napravi u privatnoj formi, s povodom prisustvovanja proslavi biskupskog jubileja preuzvišenoga dra Ivana Ev. Šarića. Međutim, to se putovanje pretvorilo u spontano slavlje, koje su bosansko-hercegovački Hrvati predvođeni svojim svećenicima priredili preuzvišenom zagrebačkom nadbiskupu i hrvatskom metropolitu, kojega prvi put vide i dočekuju u svojim sredinama.



Nadbiskup Stepinac slavi sv. Misu u Karmelu u Brezovici

DOLAZAK I BORAVAK U BANJOJ LUCI

Hrvatski metropolit dr. Alojzije Stepinac s križevačkim vladikom drom Dionizijem Njaradiem doputovao je u Banju Luku 20. lipnja 1938. god. Tu je visoke dostojanstvenike svečano dočekao njihov domaćin biskup Garić. Nakon kraćeg predaha u biskupskom dvoru, zaredali su posjeti banjolučkim ustanovama i hrvatskim društvima u gradu.

Sutradan u utorak 21. lipnja nadbiskup Stepinac proslavio je svoj imendan u Banjoj Luci. Ujutro u 09.00 sati služio je sv. Misu u katedralnoj crkvi, te prebivao kod requiema za blagopokojnog biskupa fra Marijana Markovića. Zadušnice je služio prečasni msgr. Ivan Vlašić uz pjevanje pjevačkog zbora ss. zavoda »Marije Pomoćnice«. Potom je na grobu pokojnika otpjevano opijelo. Nadbiskup Stepinac bio je ushićen ozračjem u kojemu se to sve događalo. Mnoštvo banjolučkih vjernika sudjelovalo je u tom bogoslužju, osjećajući se radosni što među sobom gledaju, čuju i pozdravljaju svoga hrvatskog metropolitu, koji baš tu s njim slavi svoj imendan. Iza toga je nadbiskup pošao u samostan čč. sestara Dragocjene Krvi Isusove, koje su ga sa svojom školskom djecom najsrdačnije dočekale i čestitale mu imendan. Tu je razgledao njihov samostan čč. sestara milosrdnica, gdje su ga pozdravila dječica zabavišta i sa čč. sestrama čestitala mu imendan. Nije mu izostao ni posjet sestrama milosrdnicama u državnoj bolnici. U pratnji liječnika dra Mušketirovića pregledao je čitavu bolnicu, koja je bila moderno uređena.

Oko 12.00 sati sakupila su se sva katolička i hrvatska društva

grada Banje Luke da pozdrave hrvatskog metropolita i da mu čestitaju imendan. U ime sviju katoličkih organizacija najsrdačnije ga je pozdravio i čestitao mu imendan msgr. Josip Milorad, župnik područne župe. U ime Hrvatskoga pjevačkog društva pozdravio ga je uz imendansku čestitku gosp. Ljubičić, narodni zastupnik. Zatim su se redali brojni čestitari: Hrvatskog Radiše, HKD »Napretka«, i tako redom.

Nadbiskup Stepinac bio je ugodno iznenađen tolikom pažnjom, te se srdačno svima zahvalio i pozvao sve na zajednički rad za Boga i za hrvatski narod. Na to je kao domaćin biskup Jozo Garić u ime svoje i u ime svoga svećenstva čestitao hrvatskom metropolitu imendan, a potom mu predstavio nazočne izaslanike svećenstva, hrvatskih društava i hrvatskih građana Banje Luke, među ostalim i svijetlog gospodina Ivaniša, apostolskog notara, grkokatoličkog vikara, msgra Vlašića, fra Mirona Kozinovića i druge. Nakon toga, biskup je Garić zadržao na priređenom svečanom objedu sve uzvanike, te u tijeku objeda najtoplijim riječima zaželio Zagrebačkom nadbiskupu i hrvatskom metropolitu obilje Božjeg blagoslova u njegovu uzvišenom radu.

Nadbiskup Stepinac i vladika križevački Njaradi završili su posjet biskupu Gariću, i 22. ujutro oprostili se od njega, te u pratnji fra Mirona Kozinovića nastavili put kroz Bosnu prema Jajcu.

DOČEK ALOJZIJA STEPINCA U KRALJEVSKOM GRADU JAJCU

Zagrebački nadbiskup i križevački vladika stigli su u Jajce 22. lipnja oko 11.00 sati. Iz Banje Luke bio im je u pratnji preč. fra Miron Kozinović, konzistorijalac banjolučkog biskupa. U Jajcu im je bio veličanstven doček. Pred jajačkom crkvom uz zvonjavu zvona visoke goste dočekalo je mnoštvo naroda – građana, težaka. Tu su fratri, časne sestre sa svojom školskom djecom, članovi trećeg franjevačkog svjetovnog reda, mladež sv. Ante, predstavnici gradske vlasti, predstavnici hrvatskih katoličkih društava. Odmah po izlasku iz automobila visoke je dostojanstvenike pozdravio gvardijan samostana i župnik grada Jajca fra Kruno Ladan, s naglaskom da je hrvatski kraljevski grad Jajce vrlo počašćen, a Hrvati katolici osobito razveseljeni, što u svojoj sredini gledaju hrvatskog metropolitu iz bijeloga grada Zagreba i križevačkog biskupa. Potom su ih pozdravile tri djevojčice iz škole časnih sestara i predale im bukete cvijeća. Nakon toga su visoki dostojanstvenici ušli u prostranu i predivnu franjevačku crkvu, gdje su se poklonili presvetom oltarskom sakramentu.

Okupljenom narodu u crkvi, metropolit Stepinac podijelio je svoj sveti blagoslov i istaknuo kako je hrvatski narod u Bosni sa svojim franjevcima za vrijeme turske sile sačuvao vjeru, koja je još uvijek vrlo jaka kod bosanskih Hrvata.

Potom su se visoki dostojanstvenici zadržali s franjevcima u samostanu, gdje im je gvardijan i župnik predstavio kotarskog načelnika gosp. Brkanovića, te predstavnike hrvatskih društava »Tomaševića« i »Napretka«, kao i viđenije predstavnike građana Jajca, koji su došli da pozdrave hrvatskog metropolitu i njegovu pratnju. Tu su se redali pozdravni govori, iskazujući radost i veselje što se u njihovoj sredini nalazi Zagrebački nadbiskup i hrvatski metropolit. Nakon svih pozdrava nadbiskup se Stepinac nazočnima zahvalio, s preporukom da i dalje ostanu odani svojoj vjeri i svojim svećenicima fratrima.

U tijeku svoga kratkog boravka u Jajcu, nadbiskup je sa svojom pratnjom posjetio samostan časnih sestara, koje su sve na okupu klečeći dočekale visoke dostojanstvenike. Zatim su razgledali znamenitosti grada Jajca, te se potom povratili natrag u samostan na pripremljeni objed. U tijeku objeda redale su se zdravice, na koje je Nadbiskup uzvratio zahvalivši se gvardijanu, fratrima i svima nazočnima na bratskom i srdačnom dočeku i lijepom prijemu.

Nakon kraćeg predaha visoki su dostojanstvenici obišli samostanski muzej i pregledali kosti posljednjega bosanskog kralja Stjepana Tomaševića, te puni ushićenja uz

Kontrolni žiri prati kviz, u proslavi Stepinčevih dana, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 25. svibnja 2002.





KUD »Lika« nastupa na Stepinčevim danima, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 31. svibnja 2002.

pratnju zvona oko 16.00 sati napustili grad Jajce i proslijedili put preko Bugojna i Kupresa u Livno. Nadbiskupovoj pratnji iz Jajca su se pridružili fra Kruno Ladan i kotarski načelnik Brkanović.

DOČEK I BORAVAK U LIVNU

Hrvatski je metropolit sa svojom pratnjom stigao u Livno 22. lipnja oko 20.00 sati. Unatoč tomu što se sve kasno saznalo i što su to bili večernji sati, oo. franjevci s građanstvom dočekali su u crkvi visoke dostojanstvenike. Doček je bio srdačan i svečan. Po završenom dočeku, hrvatski je metropolit sa svojom pratnjom odsjeo u franjevačkom samostanu »Gorica«, i tu su svi prenoćili. U tijeku večere dr. Stepinac, dr. Njaradi i gvardijan samostana održali su kraće govore.

Vijest o dolasku nadbiskupa Stepinca i njegove pratnje odjeknula je munjevitom brzinom livanjskim područjem. U 22.00 sata okupilo se mnoštvo hrvatskoga domoljubnog pučanstva predvođena župnikom dr. fra Anđelkom Kaićem i praćena zvucima glazbe »Dinara«, priredivši bakljadu i podoknicu visokim dostojanstvenicima. Župnik je Kaić u svom pozdravnom govoru istakao veselje svojih župljana što u svojoj sredini prvi put u povijesti toga kraja vide i pozdravljaju zagrebačkog nadbiskupa i grkokatoličkog vladiku križevačkog, te nerazdvojivu povezanost katolicizma i hrvatstva. Nadbiskup je bio ugodno iznenađen tako lijepim i srdačnim dočekom, koji mu je spontano upriličen. U tom ozračju radosti i veselja, nadbiskup je burno aklamiran s poklicima: »Živio!«, »Dobro nam došao!«, i tako redom. Na kraju se Nadbiskup okupljenima zahvalio na tako srdačnom dočeku. Kao završni čin te svečanosti otpjevana je »Lijepa naša...«

Sutradan ujutro visoki dostojanstvenici pohodili su župnika Kaića u gradu. On im je priredio primanje na kojemu su bili nazočni predstavnici svih hrvatskih društava. Svi su oni došli tu da vide, čuju i pozdrave Nadbiskupa i njegove pratioce. U tijeku toga susreta s Nadbiskupom, osobito ih se dojmilo pojedinačno predstavljanje nadbiskupu Stepincu, koje je obavio župnik Kaić. Po završetku toga susreta, Nadbiskup je razgledao grad Livno, a potom se sa svojom pratnjom, kojoj su se pridružili gvardijan samostana »Gorica«, župnik Kaić i kapelan Duvnjak, uputio iz Livna u 11.00 sati u Tomislavgrad.

DOČEK U TOMISLAVGRADU

U Tomislavgradu Nadbiskup i njegova pratnja doživjeli su posebno spektakularan doček. Tomislavgrad je svakako bio toga dana u svečanom ozračju, jer je upravo taj isti dan boravio u tom gradu i imao krizmu mostarsko-duvanjski biskup Alojzije Mišić. Tako je Tomislavgrad imao toga dana neobičnu sreću, da u svojoj sredini vidi zajedno hrvatskog metropolita i zagrebačkog nadbiskupa dra Alojzija Stepinca, s njim još dvojicu biskupa, dr. Dionizija Njaradia, grkokatoličkog vladiku križevačkog, i Alojzija Mišića, biskupa mostarsko-duvanjskog. Tom je prigodom biskup Mišić predstavio visoke dostojanstvenike duvanjskim vjernicima, koji su dupkom napunili duvanjsku baziliku. Tu su se i nadbiskup Stepinac i vladika Njaradi zahvalili vjernicima, koji su im iskazivali neizmjernu radost, što ih vide u svojoj sredini i što su među njima.

Visoki su dostojanstvenici nakon susreta s biskupom Mišićem i duvanjskim fratrima otputovali iz Tomislavgrada oko 17.00 sati prema Mostaru.

MOJA SJEĆANJA S DOČEKA U POSUŠJU

Mjesec je lipanj, kad je sve zeleno i procvjetano, pa je i posuški kraj bio obučen u lipanjsko zelenilo. Bio je četvrtak, 23. lipnja, ivanjdanjska uočnica, krasan proljetni dan. Među pučanstvom se pročulo da toga dana prolazi kroz Posušje hrvatski metropolit i zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac, najznačajniji i najdraži crkveni dostojanstvenik, koji je ikada dotada prošao tim tlom. Od ranih jutarnjih sati hrlilo je pučanstvo iz područnih naselja na mjesto koje je predvidio mjesni župnik fra Pavo Šimović. To je mjesto na ulazu ces-

te iz pravca Duvna u Posušje. Na tom je mjestu postavljen slavoluk ukrašen cvijećem, na kojemu je napisana krupnim slovima dobrodošlica hrvatskom metropolitu Alojziju Stepincu.

U svim pripremama za doček tako visokog dostojanstvenika najdjelatniji je, dakako, bio posuški župnik pokojni fra Pavo Šimović i njegov kapelan fra Mutimir Ćorić. Fra Pavo je obavijestio i pozvao mještane – župljane i sve Posušane, da kroz Posušje prolazi hrvatski metropolit dr. Alojzije Stepinac i da dođu u što većem broju na doček. Premda je bio radni dan i premda je nadbiskup Stepinac prolazio kroz Posušje nenajavljeno, Posušani su ga masovno u špaliru dočekali. Na dočeku su sudjelovali i dužnosnici mjesne vlasti – učitelji sa školskom djecom, članovi HKD »Napredak«, djelatnici Kotarske ispostave i njezinih izvršnih tijela, članovi hrvatske čitaonice »Radovan«, općinski vijećnici, predstavnici HSS i drugi.

Sa skupa koji je iščekivao dolazak nadbiskupa Stepinca, sve su oči bile uprte u smjeru ceste Posušje – Duvno, jer je to put kojim Nadbiskup treba stići u Posušje. Okupljenom posuškom puku nije smetalo čekati čitavi dan, samo da vidi i pozdravi svoga dragoga natpastira, koji će, taman kao da je taj puk slutio, biti umoren za vjeru i svoj hrvatski narod i postati blaženikom.

Oko 18.00 sati, kada se pojavio Nadbiskupov automobil, zazvonilo je zvono sa zvonika posuške crkve, a iz razdraganih grla više tisuća Posušana orili su se poklici dobrodošlice visokom dostojanstveniku i njegovoj pratnji. Skandiranju i ovacijama nije bilo kraja. Ispred slavoluka, morao se zaustaviti Nadbiskupov automobil, premda u programu njegova puta nije bio predviđen posjet Posušju. Tu su nadbiskup Stepinac i vladika Njaradi izašli iz automobila među razdragane Posušane, te su nakon pozdravne dobrodošlice, koju je izrekao u ime okupljenoga posuškog puka župnik fra Pavo Šimović, tri djevojčice predale Nadbiskupu cvijeće, a on se potom, očito ganut takvim dočekom, koji nije očekivao, zahvalio okupljenima na toplom dočeku i zazvao na njih svoj blagoslov. Iza toga se kroz špalir građana uputio pješice sa župnikom fra Pavom i ostalom pratnjom u župni stan na kraći predah, koji je potrajao oko sat vremena. Predah je protekao u razgovoru s domaćinom i s još nekoliko uzvanika. U tijeku razgovora Nadbiskupa je osobito zanimalo kakav je vjerski i društveni život naroda posuškog kraja. Napuštajući župni stan, Nadbiskup je razgledao crkvu i gradilište buduće župne kuće, za koju je fra Pavo, taj veliki graditelj, stjecao sredstva za gradnju na razne načine, pa nisam baš siguran da mu i Stepinac tom prigodom nije ništa pomogao. Zatim se Nadbiskup sa svojom pratnjom, uz ispraćaj domaćina i posuškog puka, zaputio u Široki Brijeg.

Eto tako su tadašnji Posušani, i ja kao četrnaestogodišnjak među njima, imali sreću, zahvaljujući fra Pavinoj domišljatosti i upornosti, vidjeti i pozdraviti na svom rodnom tlu i u svojoj sredini hrvatskog metropolita i zagrebačkog nadbiskupa dra Alojzija Stepinca, današnjeg blaženika, koga su bezbožni jugokomunisti mučenički umorili.

Ovaj spontani doček dra Alojzija Stepinca u Posušju, izvjestitelji u Hrvatskoj Straži nisu zabilježili. Nisam siguran da je to zabilježeno ni u drugim tiskovnim glasilima. Osim toga, o tom se dočeku danas malo ili nimalo znade, pa sam se zato odlučio da to evo ovdje objavim, kao jedan od živih sudionika toga dočeka, jer što se ne zapiše, lako se zaboravlja.

U Zagrebu, veljača 2001.
Josip Jozo SUTON (nastavlja se)



OBAVIJEST ČITATELJIMA GLASNIKA

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresu Postulature: Kaptol 31, 10000 Zagreb:

✧ BATELJA J., *Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje*, Zagreb, 1990.

✧ BATELJA J., *Živjeti iz vjere. Duhovni lik i pastirska skrb kardinala Alojzija Stepinca*, izd. NDS, Zagreb, 1990.

✧ *Sluga Božji Alojzije Stepinac*, (kratki, ilustrirani, životopis), Zagreb, 1995.

✧ ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke 1941-1946*, (uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ), Zagreb, 1996.

✧ ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, *Pisma iz sužanjstva (1951-1960)*, (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998.

✧ BARBOUR H. – BATELJA J., *Svjetlo na putu života. Duhovni životopis blaženog Alojzija kardinala Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika* (uvodno slovo: kard. Franjo KUHARIĆ, nadbiskup zagrebački u miru), Zagreb, 1998.

✧ Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke (1934. – 1940.)* (Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000.

UPOZORAVAMO ČITATELJE GLASNIKA I PRIJATELJE NA NOVI BROJ KUNSKOGA RAČUNA POSTULATURE BL. ALOJZIJA STEPINCA KOJI SADA GLASI: 2360000-1101605758

DRUGO OKUPLJANJE ZAJEDNICE ŠTOVATELJA BL. ALOJZIJA STEPINCA

Drugo okupljanje zajednice štovatelja bl. Alojzija Stepinca za grad Zagreb i okolicu, pod geslom »Graditi život s pouzdanjem u Boga«, održano je 21. lipnja 2002. u svečanoj dvorani Nadbiskupskog dječačkog sjemeništa na Šalati u Zagrebu. Nakon uvodnih riječi postulatora kauze dr. Jurja Batelje, nazočne je pozdravio zagrebački pomoćni biskup Josip Mrzljak. Na temelju svoga mladenačkog promatranja zasužnjenog Kardinala u Krašiću biskup Mrzljak je progovorio o Stepincu kao uzor molitelju i nadahnitelju pravog molitvenog života. »Iz Stepinčeva života, kazao je biskup, možemo naučiti kako se moli, kako se drži čvrstoća vjere.«

Potom je predavanje o bl. Alojziju Stepincu kao molitelju održao karmelićanin o. Jakov Mamić. On je progovorio o Stepincu kao molitelju na temelju pročitanoga, kao čovjeku koji je ulazio u sustavni odnos s Bogom kroz dvije stvarnosti: Euharistiju i Mariju. Stepinac je istinski učitelj kako moliti, jer je sve promatrao i doživljavao u i po Božjoj prisutnosti među ljudima.

Uslijedili su molitveni, te kulturno-umjetnički dio programa. Susret je završio svečanim misnim slavljem, koje je u zagrebačkoj prvostolnici predvodio pomoćni biskup mons. Josip Mrzljak.

MOLITVA VJERNIH

Draga braćo i sestre, Bog nam je u bl. Alojziju dao divan primjer vjere da je Gospodin gospodar povijesti, i da njegova providnost vodi pojedince i narode. U njemu imamo i uzor molitelja. Molimo stoga najprije za proslavu Kraljevstva Božjega kroz proslavu bl. Alojzija, da nam potom Gospodin udijeli i sve ostalo.

Molitveni odgovor je refren bistričke pjesme:

»UMNOŽI NAŠU VJERU
UČVRSTI UFANJE,
RAŽARI SVOJOM LJUBAVI
SVE NAS, BOŽE, TI!«

1. Ljubiti Crkvu i služiti joj vjerno sve do darivanja vlastitog života za nju, to daj, Gospodine, svakom njezinu sinu i kćeri, da Majka Crkva raste u poštovanju i časti, kako bi sve narode privukla sebi u krilo i dovela ih k tebi, jedinom izvoru života i svrsi svega stvorenoga. Molimo te.

2. Vjernost i odanost tvojemu Namjesniku na zemlji Sv. Ocu Papi, neka se očituje prihvaćanjem i provođenjem njegovih poticaja za promicanje civilizacije ljubavi u suvremenom svijetu. Umorno tijelo Ivana Pavla podupiri svojom snagom, a bistrinu duha prosvjetljuj svojim božanskim promislom, da tvojim vjernicima i cijelom čovječanstvu bude predvoditelj sigurnog Puta, Istine i Života. Molimo te.

3. Pastira Crkve zagrebačke nadbiskupa našeg Josipa učini dostojnim službe i časti apostolskih nasljednika, među kojima je bl. Alojzije najsvjetliji lik i najuzorniji primjer. Daj njemu i njegovu svećenstvu sa svim pastoralnim suradnicima međusobnu bratsku povezanost i pastoralnu zauzetost za rast i napredak ove naše mjesne Crkve. Molimo te.

4. Lijepa naša Domovina urešena cvijećem zelenih livada i zlatom žitnih polja, sjenom tamnih šuma i pjenom morskih vala, žuborom brzih potoka i tijekom silnih rijeka, neka svijetu zbori, da smo zavjetima vjerni. Da nam nesloga i sumnja ne zasjeni pouzdanje i nadu; da teškoće ne uguše vjeru u život; da nas dobri boljemu vode. Molimo te.



O. Jakov Mamić, karmelićanin, drži predavanje članovima Molitvene zajednice na temu: »Graditi život s pouzdanjem u Boga!«

Kandidatice ss. milosrdnica izvode svoj program za članove Molitvene zajednice, 21. lipnja 2002.



5. Da ljubav između muža i žene bude vjerna; da se promiče život kroz primanje djece; da se dobrim odgojem osigura dostojanstvo svake osobe; da obiteljska primanja dostaju za sve potrebe; da se svaka obitelj prepozna kao Crkva u malom i osnovna stanica zdravog ljudskog društva. Molimo te.

6. Očuvaj, Gospodine, nevinost djece, čistoću mladeži, ozbiljnost zaručnika, oduševljenje i gorljivost pozvanih na savršeniji način života u svećeničkom i redovničkom zvanju, da imamo sretnu budućnost i ovdje i u vječnosti. Molimo te.

7. Za sve zaposlene koji radom stvaraju nove vrijednosti; za sve nezaposlene koji goje nadu u bolje sutra; za sve koji gube vjeru u ljude jer su poniženi i iskorišteni; za prevarene i povrijeđene, za invalide i izbjeglice, za strance i beskućnike, za bolesnike i ovisnike, za grešnike i one koji se ne kaju, za očajnike i umiruće. – Spasi, Gospodine, svakog čovjeka za kojega si se krvlju znojio i svoju predragocjenu krv prolio. Molimo te.

8. Svakog člana Molitvene zajednice obdari, Gospodine, pouzdanjem kakvim si uresio svoga vjernog slugu bl. Alojzija, i onda kad s vjerom mole u svojim potrebama, a nadasve kada postojano trpe životne nedaće, iščekujući snagu i spas od tebe, radi kojega se vjernik postidjeti neće. Molimo te.

9. Gospodine, bl. Alojzija proslavi u svome hrvatskom narodu i u čitavom svijetu, što skorijim službenim proglašenjem svecem Katoličke crkve. Po njegovu zagovoru neka se umnože čudesni znakovi tvoje moći i dobrote prema nama. Molimo te.

10. Vjerujemo u općinstvo svetih i stoga te, Gospodine, molimo da naše preminule i sve poginule pridružiš zboru svojih odabranih, koji uživaju tvoje nebesko blaženstvo. Po zagovoru bl. Alojzija daj nam nepokolebljivu nadu i vjeru, da ti jedini možeš spasiti i k sebi privesti svakog čovjeka koji odlazi s ovoga svijeta. Molimo te.

Molitva:

Svemogući i milosrdni Oče, ti si nam u bl. Alojziju dao sjajan lik Dobroga Pastira koji, učvršćen jakošću Duha Svetoga, dade svoj život za svoj narod. Daj nam nasljedovati primjer njegove slobode i čvrstoće, ispovijedanjem prave vjere u jedinstvu Katoličke crkve, da ti tako ostanemo vjerni sve do smrti. Po Kristu, Gospodinu našemu. Amen.

MOLITVENA ZAJEDNICA U ŽUPI PETROVINA

U župi Petrovina za sada postoji najbrojnija molitvena zajednica bl. A. Stepinca: broji 300 članova. Članovi zajednice u dobi su od najranijega djetinjstva do poodmakle dobi života. Svojom djelatnošću, molitvenom prisutnošću, na pomoć su i radost svome župniku vlč. Gojku Kovačiću, a svojim vjerničkim životom pridonose čvršćem župnom zajedništvu.

Zauzimanjem vlč. Kovačića, broj članova i nadalje raste. Velik dio njih okupio se 19. svibnja 2002. u svetištu čudotvorne Majke Božje u Volavlju gdje se toga dana, na Duhove, održava Duhovsko proštenje.

Volavje pripada župi Petrovina, čije je postojanje zabilježeno 1091. Zasigurno je utemeljena prije toga datuma. Bila je to i glagoljaška župa. U izvornom gotičkom svetištu župne crkve sv. Petra u Petrovini sačuvane su i obnovljene freske iz 1440 godine. U toj je župi ponikao i Martin Borković, rođen u Domagoviću 1597. Martin je bio uzoran redovnik pavlinskoga Reda, časni crkveni uglednik i biskup zagrebački od 1667. do 1687. U društvenom životu hrvatskoga naroda staleži su ga nazivali ocem domovine – *pater patriae.* U dubokoj starosti, kad je slavio zlatomisničku obljetnicu, imenovan je bačko-kaločkim nadbiskupom godine 1687., ali nije instaliran, jer je 31. listopada 1687. umro i pokopan u Zagrebačkoj katedrali.

Iz petrovinske župe potekli su brojni svećenici. Spomenimo samo neke: mons. Janko Borković, koji bijaše rektor crkve Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, Janko Đud, župnik u župi sv. Nikole u Varaždinu, dr. Pavao Lončar, kanonik zagrebački, dr. Franjo Cvetan, sveučilišni profesor, crkveni pravnik i kanonik, Martin Gecina, župnik u Rečici, koga su za vrijeme 2. svjetskog rata partizani masakrirali, Josip Pinturić, koji je umro kao župnik u Čučerju. Bilo je i časnih sestara, osobito u Družbi sestara Milosrdnica.

Prasvetište Majke Božje Volavske potječe iz 13. st. Prvi se put spominje godine 1217., i to u jednoj povelji hrvatsko-ugarskog kralja Andrije II. Crkva nosi biljege davne prošlosti: vidljivi su ostaci gotičkoga stila te naznake fresaka, kako u svetištu tako i na izvanjskom njegovome zidu. Današnji svoj izgled crkva i svetište dobila je u početku 18. st. Sredinom 18. st., zbog velikog broja vjernika hodočasnika, dozidano je, uz južni zid lađe, na masivnim stupovima, veličajno predvorje. Crkva je tada imala šest oltara, od kojih je sačuvano njih pet, koji predstavljaju jednu od najpotpunijih cjelina skulpture s kraja 17. i početka 18. st. u kontinentalnoj Hrvatskoj. Čudotvorni lik Gospe Volavske postavljen je u sklopu monumentalnog oltara izrađenog u slogu ranog baroka pavlinske radionice godine 1706. Volavsko je svetište od pamtivijeka prizanto hodočasničko mjesto. Tu je u blizini, u mlinu u Novakima, djetinjstvo proveo Sluga Božji, zagrebački pomoćni biskup, dr. Josip Lang. U to je svetište rado i često hodočastio i bl. Alojzije Stepinac.

Časteći dičnu povijest svetišta i tražeći zagovor Majke Božje Volavske, te želeći ohrabriti djelovanje molitvene zajednice, na Duhove, 19. svibnja 2002., u Volavje su hodočastili sjemeništarci Dječačkog sjemeništa iz Zagreba: zbor i tamburaški orkestar, predvođeni dr. Jurjem Bateljom, postulatorom i rektorom, vlč. Stjepanom Najmanom, duhovnikom, i vlč. Dominikom Vukalovićem, prefektom i prof. Josipom Pustičkim, zborovođom.

Euharistijsko slavlje, liturgijsko pjevanje i svjedočenje sjemeništaraca te vjernički ushit brojnih hodočasnika podsjećali su na radost kojom je Duh Sveti na prve Duhove opremio Crkvu za život u svijetu. Za nadati se da će tome pridonijeti i dojduća hodočašća u ovo svetište te ustrajno djelovanje molitvene zajednice bl. Alojzije Stepinac.



Mons. Josip Mrzljak predvodio je misu na imendan bl. Alojzija Stepinca, 21. lipnja 2002.

BRATOVŠTINA BL. ALOJZIJA STEPINCA
iz istoimene župe u Koprivnici

Župa postoji tek dvije godine, od 27. kolovoza 2000. Župa je, dakle, vrlo mlada, ali pastoralno vrlo aktivna. U župi djeluje mnogo pastoralnih zajednica. Tri pjevačka zbora: dječji zbor koji nosi ime »Stepinčevci«, zbor mladih koji nosi ime »Stepinčeva mladež« i »Alojzijevci«. Vrlo je aktivna liturgijska grupa, Animatori, Župni Caritas, Bračna zajednica, Biblijska grupa, ministranti i još mnoge druge, a među njima je i »Bratovština bl. Alojzija Stepinca«, koja se okuplja svakog desetog u mjesecu te krunicom i misom slavi Gospodina. Bratovština broji oko 160 članova. Ima i svoju župnu zastavu, koju je izradio župljanin i poznati umjetnik naive gosp. Zvonko Sigetić.

Uz zahvalu valja reći da je i on zajedno sa svojom obitelji član naše bratovštine, kao i veliki donator župe, kroz svoja umjetnička ostvarenja, među kojima su brojne slike bl. Alojzija Stepinca.

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženog Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove, koji nesebično i velikodušno promiču glas svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

TKO MOŽE POSTATI I ŠTO ČINI ČLAN MOLITVENE ZAJEDNICE »BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC?«

Svaki se kršćanin može uključiti u Zajednicu »BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC«, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti, i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:
Zajednica štovatelja BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC
10000 Zagreb, Kaptol, 31
tel. (01) 481-1781; 468-0426;
fax.: (01) 468-0722

Svaki štovatelj Blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:
- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i svakog čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove Kauze za proglašenje svetim

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:
- savjesno obavljati svoje svakidašnje obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakog 10. u mjesecu u slavlju sv. Mise ili molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi za uspješan dovršetak postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca

S vjerom u Općinstvo svetih, za potrebe svoje i braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika s nakanom što skorijeg njegova proglašenja svetim.

Svakodnevna slika

Kolone vjernih s pouzdanjem
zavjetnom grobu hrle.

Pogledom grle
spomen dragog lika.
Svakodnevna slika
u našoj Katedrali.

Ponetko pali treperavu svijeću
moleći sreću i zdravlje.
Na misno slavlje
i k Blaženiku dolaze.

Na prstima oko groba prolaze
pa sjednu u sjenu.
Ili kleknu na klupu drvenu.
Pobožno mole.

Baš ovdje ostaviti vole
svakodnevne muke.
Grčevito sklopljene ruke,
odraz duše tog dana.
A nada na odlasku
- molitva uslišana.

(iz zbirke: Ankica Svirač,
U psalmima tražim niti,
Zadar, 2002.)

DOPISI ČITALACA

Zagreb, 10. veljače 2002.

Štovani prečasni Batelja!

U pozni večernji sat nakon odslušanog Bogoslužja u čast uzoritog Nadbiskupova goda – obljetnice smrti (42) godine štovanog kardinala blaženog Alojzija Stepinca, odlučila sam Vam se javiti za sada samo na kratko, s obzirom da smo po ovom veličajnom Bogoslužju još svi pod dojmom stvarnog lika i osobnosti kardinala Stepinca i činjeničnih događanja i stvarnosti našeg društva danas na drugoj strani. Ali pustimo to sve zubu vremena, kako je i sam uzoriti Kardinal znao tvrditi. Bog će imati posljednju, kao što i jest i bit će istina. Za sada ne bih o milostima koje sam primila, primam, i nadam se da ću do konca svog ovozemnog života primati po njegovom uzvišenom zagovoru, već bih Vam samo našla za slobodno uzeti malo prostora u narednom glasniku svojom pjesmom koju sam spjevala u čast našeg Blaženika, ako Vi smatrate da to zaslužuje, a do tada svim štovateljima Kardinala bez obzira na stalež svako dobro, uz obilje Božjeg blagoslova.

U Kristu gospođa
Vesna Krajačić Džepina

U knjizi »Sujetlo na putu života« na stranici 25. prepoznao sam svoju pokojnu baku Ružu Borić r. Čolić, koja je bila na sprovodu bl. kard. Alojzija Stepinca. Evo nekoliko podataka o njoj. Rođena je 14. 2. 1929. od roditelja Petra i Marice. Udala se za Marka Borića. Umrla je u Našicama 22. 11. 2001. Koliko sam je ja poznavao, oduvijek je bila s krunicom u ruci i imala je zbilja pobožan život. (N. N.)

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC, UTEMELJITELJ NOVIH ŽUPA U GRADU ZAGREBU (2)

BOŽJA STVAR IDE DALJE

»U nadi protiv svake nade, povjerova« (Rim 4, 18). Radi se o Božjoj stvari, o slavi Božjoj i spasu duša. Tako već u prosincu godine 1934. bl. Alojzije imenuje župnikom nove župe Sv. Josipa Ivana Gašperta, za župu Sv. Obitelji na Kanalu dr. Franju Grundlera, za župu Sv. Terezije od Maloga Isusa dr. Marka Klarića, za župu Sv. Jeronima Luku Vukasa, za župu Bl. Marka Križevčanina dr. Milana Petrovića, za župu Krista Kralja u Trnju Dragutina Kocipera.

Požurivao je da se nađu prikladna gradilišta. Privremeno u mnogim župama odvija se vjerničko okupljanje u gradskim prostorijama i u župskim dvoranama, koje se privremeno preuređuju za bogoštovlje dok se ne sagradi crkva.

Dana 5. srpnja 1936. svečano je otvorena prva nova župa sv. Terezije od Djeteta Isusa, privremeno u kapeli sestara Predragocjene Krvi Kristove. Za vrijeme svojih studija u Rimu, Alojzije je jubilarne godine 1925. doživio slavlje proglašenja sveticom Terezije od Maloga Isusa, i dvije godine kasnije, njezino proglašenje, zajedno sa sv. Franjom Ksaverskim, zaštitnicom misija. Mali put Male Terezije elektrizirao je svijet. Unijela je toliko svježine u duhovnost Zapada. U svojoj Duhovnoj oporuci 26. srpnja 1939., nadbiskup Stepinac piše: »Želim i prosim ponizno, da slavna Djevica bude braniteljica ovoj mojoj zadnjoj volji. Ja je sada pozivljem, da mi bude prisutna u času smrti skupa sa mojim drugim odvjetnicima: sv. Josipom, sv. Barbarom i sv. Terezijom M. I.« U pismu župniku župe Sv. Terezije od Maloga Isusa, 20. rujna 1954., iz Krašića piše bl. Alojzije: to je prva od svih novih župa, zaštitnica misija, a onda i među poganima Europe. »Svjetske veličine prolaze zajedno sa svojom moći kojom su se šepirile. Kod svetaca je drugačije. Takvo je bez sumnje Mala Terezija, učiteljica Malog Puta. Neka isprosi svojim zagovorom kod Boga, da nađe puno sljedbenika koji će ići putem dobra, putem zapovijedi Božjih.« Ivan Pavao II. proglasio je godine 1997. sv. Tereziju učiteljicom Crkve.



Kratki predah da bi se moglo pomnije slušati i zauzetije moliti, na susretu Molitvene zajednice u Zagrebu, 21. lipnja 2002.

U nedjelju 3. siječnja 1937. nadbiskup koadjutor Stepinac svečano je otvorio novu župu sv. Jeronima u Maksimiru. Naredbom nadbiskupa Bauera, 29. siječnja otvorena je nova župa Marije Pomoćnice i predana salezijancima. U pismu jednom salezijancu iz Krašića, 17. srpnja 1957., piše bl. Alojzije: dolazi Marijin vijek. »Kad satre glavu zmiji paklenoj u crvenoj uniformi komunizma kao što je satrla i uniformi nacizma, vjerujte mi da će crkva biti premalena.«

Dne 27. travnja blagoslovio je nadbiskup koadjutor novu župnu crkvu sv. Obitelji na Kanalu-Sigečici, koja je bila prije nekoliko dana kanonski osnovana. Nova župa sv. Josipa kanonski je ustanovljena 17. travnja. Nova župa bl. Marka Križevčanina osnovana je dekretom 7. studenoga (službeno radila već 1. studenoga). Na Petrovo godine 1939. nadbiskup Stepinac je otvorio novu župu bl. Nikole Tavelića. I u listopadu 1940. otvara osmu novu župu Krista Kralja u Trnju. Crkva je morala biti pravi ponos hrvatskog naroda. Nacrt za crkvu dao je kipar Ivan Meštrović. Ujesen godine 1940. bilo je dopremljeno 70 vagona kamena, ali je trebalo još oko 600 vagona. Plan čeka još ostvarenje.

Pokazalo se da su potrebne još nove župe, te je 1. siječnja 1942. blagoslovio novu crkvu i otvorio novu župu sv. Mihovila i predao je duhovnoj brizi franjevcima kapucinima. Zatim je osnovao u nove župe: Gospe Lurdske u Zvonimirovoj ulici, sv. Barbare u Zakladnoj bolnici na Rebru, Presvetog Srca Isusova u bolnici Milosrdnih sestara na Vinogradskoj cesti, 26. srpnja sv.

Ane u Rudešu. Tako je nadbiskup Stepinac u najkraćem roku utemeljio u Zagrebu četrnaest novih župa. (Ben 160-168)

U posljednjih sto godina otvoreno je bilo u Zagrebačkoj nadbiskupiji 18 novih župa. Bl. Alojzije u šest godina otvorio je u samom gradu Zagrebu 14 novih župa.

NEKI NAGLASCI

Kod otvaranja novih župa, blagoslova temeljnog kamena župne crkve i blagoslova crkve, nadbiskup je Stepinac poučavao vjernike o značenju župe i njezinoj važnosti za život vjernika.

Tako je na otvaranju župe sv. Jeronima, 3. siječnja 1937., istaknuo ove misli: »Prvim danom Nove godine 1937. počela je evo radom nova rimokatolička župa u našem Zagrebu, župa Sv. Jeronima. Dakle druga po redu od onih osam koje smo odlučili u ime Božje osnovati, da doskočimo ljutoj želji vjernika zagrebačke periferije. Goleme poteškoće stajale su i stoje još uvijek na putu osnivanja novih župa. Ali svjesni njihove goleme važnosti, ne samo po ovaj dragi nam grad nego i čitavu golemu nadbiskupiju, i puni pouzdanja u Božju pomoć, nijesmo se prestrašili pred svim tim velikim poteškoćama. Božja pomoć nije izostala.«

Potom je iznio dvije misli. Prva se nameće svetim božićnim vremenom. »Kolika je to za nas pouka i utjeha! Isus dolazi na svijet tiho i nečujno kao neznatno dijete. Znamen kako gotovo sva djela Božja počinju u tišini i gotovo neprimjetno, ali onda bivaju veličajna da im se divi svijet... I vaša župa počinje tiho i skoro neprimjetno... Ali mi smo uvjereni da će se iz ovih početaka uz milost Božju pod marnom upravom vašeg župnika razviti ova župa u golemo stablo, koje će biti puno plodova...«

Druga misao povezana je uz ime sv. Jeronima, jednog od najvećih crkvenih naučitelja, koji postaje zaštitnik nove župe. Sv. Jeronimu dali su ime *malleum haereticorum* – čekić za krivovjerce. Pristaje ovo ime jednoj župi upravo danas kada »po koji militantni katolik pod uplivom anarhije i zbrke pojmova u vremenu u kojem živimo misli, da može sam bez obzira na crkvenu vlast i kanonske propise kao autoritativni sudac krojiti uzduž i poprijeko na sve strane, te često nesvjesno ruši osnove crkvenog duha i pravog poretka tamo, gdje misli, da Crkvi koristi.«

Završava: »Neka dakle bude ova župa onakova kako to ističe dekret o njezinu osnutku: Bogu na slavu, a vremenito i vječno spasenje sviju vas, vjernika ove župe sv. Jeronima.«

Nadbiskup koadjutor Alojzije Stepinac kod blagoslova župne crkve i otvorenja župe sv. Josipa na Trešnjevki, 20. lipnja 1937., ističe kako ovu četvrtu novu župu u Zagrebu otvara »u najteže doba, doba strahovite ekonomske i moralne krize u svijetu, kad se rekli bi tresu stožeri zemlje. Ali baš zato je i otvaramo. Moralna kriza, koja nije drugo nego otpad od Boga, glavni je razlog ekonomskoj krizi.«



Stepinčeva mladež (dio zbora) iz župe bl. Alojzija Stepinca u Koprivnici pjesmom je popratio zborovanje Molitvene zajednice, 21. lipnja 2002.

Kad je crkva došla pod krov radnici su napisali na vrhu značajne riječi: »Živio Krist Kralj! Živio sv. Josip! Živjeli radnici!« I razvija tri misli: »Živio Krist Kralj!« »Krist jest i ostaje alfa i omega svega našega djelovanja.«

»Živio sv. Josip!« Moćan zagovornik. »Prije 250 ljeta je hrvatski sabor na prijedlog velikog zagrebačkog biskupa Martina Borkovića odabrao svetog Josipa za zaštitnika kraljevstva hrvatskoga. Mi s veseljem možemo danas konstatirati, da štovanje i ljubav prema sv. Josipu nije jenjala u hrvatskom narodu, nego da raste iz dana u dan.«

»Živjeli radnici! I ja kličem danas: živio pošteni rad! Živjeli pošteni naši radnici! Radnici naši, kojima nije uzor Marks, Lenjin i slični ljudi niskih moralnih kvaliteta, nego koji hoće da slijede onoga, koga je Crkva stavila i nazvala uzorom radnika – sv. Josipa! Živjeli naši pošteni radnici, kojima nije ideal ljudsko društvo u kojemu se strijelja i ubija bez suda i istrage, nego takovo ljudsko društvo, u kojem se svakome daje što mu po Božjoj pravdi pripada, bio on na vlasti ili podređen, velik ili malen. Živjelo kršćansko uređenje ljudskog društva.«

U to vrijeme su razvili snažnu razgranatu propagandu boljševici svojim novim poretkom, koji ne poštiva ni dostojanstvo ni prava ljudske osobe, upravo onog malog



Bl. A. Stepinac prolazi »rivom« u Baškoj, 5. studenog 1939.

čovjeka kojemu se predstavljaju kao spasitelji.

Na otvorenju nove župe bl. Marka Križevčanina, 7. studenoga 1937., nadbiskup koadjutor u propovijedi zahvaljuje Sv. Ocu što je uslišio molbu da možemo ovu župnu crkvu posvetiti bl. Marku Križevčaninu, našem velikom sinu koji ostaje »sjajan primjer žive vjere katoličke i neslomljive vjernosti Apostolskoj Stolici upravo današnjem naraštaju... On je primjer pun pouke za one jadnike našeg naroda koji već jesu ili su spremni za jednu ženidbu, za jedan unosan položaj, za karijeru, prodati vjeru i ime, zatajiti Boga i dušu. On je primjer pun utjehe za one patnike našeg izmučenog naroda, koji zbog svog izrazito vjerskog uvjerenja bivaju vječno klevetani i ogovarani, progonjeni i zapostavljeni. Neka ne klonu duhom, ugledavši se u divan primjer bl. Marka Križevčanina, jer iza kiše opet sunce ljepše sja.«

Prigodom blagoslova temeljnog kamena župne crkve bl. Marka Križevčanina, 23. lipnja 1940., u propovijedi nadbiskup Stepinac kaže: »Živimo u doba kad su mnogi ljudi izgubili svaki osjećaj za vrhunaravne vrijednosti i misle, da nema više Boga na nebesima. Ljudska su srca zaokupile samo misli za kruh, stan i odijelo, bogatstvo, časti i užitke, a Bog, duša, život preko groba pali su u zaborav. Ali što god ljudi mislili, ostaje čvrsta riječ sv. apostola Pavla: Isus Krist jučer je i danas u vijeke!«

Protiv onih koji kažu da nam crkve ne trebaju, nadbiskup Stepinac kaže: »Trebamo crkvu da se u njoj kajemo za grijehe i prestupke života. Nijedno mjesto nije tako podesno za tu svrhu kao što je crkva, gdje iza onih malih vratašca u svetom tabernakulu stoji Isus Krist...

Mi trebamo crkvu! Upravo danas više nego ikada, da u njoj sklapamo i dižemo ruke k Bogu milosrđa, dobrote i ljubavi, da nam dade za budućnost što nam treba i za dušu i za tijelo...«

— Prigodom blagoslova temeljnog kamena za crkvu Krista Kralja, 27. listopada 1940., nadbiskup Stepinac reče: Isus Krist je »jedini sigurni temelj svakog zdravog ljudskog poretka i dostojnoga narodnoga života«. Zato je gotovo zavjetovnim riječima zavapio: »Tebi, dakle, Kriste, Kralju vjekova, podižemo ovu spomen-crkvu u znak zahvalosti za tisućgodišnjicu kraljevstva hrvatskoga i u znak zahvalnosti tisućtristogodišnjicu, kad si nas doveo prvi put u vezu s onom nesavladivom pećinom, na koju si ustanovio Crkvu svoju, Katoličku Crkvu! Ti si nam preko svoje Crkve dao najbolju legitimaciju u današnjem metežu naroda. Ali Ti si nam i jedino jamstvo, da nećemo izginuti, ako se budemo držali Tebe. Dižemo Ti ovu crkvu svu od čistoga kamena s našega mora, kolijevke kraljevstva našega, da taj kamen sjeća svakoga vjernoga Hrvata na Tebe, koji si bio i ostao ugaoni kamen svega svijeta, a prema tome i svakoga naroda. Neka ga sjeća na opomenu koju si dao svima onima, koji bi se drznuli napasti Tebe, ugaoni kamen svijeta: 'Tko padne na ovaj kamen razbit će se, a na koga on padne, smrvit će ga!'« (Mt 21, 44) Ove riječi je ponovio na svršetku svojeg izlaganja istražnom sucu u istražnom zatvoru.

Prigodom blagoslova župne crkve sv. Mihovila, 1. siječnja 1942., nadbiskup Alojzije kaže: Ima danas nekih koji niječu svijet blaženih duhova, koje proročkim rječnikom naziva budalama. »Ali nije za nas mjerodavno ono što kaže budala, nego ono što kaže neprevarljiva učiteljica istine, Crkva.« Završava natpisom na nadgrobnom spomeniku dobrog župnika: *Oves suas pavit amore, more, ore, re, e!* Da pasu ljubavlju Kristovom povjereno im stado, primjerom svetog života, tumačenjem riječi Božje, da od sveg srca, milostinjom u prvom redu duhovnom, a prema potrebama i tjelesnom.

Prigodom posvete temeljnog kamena župne crkve Marije Pomoćnice, 11. listopada 1942., nadbiskup Stepinac kaže: »Temeljni kamen koji polažemo, jest simbol Isusa Krista, ugaonog kamena čovječanstva. Zato Crkva polažući ga moli: 'U vjeri Isusa Krista polažemo ovaj kamen u ovaj temelj u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, da ovdje procvate prava vjera, strah Božji, bratska ljubav.'« Izlažući treću molbu Crkve, da procvate bratska ljubav, Nadbiskup kaže: »Ovo naše žalosno doba nerado sluša, ako

DJELOTVORNOST I VRIJEDNOST MOLITVE

Budući da u ovom broju Glasnika nismo u mogućnosti objaviti tekst predavanja koje je na temu blaženoga Alojzija Stepinca molitelja, na sastanku 2. susretu Molitvene zajednice u Zagrebu, 21. lipnja 2002. održao karmelićanin dr. Jakov Mamić, donosimo Blaženikovu katehetsku propovijed na temu: DJELOTVORNOST I VRIJEDNOST MOLITVE.

Predavanje dr. Mamića objavit ćemo u sljedećem broju.



Oltar bl. Alojzija Stepinca u Puževom Bregu (župa Volosko) okićen za završno misno slavlje Stepinčevih dana, 2. lipnja 2002.

DRAGI VJERNICI!

Godine 1820. umro je sv. Klemens Marija Hofbauer. Umro je 15. ožujka, i baš je sat na tornju udarao 12 sati, a zvono je zvonilo pozdrav anđeoski. Kako su njegova redovnička braća bila posve zabrinuta oko dragog bolesnika, prečula su glas zvona. Ali ga nije prečuo svetac, nego se posljednjim svojim silama pridigao i opomenuo ih na molitvu, posljednji put u svom životu. Pali su na koljena i molili. Kada su opet ustali, našli su sveca mrtva. Duša njegova otišla je Gospodinu, da primi plaću za svoja dobra djela.

Sveti je dakle Klemens Hofbauer držao dobro na umu onu opomenu, koju je božanski Spasitelj upravio svojim učenicima na Maslinskoj gori, kad su zaspali, dok se On znojio krvavim znojem: »Bdijte i molite se, da ne padnete u napast; jer duh je voljan ali je tijelo slabo.« Time nam je Isus rekao sve što moramo držati o molitvi.

1 Što je molitva? Moliti ne znači ništa drugo nego uzdići dušu i srce k Bogu. Istina, mi kod molitve sklapamo ruke, bacamo se na koljena, udaramo se u prsa, ali od svega toga je važnije kod molitve, da naš duh i srce budu uronjeni u Bogu. Razum da misli na Njega, srce da žudi za Njim, koji je naša vječna sreća i naš vječni cilj. I zato, kako god je usmena molitva vrijedna stvar i korisna stvar, ona po sebi ne bi vrijedila ništa, ako istodobno i naš duh ne bi bio usmjeren na Boga. Zato je rekao Krist Gospodin o farizejima: »Puk ovaj časti me ustima, ali je srce njegovo daleko od mene« (Mt 15,8). Zato sto puta bolje moli onaj, koji ide cestom, ali su mu sve misli i želje usmjerene na Boga, nego onaj, koji kleči u crkvi i drži sklopljene ruke i miče ustima, a zirka naokolo, smije se ili što slično radi.

I pobožna pjesma je odlična molitva Bogu, jer je ona u stanju dignuti i te kako duh i srce k Bogu, kao što vidimo kod svetih Misa, procesija, svibanjskih pobožnosti itd. To je osjetio vrlo dobro sv. Augustin, kad je slušao u milanskoj crkvi pobožno pjevanje vjernika, koje je tamo bio uveo veliki biskup, sv. Ambrozije. Sam nam svetac opisuje, kako je silno na njega djelovala »slatko raspjevana Crkva«, to jest vjernici pobožno pjevajući.

Odlična je molitva tako zvano razmatranje, kako se obavlja u raznim redovničkim zajednicama, kako ga obavljaju svećenici, a već i mnogi revni katolici svjetovnjaci.

A svaka molitva bez izuzetka jest najviša čast za čovjeka. Jer ako smrtni ljudi smatraju velikom čašću, da budu primljeni u audijenciju od zemaljskog vladara ili predsjednika republike, neusporedivo je veća čast za čovjeka, da smije razgovarati s Bogom svojim, koji je »Kralj kraljeva i Gospodar Gospodara«.

2 Ali nije molitva samo neizmjerna čast za čovjeka. Ona je krvava potreba njegove duše, jer tko ne moli, neće nikada postići života vječnoga. Kad bi se otvorio pakao i kad bismo mi mogli razgovarati s prokletnicima u paklu, pa kad bismo ih upitali, zašto su propali, onda bismo sigurno dobili odgovor, da su propali zato, što nisu molili. Znamo naime, da je Krist Gospodin rekao: »Ištite i dobit ćete, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se.« A Krist ne laže. Krist je istina, vječna božanska istina. Kad je dakle obećao, onda i ostaje kod svoga obećanja. Kako bi dakle dao propasti onim nesretnicima, da su



Štovatelji bl. Alojzija Stepinca na njegov imendan obilaze njegov grob, 21. lipnja 2002.

pobožno i ustrajno molili? Sigurno je dakle, da su zapustili molitvu ili nisu molili, kako se prema odredbi Gospodnjoj mora moliti, i zato su propali. Prestavši s molitvom oni su postali slični ribi, koja je iz vode izbačena na zemlju i mora uginuti. Oni su, prestavši moliti, postali slični stablu, koje je isčupano s korijenjem, i zato mora uginuti. Oni su, prestavši moliti, postali slični čovjeku, koji ne može više udahnuti zraka, i zato mora izginuti. Oni su, prestavši moliti, postali slični čovjeku, kojemu je oduzeta svaka hrana, i zato mora izginuti. Tako su eto sveci sudili o molitvi.

Molitvom možemo sve postići od Boga, štogod je u skladu sa spasom naše duše. Sve, jer je Isus rekao: »Sve što god zamolite puzdano u molitvi, dobit ćete.« (Mt 21,22). I tako eto po molitvi nemoćno stvorenje, čovjek, postaje na neki način svemoguć, jer dobiva u ruke ključ, kako veli sveti Augustin, do neizmjernog bogatstva Božje moći i dobrote. Da se o tome uvjerite, pogledajte samo malo Evanđelje. Slijepci se mole Isusu, i makar su slijepi od rođenja, i nitko im nije mogao pomoći, molitva im je otvorila put do Srca Božjega i svemoći Božje, i na jednu riječ Isusovu, oni su progledali. Gubavac, izbačen iz ljudskog društva, nema više nikakve nade na tom svijetu. Ali se pomolio Isusu: »Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti«. I u isti čas bio je zdrav, jer su usta Boga našega progovorila na poniznu molitvu: »Hoću, očisti se!« Žena Kanaanka dolazi plačući i moli, da bi kćer njezinu, koju je vrlo mučio sotona, ozdravio. I makar ju je Isus naoko odbio, uslišava divno njezinu molitvu: »O ženo, velika je vjera tvoja, neka ti bude, kako želiš!« Poganski satnik dolazi i moli se za svoga umirućeg slugu Isusu, i sluga je ozdravio. Jair moli za svoju mrtvu kćerku, i na njegovu molitvu Isus ju je uskrisio. Marta moli za mrtvoga brata Lazara, koji je već četiri dana u grobu, i Isus ga diže iz groba. Razbojnik Mu se moli u zadnjem času svoga života, i u isti čas čuje uslišanje svoje molitve: »Zaista ti kažem, još danas ćeš biti sa Mnom u raju!« Pa ako kada Gospodin i oteže sa svojim uslišanjem, čini to iz mudrih razloga. Katkada čak i ne usliša naše molitve, kad bi ono što tražimo bilo na štetu našoj neumrloj duši. A može se desiti, da nismo ni dostojni uslišanja, kad ne molimo pobožno, kako treba, ili nemamo pouzdanja u moć molitve. Zato nas opominje sv. Jakov apostol: »Tko sumnja, sličan je morskome valu, koji vjetar podiže i goni. Takav čovjek neka ne misli, da će primiti što od Gospodina.« (Jak 1,7)

Da nas dakle Bog prije usliši kod molitve, nastojmo molitvu poduprijeti postom, zamoliti za zagovor svece Božje, a prije svega Presv. Djevicu Mariju, očistiti dušu u sv. ispovijedi, udružiti se u važnijim stvarima i s drugim kršćanima, jer kaže Isus: »Ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zamole, što mu drago, dat će im Otac Moj nebeski. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u Moje ime, ondje sam i ja među njima.« (Mt 18,19)



KUD »Dalmacija« u proslavi Stepinčevih dana, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 25. svibnja 2002.

3 Sve možemo dobiti od Boga, prema riječima Isusovim, po svetoj molitvi. Ona od grešnika čini pravednike, kao što smo maloprije rekli o skrušenom razbojniku na križu. Kad je carinik zavapio u hramu: »Bože, milostiv budi meni grešniku!«, otišao je kući opravdan pred Bogom. Kad je David nakon



Svećenici i Božji narod ispunili su kalvarijski brežuljak i dolinu prigodom beatifikacije kard. A. Stepinca

svoga teškog grijeha preljuba i umorstva zavapio: »Sagriješih Gospodinu«, prorok Natan mu je odmah navijestio opravdanje pred Bogom: »Tko naime počne moliti«, veli sv. Augustin, »taj prestaje griješiti.« Molitva pribavlja grešniku milost pokajanja i obraćenja, i on nalazi put k Bogu.

Ali i za pravednika je važna molitva, jer ga čuva u stanju milosti, da ne padne. Čuva ga naime od kušnja, koje znadu biti veoma žestoke, kao što vidimo kod Davida, kojega je jedan jedini pogled na ženu, što se kupala, doveo do preljuba, a preljub do umorstva nevinog čovjeka.

Osim toga po molitvi postižu pravednici oproštenje vremenitih kazni, dužnih za grijehe. Nemojmo se puno čuditi, što je rekao sv. Augustin: »Jednim jedinim Očenašem možemo, ako ga iz srca izmolimo, okajati sve prestupke jednoga dana.« To tim više, što su danas uz mnoge molitve spojeni i veliki oprosti Crkve.

Osim toga, po molitvi pravednici umnožavaju svoju vječnu nagradu. Da je tome tako, vidi se iz riječi Krista Gospodina: »Kad ti hoćeš da se moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i moli se Ocu svojemu u tajnosti! Otac tvoj, koji vidi u tajnosti, platit će ti!« (Mt 6,6)

4. Kad je tome tako, tko onda ne bi molio? Molio ne samo danas ili sutra, nego dok je živ? Molio ne kako god, nego pobožno i sa živom vjerom i pouzdanjem; molio u ime Isusovo; molio ustrajno i sa čistim srcem; molio u dubokoj poniznosti svoga ništavila; molio odnosno u volju Božju, jer se ne moli krutom Gospodaru nego Ocu nebeskome!

Neka vam dakle molitva bude, što i voda ribi, što i zrak ptici, ako hoćete, da budete sretni na zemlji i na nebu uvijeke.

(Katehetske propovijedi, **sv. II., Zagreb, 1956., str. 34. do 37.**)



Današnji izgled svetišta Majke Božje Volavske (19. svibnja 2002.)

BUDITE UVIJEK DJECA MOLITVE!

Pismo časnim sestrama jedne do danas nepoznate redovničke zajednice

Krašić, 14. travnja 1956.

Što bi naime bio bez pomoći molitve, kad se Bog u dijeljenju svojih milosti ničim ne može prisiliti, osim poniznom molitvom?

Budite dakle uvijek djeca molitve, tople, skrušene, ponizne i neprekidne molitve! I same vidite, kako se grijeh strahovito raširio u ljudskom društvu uopće, a i u našem siromašnom narodu napose. I same vidite, kako su bezbrojne duše izvrgnute opasnim kušnjama, kako progonstvo Crkve Božje još uvijek bijesni u mnogim dijelovima svijeta kao i kod nas, kako su mnoge duše utučene radi svega toga, kako siromasi uzdišu, bogati pak pružaju sablazan, i tako redom. A eto, vama, na oko nemoćnim stvorovima, redovnicama, na oko skoro onemogućenim u radu, daje dragi Bog sredstvo u ruke, kojim možete upravljati svijetom pa i samim vašim progoniteljima, a da toga nitko i ne opazi. A to sredstvo jest sveta molitva, skrušena, ponizna molitva, koju je već Tertulijan u -prvim danima kršćanstva tako lijepo ocrtao, govoreći: »Molitva je, koja nadvlađuje i Boga; molitva ništi grijehe, suzbija kušnju, otima progonstvu moć, donosi utjehu u potištenosti, slast u vrijeme najuzvišenijih čuvstava; ona pribavlja hranu siromasima, stavlja uzdu bogatašima, uspravlja pale, one koji padaju uzdržaje kod pada i drži uspravno one, koji stoje.«

Neka dakle ovo divno sredstvo bude neprestano u vašim rukama, da pomognete sebi i svojoj Družbi, da pomognete našim biskupima u teškoj odgovornoj službi, da pomognete našem ispaćenom narodu, da ostane vjeran Bogu i Crkvi, izvan koje nema spasa, da pomognete i samim neprijateljima po primjeru Isusovom, koji je molio za ubojice na drvu križa: »Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!« Tako ćete biti prava djeca Oca nebeskoga, koji daje kišu i pravednima i nepravednima i sunce da grije dobre i zle.

+ Alojzije Kard. Stepinac,
nadbiskup zagrebački

se u propovijedima stalno naglašuje, bez razlike kako se zvao i kojoj rasi pripadao ili narodu, dužnost ljubavi prema bližnjima... Preko groba jedina ljubav ima pristup i u nebo, i to za sve vijeke.«

O značenju župe nadbiskup Stepinac razradio je u propovijedi prigodom 5. obljetnice osnutka župe sv. Josipa na Trešnjevki, 21. lipnja 1942. Župa svakog čovjeka uvodi u život; župa odgaja čovjeka da ne zađe s puta istine i pravde; župa konačno odvodi čovjeka iz ovoga zemaljskog života u pravi vječni život.

Nadbiskup Stepinac je u teškim prilikama i neprilikama ekonomskim, ratnim, društvenim, političkim, uspio u samom Zagrebu otvoriti 14 župa. Bio je muž vjere i pouzdanja u Boga, i uspio je u tome. U Krašiću veli župniku: »Osnivanje novih župa mnogi su nazvali pustolovinom; no, danas se jasno vidi, da je to bio rijetko uspjeli pothvat. Kamo sreće, da smo u tome još više učinili.« (VD II 96)

Međutim, kad je blagoslovio novosagrađeni karmel u Brezovici, 14. travnja 1944., rekao je: mnogi govore da je moje životno djelo bilo osnivanje novih župa. On veli da je njegovo životno djelo podizanje karmela. Rekao je: »Kad zatvorim klauzuru karmela, bit će za mene najsretniji dan. Ali hoću uzoran karmel ili nikakav!« (Benigar, str. 325)

Bl. Alojzije Stepinac, čovjek Božji, znao je cijenu duhovnog života, žrtve i molitava posvećenih osoba. Želio je da u svakoj župi bude i jedan samostan, mjesto molitve i žrtve, za procvat župe. Htio je na četiri strane Nadbiskupije podići četiri karmela, da budu najsigurnije obrambene kule o koje će se razbijati neprijateljske strjelice, da se sačuva zdrav nauk evanđelja, što je posebno bl. Alojzije isticao.

Celestin Tomić, OfmConv.

◆◆◆

Svetac već 1944. godine prilikom krizme u Zagrebu

Pitomci domobranske škole koji nisu bili krizmani primili su krizmu te 1944. godine u 16., 17. i 18. godini života. Ta se svečanost vršila u, čini mi se, samovoznoj vojarni u Ilici grada Zagreba, na otvorenom ispod drvoreda.

Bio je lijep dan. Ja sam bio kum (isto pitomac) Mirku Bušljeti. Postrojeni ispod drvoreda čekali smo na nadbiskupa Alojza Stepinca. U tom momentu zasvirala je zračna uzbuna. Počela je kanonada protuzrakoplovnih topova. I po koji geler je padao kroz krošnje drveća. Službujući časnik koji je zapovijedao kumovima i krizmanicima uznemirio se kao i mi. Okrenuo se u pravcu iz kojeg se pojavio preuzvišeni nadbiskup Alojzije Stepinac. Žurnim korakom mu je pristupio i zatražio zapovijed: "Vaša preuzvišenosti, hoćemo li se skloniti u sklonište?" Nadbiskup je bio blijed kao zid. Raširio je ruke, pogledao u nebo i nakon minute reče: "Mir vama – krizma se vrši odmah." Časniku i nama je toga istoga momenta nestao nemir.

Krizma je završena u najboljem redu bez i jedne ogrebotine, svih prisutnih. Iz ovoga moga doživljaja i svih onih koji su tu bili a živi su, čudi me da se nijedan ne javlja, jer bi tako skupa sa mnom potvrdili da je nadbiskup Alojzije Stepinac već te daleke 1944. godine bio Svetac.

U Sinju 06. 10. 1996.
Marko Grbeša, 21230 Sinj
Matića 15/II kat

◆◆◆

Poštovani monsinjore!

Kao što obećah, tako i činim. Šaljem Ti prikupljenih podataka o nadbiskupu Stepincu, koji je 1935. godine bio u mom rodnom mjestu Legradu te dijelio sv. Potvrdu. Za tu zgodu tu bile časne sestre »Kćeri Božje Ljubavi«, koje su vodile osnovnu školu u Legradu od 1893. pa do 1920. samostalno kao konfesionalnu udrugu po uzoru na Mađarsku, a potom su dobile za Juge upravitelja, a one su bile učiteljice. Među brojnim priredbama koje su sestre spremale za različite zgode bio je izveden i igrokaz »Dijete Božje providnosti«, koji je ukratko napisan u 5 slika. Na žalost tekst tog igrokaza nemam (...).

Ludbreg, 20. III. 2002. Josip Đurkan, župnik ludbreški

NADBISKUP STEPINAC U LEGRADU

Dana 15. rujna 1935. osvanuo je dugo očekivani dan kada ćemo moći pozdraviti u našoj sredini preuzvišenoga nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca. Dan je lijep, premda mnogi znaci pokazuju da se sprema skora kiša.

Sve priprave za svečani doček već su dovršene. Oko tri sata skupit će se školska mladež s nastavnicima i narod kod kuće načelnika općine, da dočeka visokog gosta. Na Dravi su dočekali preuzvišenoga koadjutora načelnik općine Ivan Andrašek, župnik Kiš s četrdeset biciklista na biciklima okićenim hrvatskim trobojnicama, i s isto tolikim brojem okićenih konjanika. Tu je nadbiskupa pozdravio lijepim i srdačnim govorom g. Andrašek. Na to se visoki gost odvezao sa svojom



Mali glumci koji su u čast nadbiskupa Stepinca izveli priredbu, u Legradu

pratnjom do sjenice, koja je bila postavljena na početku samoga mjesta, pokraj lijepo okićenog slavoluka. Tu je Nadbiskupa pozdravio zamjenik sreskog načelnika, banski savjetnik g. Beš, a zatim su ga pozdravile 3 djevojčice iz skloništa i dječak Josip Vadla, a crkveni pjevački zbor je pjevao pjesmu »Ustaj rode, Kralj ti zbori«. Od sjenice do crkve pratio je preuzvišenog Nadbiskupa narod u velikoj procesiji. Pred crkvom su pravila špalir školska djeca s papinskim zastavicama u ruci. Na ulazu u crkvu pozdravio je nadpastira župnik Kiš prekrasnim oduševljenim govorom. Nakon župnikova pozdrava krenula je procesija u lijepo okićenu crkvu, a zbor je na koru pjevao »Ecce sacerdos magnus«. Potom je Preuzvišeni održao lijepu propovijed.

Navečer istog dana oko osam sati priređena je bakljada. Bakljadu su priredili i zajedno vodili vatrogasci s pjevačkim zborom. Navečer se skupio sav Legrad pred župnim dvorom. Kod podoknice otpjevao je crkveni pjevački zbor sljedeće pjesme: »Zdravo druzi«, »Rasla mi je«, »Lijepa moja travice zelena« te »Kućanine, domaćine«, za koju nam je župnik iz Krašića rekao da je rado pjevao otac nadbiskupov te joj se Preuzvišeni od srca veselio, te je zajedno s pjevačima tihano pjevušio. Zadnja je pjesma bila »Kremeni mi smo«. Nakon prve pjesme pozdravio je svojim govorom Nadbiskupa seljak Stjepan Bedeničec. A prije pjesme »Kućanine« zahvalio se preč. župniku mladić Josip Vrbanić. U svojoj zahvali istaknuo je Josip nesebični pastoralni rad župnika, uz kojega stoji cijeli narod legradski kao jedan čovjek. Kod pjevanja pjesama dirigirala je č. s. predstojnica Lina, koja je već dan ranije došla sa sestrom Bazilides, te su nam obadvije pomagale. Došla je i dobra sestra Veneranda, da i ona doživi radost Legrađana, s kojima je trideset i šest godina dijelila dobro i zlo. Vatrogasna limena glazba je upravo umjetnički odsvirala dijelove iz nekih opera te međimurske narodne pjesme.

Preuzvišeni nadbiskup se srdačno zahvalio narodu na lijepom dočeku i na prekrasnoj bakljadi i zamolio je sve da ga podupru u njegovu radu i nastojanju. Još je gotovo jedan sat narod klicao Nadbiskupu, a onda se razišao.

Preuzvišeni je došao u Legrad u pratnji svojega ceremonijara dr. Dragutina Nežića, majora Metzgera, preč. g. Josipa Kristovića, donjomeđimurskog dekana, vlč. Kanotija, župnika u Draškovcu, vlč. Kneza, župnika u Donjoj Dubravi, i dr. Zalanya. Kod sjenice su čekali svoga nadpastira preč. g. Stjepan Pavunić, zač. kan. i župnik u Koprivnici, te vlč. g. Franjo Brdarić, župnik u Koprivničkom Ivancu, Juraj Vrabec, župnik u Imbriovcu, vlč. Ivan Erjavec, vjeroučitelj iz Zagreba. Kod sjenice se skupio gotovo cijeli Legrad, a bio je tu lijepi broj gostiju iz okolice.

Dana 16. rujna kroničarka nastavlja: »Čim smo jutros otvorile oči, prva nam je misao i pogled iza križa bilo vrijeme. Nažalost, nije se dobro obećavalo. Na momente je padala sitna kiša, nebo zastrto sivim oblacima, a naša pozornica stoji lijepo dekorirana pod vedrim nebom, jer je trebala predstava biti vani, da može prisustvovati strani svijet. Budući da je vrijeme bilo nestalno, čas sunce, čas kiša, nismo znale što s pozornicom, da je ostavimo vani ili da je prenesemo u sklonište. Mnogo su nas bodrili da ne će biti kiše, neka samo ostavimo. No oko podneva spustila se jaka kiša, i nije bilo druge nego brzo sve prenijeti. Uz pomoć pjevača to je brzo učinjeno.

U sedam sati ujutro služio je Preuzvišeni nadbiskup sv. misu, pod kojom je pjevački zbor pjevao Forsterovu misu. Tu nam je misu priskrbila sestra Veneranda. Sa zborom su je uvježbale s. Reinhilda, s. Liberata i Mihovila, a dirigirala je s. Lina, predstojnica iz Koprivnice. Nakon mise bila je inspekcija škole. Na ulazu u školu pozdravila je Nadbiskupa mala Mancika Kopači. Prije škole pošao je nadbiskup u kapelicu. U radionici ga je u ime samostana pozdravila časna predstojnica Reinhilda, a u ime generalke i provincijalke s. Lina. Ispit vjeronauka obavio je za sve učenike u IV. razredu uz prisutnost svih nastavnika. Nakon inspekcije dijelila se Sveta potvrda u parku do općine. Na dan Svete potvrde došli su se nadbiskupu pokloniti preč. g. Matej Gaži, župnik u Velikom Bukovcu, preč. Franjo Vedriš, župnik iz Novigrada, vlč. Bubanić, kapelan iz Bukovca. Pred večer je bila u skloništu predstava, i to samo za drage goste te strance koji su mogli stati u prostoriju. Za domaćine će se isti igrokaz davati iduće nedjelje.



Udruženi crkveni zborovi i Simfonijski orkestar iz Mostara, u proslavi Stepinčevih dana, u hotelu »Adriatic« u Opatiji 25. svibnja 2002., izveli su »Drugo Uskrsnuće«, glazbeno scensko djelo za soliste, guslara, pučke pjevače, zbor i orkestar na tekst don Petra Vuletića-Šjora, uz orkestraciju Ljuboslava Kuntarića; dirigira Hari Zlodre, redatelj je Mario Miszrner a zborovođa don Dragan Filipović.

Prikazan je bio igrokaz »Dijete Božje providnosti«, kojega je napisala s. Slavka Vrsarović FDC. U igrokazu su izneseni momenti iz života Nadbiskupa koadjutora u pet slika. Predstavica je svima na radost sjajno uspjela. Svi su glumci svoje uloge gotovo besprijekorno izveli. Posebno je dobro igrala ulogu Napast Agica Cvetnić, Anđeo čuvar Marija Broz, anđeo Rafael Pepica Lefler, Isus Marija Brunec, arkanđeo Mihael Josip Tkalčec. Osobu biskupa kao časnika, mladića i nadbiskupa igrao je Josip Gašpar, Nadbiskupovu majku Ilka Samoci, Majku Božju Gabrica Ružić.

Prva slika prikazuje maloga Lojzeka Stepinca s janjetom. Lojzek je u narodnoj nošnji. Anđeo Rafael pokazuje anđelu čuvaru mnoge opasnosti koje prijete Lojzeku, ali ih providnost Božja brižno uklanja i očuva mu od zla dušu i tijelo.

Druga slika prikazuje Lojzeka kao časnika, minom zakopana na talijanskoj fronti. Nalaze ga vojnici znanci, oplaču ga kao mrtvaca, pomole se za njegovu dušu i vijest odu javiti Crvenom križu. Dolaze sanitarci, pažljivo ga otkopavaju, povežu mu rane i odnesu. Za to je vrijeme muzika svirala žalobnu koračnicu. Kod ove slike su gotovo svi zaplakali.

Treća slika. U ovoj slici dobije Lojzekova majka, koja je već oplakivala mrtvog sina, veselu vijest da je Lojzek živ i zdrav. (Narodnu nošnju za majku, kumu i maloga Lojzeka nam je majka preuzvišenog g. nadbiskupa sama spremila i spakirala.)

Četvrta slika predočuje veselo iznenađenje kod gostiju na dvoru grofa Draškovića kad su dočuli da je za nadbiskuga koadjutora proglašen svećenik Zagrebačke nadbiskupije dr. Alojzije Stepinac.

Peta slika prikazuje kako se mladi nadbiskup Stepinac zavjetuje da će geslo njegova života biti: križ, pravda, istina i ljubav, i da će s tim geslom raditi za Crkvu, papu i hrvatski narod.

Crkveni pjevački zbor je na početku predstave otpjevao pjesmu »Hoćemo Boga«, a na završetku Papinsku himnu. Pjevalo se i kod pojedinih slika. Između činova se krasnoslovilo ili je svirala limena glazba. Nakon pjesme »Hoćemo Boga« govorio je lijepi prolog zvonar Miško Ružić. Njegovoj preuzvišenosti govorila je Gabrica Dominković. »Ti si naše gore list« govorio je Ivo Bor. Sa šesnaest djevojčica iz zabavišta uvježbale su č. s. Slavka i č. s. Liberata lijepo Kolo od petnaest figura. Taj balet djevojčice su izvele vrlo precizno, te su im se svi divili. Posredstvom naše časne majke, iz Sarajeva smo dobili lijepa odijela za predstavu. Č. s. Magda, predstojnica iz Križevaca, posudila nam je mnoge stvari, napose krila anđeoska. Dragi Bog neka svima blagoslovi i nagradi sve usluge koje su nam tom prilikom iskazali.

Dana 17. rujna održala se u Legradu korona Donjomeđimurskog dekanata, kojoj je prisustvovao i Preuzvišeni nadbiskup i održao govor prisutnim svećenicima. Poslije korone Preuzvišeni je nadbiskup posjetio i domaćeg liječnika dr. Huga Derenčina, apotekara g. Rikatija, a nakon jedanaest i pol došao u samostan sestara. Uvele smo ga u klauzuru u sestrinsku sobu. Bio je razdragan našim radom. Osobito se zanimao za autoricu igrokaza »Dijete Božje providnosti«, te ju je potakao da i dalje piše kada ima tako lijepog dara. Obećao nam je da će se za nas zauzeti koliko god bude mogao. Na rastanku nam je podijelio svoj pastirski blagoslov.

Nakon objeda, oko dva sata, sakupio se opet pred crkvom sav Legrad da otprati svoga nadpastira. Nadbiskup koadjutor pomolio se u crkvi, a kad je izišao iz crkve, na vratima mu se zahvalio mladić Pavao Cvetnić i tri četverogodišnje djevojčice iz skloništa, a zbor je otpjevao »Ljubimo te naša diko«. Nadbiskup je sjeo u auto g. dr. Derenčina, koji ga je preko Ludbrega i Varaždina odvezao u Lepoglavu. Narod mu je na odlasku klicao i mahao zastavicama. Preuzvišeni je izjavio da u cijelom Međimurju nije našao takvog reda i odanosti naroda Crkvi kao u Legradu.

Kronika sestara, Legrad 1935., str. 138-141.
(Ovi podaci uzeti su iz Kronike Samostana i škole čč. ss. »Kćeri Bože Ljubavi«, koje su u Legradu djelovale od g. 1893.–1960.)

UMRL ZA ISTINU

(Iz predavanja koje je na otvorenju Stepinčevih dana u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 25. svibnja 2002. održala prof. Marija Aničić ovdje donosimo završni dio)



KUD »Slavonija« iz Kondrićana u proslavi Stepinčevih dana, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 25. svibnja 2002.

10. setembra 1994. leta Papa Ivan Pavao II. kleknuvši na grob kardinala Stepinca pohvalil je njigovu žrtvu i nazval ga »najsvjetlijim likom hrvatske baštine«.

Stepnac je bil svjestan svoje sudbine. On je još 1937. leta va svoj dnevnik zapisal: »Moj život bit će križni put.« A svojemu kolegi sa studija na Germanikumu va Rime je rekal: »Umret ću kao mučenik.« Na svojen suđenju je rekal: »Možete mi suditi, ali hrvacki narod nećete uvjerit da je nadbiskup Stepinac ratni zločinac.«

Va svojin govore 3. otobra 46. je rekal: »Nisan bil persona grata ni Njemcima ni ustašama. Nisan bil ustaša niti sam položil njihovu zakletvu, kako ča su to učinili vaši činovnici koji su ovdje.« Tu je rekal: »Se ono ča sam govoril o pravu hrvackega naroda za slobodu i nezavisnost sve je u skladu s osnovnim principima saveznika istaknuto na Jalti u Atlanskoj povelji. I ako prema ovim zaključcima saki narod ima pravo na svoju nezavisnost, zač bi se to branilo samo hrvackemu narodu?«

Va arhivskim dokumentima nalaze se imena brojnih komunista koje je Stepinac izbavio iz zatvora i logora NDH pa čak i od smrtne presude. Mej' njimi je i ing. Andro Mohorovičić, ing. Zvonko Kavurić, prof. Grgo Gamulin, Anka Berus, prof. Rikard Podhorski, kao i 17. godišnja Inga Kraljević udana Geršković.

Alojzije Stepinac nije ni posmrtno dobil zvanje pravednika. On ni dočekal da va svoje ruke primi medalju na koj ispod njigovega ugraviranega imena piše: »Zahvalni Židovski narod«. Ma ni odbijanje »Yad Vashema« da prizna zasluge Stepinca i proglasi ga pravednikon ne more skrit istinu o njemu. A njigov sveti lik nidan i niš ne more zbrisat z knjige povjesti spašavanja Židova.

Beatifikacija hrvatskog mučenika koja je provedena u hrvatskom svetištu Mariji Bistrici je pobjeda povjesne istine o hrvackom narodu i njegovom Alojziju Stepincu, najsvetlijem liku ne samo naše nego i Europske povjesti II. svjetskog rata.

I konačno prišal je i ta 3. otobra 1998. leta. Dan pobjede mučenika Stepinca nad silama zla. Dan pobjede izmučenog i oklevetanog hrvackog naroda. Dan priznanja Sv. Stolice za sve pale u borbi za slobodu, naše nevine žrtve. To je dan objave Ivana Pavla II. urbi et orbi istine o Hrvackoj, hrvatskoj crkvi i vjerničkom hrvackom puku. Besedi Sv. oca ke je uputil našoj »miloj Hrvackoj« i »dragom hrvackom narodu« taknule su sva naša srca i melem su na duboke i nezaceljene rane.

Završit ću stihovima koje je još 1960. leta već mrtvom hrvackom mučeniku posvetil naš Ivan Meštrović:

»Gordi smo na Te,
jer ime ti prođe širinom zemlje,
na krajeve sve.
A imenom tvojim svijetlim i časnim
za Hrvatsku dozno je čitav svijet.«

Marija Aničić

MOLITVA I ZA TITA

Pismo hrvatske umjetnice Mile Wod Josipu Brozu Titu, predsjedniku Socijalističke Jugoslavije, u kojem ga izvješćuje o ljubavi kardinala Stepinca prema svojim progoniteljima.

Zagreb, 16. II. 1960.

Gospodine Maršale!

Ovo što ću sada napisati ne činim ni pod čijim utjecajem nego po svojoj inicijativi i odgovornosti.

Kroz više od 20 godina ja sam imala čast izvesti kiparske radove za našeg blagopokojnog kardinala Alojzija Stepinca.

Kada sam godine 1958. dobila nalog, da uredim jedan oltar u crkvici sv. Ivana u Krašiću, rekao mi je tamošnji župnik g. Josip Vraneković, da mu je Eminencija, kad se oporavljao od teške bolesti, rekao, da će prvu sv. Misu za Vas odslužiti, dodavši: »Za ovog čovjeka treba mnogo moliti.« Osim toga je On uvijek naglasio: »Komunisti su naša braća, mi njih moramo ljubiti. Jeste li razumjeli? Mi njih moramo ljubiti.«

Ovo Vam javljam, Gospodine Maršale, uz želju, da Vama molitva našeg Kardinala zaista donese blagoslov

Uz poklon
Mila Wod.

SJEMENIŠTARCI O BLAŽENOM ALOJZIJU

Za Stepinčevo 2002. sjemeništarci Dječačkog sjemeništa u Zagrebu pripremali su se i osobnim zalaganjem. Provodeći odmor kod svojih obitelji za vrijeme održavanja Svećeničkog pastoralnog tjedna u sjemeništu, prelistavali su spomenice svojih župa, razgovarali s ljudima koji su Blaženika poznavali, pisali pjesme ili sastavke, risali, a sve na temu našeg Blaženika. Između brojnih radova donosimo nekoliko njihovih razmišljanja.

ISTINITI DOŽIVLJAJ

Ovo je istiniti doživljaj koji je ispričala žena koja je njegovala blaženog Alojzija Stepinca.

Sa 27 godina otišla je u samostan Karmelićanki. Tamo je oboljela te je samo nakon dva mjeseca provedenih u samostanu morala u bolnicu, u Vinogradsku. Bila je slabog zdravstvenog stanja i morala je biti na svježem zraku, pa je zbog toga nisu primili natrag. Časna sestra Izidora pitala ju je da li bi htjela njegovati Stepinca, koji je u to vrijeme bio u dvorcu Brezovica. Ona je to prihvatila. Posluživala je Stepinca te mu pospremala. Došavši Stepinac joj je rekao da može sve pospremati, ali da mu krevet ne posprema. Kako je bio bolestan, htjela mu je pomoći, jer je bio bolestan, te je otkrila krevet. Otkrivši krevet ugledala je kostrijet. Svi sveci na taj su se i na druge načine mučili i prikazivali svoju žrtvu za druge. Kako ga je otkrila, tako ga je i vratila nazad te ga više nije dirala.

Na proljeće, kad se vrijeme proljepšalo, Stepinac je šetao i molio časoslov. Ona je u tom trenutku bila u vrtu i vidjela patku kako pokriva svoje pačiće perjem te reče Stepincu: *Dođite, dođite da vidite ovo čudo!* Vidjevši to Stepinac je upita odakle je, a ona mu odgovori: *Iz Međimurja!* Tada je Stepinac rekao da će u Međimurju biti dobro jer imaju puno djece, a u Slavoniji će biti loše jer tamo vlada *bijela kuga*.

Stepinac joj je priznao da mu je najljepše bilo kad je došao u Selnicu i s fratrima išao u vinograd. Taj brijeg gdje se nalazio vinograd zvao se Selniščak, a šuma Zagreb. *Kad su Mađari uzeli Međimurje* – kaže Stepinac – *kao da su mi pola srca uzeli!* – toliko je volio ovaj kraj i ove ljude.

Ova žena svjedoči da je Stepinac pomogao i židovima u Drugom svjetskom ratu, iako ga danas židovi optužuju. Kaže da je njoj i drugim ljudima davao pisma u kojime im je Stepinac javljao da se sklone jer će doći po njih.

Neven Blažon, 3. razred

♦♦♦

Blagoslov Kapelice Krista Kralja u Kalničkoj Kapeli

Sjemeništarci iz Ljubešćice Nikola Sakač (3. r.) i Ivan Lukač (2. r.), proučavajući župnu spomenicu, osobito bilješke koje je 9. srpnja 1937. zabilježio župnik Engelbert Svoboda, i razgovarajući s još živim svjedocima koji su nazočili blagoslovu kapelice Krista Kralja u Kalničkoj Kapeli, predočili su bilješke o tom blagoslovu i prigodnu pjesmu koju je u čast nadbiskupa Alojzija Stepinca krasnoslovila Dorica Sakač.

Dana 27. lipnja 1937. obavio je blagoslov Kapele Krista Kralja u Kapeli preuzvišeni nadbiskup Koadjutor Dr. Alojzije Stepinac u pet sati popodne. Oko tri sata poslijepodne došla je velika procesija iz Kapele, te su na posebnim nosilima donijeli kip Krista Kralja, Sv. Petra i Pavla, koji je vrlo ukusno izradio seljak samouk Ivan Sakač iz Kapele. Zatim je jedna djevojčica nosila kip maloga Isusa sličan onome u Pragu, koji se tamo naziva *Praško Iezulatko*. Već prije blagoslova našli su se u Ljubešćici susjedni župnici g. Josip Hajduković, župnik iz Varaždinskih Toplica, župnik iz Svibovca g. Josip Lesjak, župnik iz Remetinca Antun Gold, župnik iz Mađareva Ivan Klun, upr. i kateheta iz Ludbrega g. Crnković, i bogoslov Stjepan Lončarić iz Ljubešćice. Kad je povorka došla u crkvu obavio je obični blagoslov g. Josip Lesjak iz Svibovca. Poslije blagoslova obavio je potpisani (čovjek koji je ovo napisao) uz dozvolu nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca blagoslov raspela, kipa Krista Kralja i kipova sv. Petra i Pavla.

Poslije toga govorio je domaći sin Stjepan Sakač D.I. o štovanju kipova. Govor je bio prekrasan, a i narod je vrlo pomno slušao.

Poslije toga pošla je ogromna povorka u kapelu s blagoslovljenim kipovima i sa svim svećenicima osim upravitelja župe, koji je čekao u župnom dvoru preuzvišenog nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca.



KUD »Lika« nastupa na Stepinčevim danima, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 31. svibnja 2002.

U pet sati dovezao se nadbiskup koadjutor pred crkvu u Ljubešćici sa svojim tajnikom veleučenim g. dr. Nežićem i pošao u crkvu na poklon Spasitelju. Iza toga došao je u župni dvor, gdje ga je dočekao seoski načelnik Zaninović.

Kad se malo odmorio pošao je autom u Kapelu, gdje ga je dočekalo mnoštvo naroda. Ovdje ga je najprije pozdravila s krasnom pjesmom učenica četvrtog razreda Dora Sakač, a zatim seljak Marko Dijanuš.

Poslije pozdrava pošao je Nadbiskup sa svećenstvom do kapelice i obavio blagoslov, a poslije toga je održao prekrasno slovo.

Poslije blagoslova pošao je u kuću Franje Sakača, gdje je bila priređena večera za nadbiskupa koadjutora Alojzija Stepinca.

Pod noć se Nadbiskup autom vratio u Zagreb, a svećenici kućama.

Dana 29. lipnja 1937., na dan sv. Petra i Pavla, u kapelici je bila prva sveta misa u pola jedanaest sati.

Pjesma kojom je Dorica Sakač pozdravila preuzvišenog nadbiskupa koadjutora Alojzija Stepinca

I.

Radost sreću i veselje
Teško nam je danas kriti
Jer nam drago naše selo
Nova Božja crkva kiti.

II.

Nadpastiru dobri dragi
Čuj što naša srca zbore
Gle oči nam plamte sjajem
Uz Kristove drage dvore

III.

Danas nam je slavlje divno
Posveta će crkve biti
Zidovi će našeg hrama
Krista Kralja Boga kriti.

IV.

U hostiju malu bijelu
Tvoje će ga svete riječi
Dozvat s neba, da nam ovdje
Svima bolne duše liječe.

V.

Ti pastiru dobri znadeš
Za tu sreću taj dar s neba
Bogu dragom u visini
Divan hvala ocu treba.

VI.

Ali kako Oče dobri
Mi smo jošte vrlo mali
Za Isusa dragom Bogu
Ne bi se zahvalit znali.

VII.

Nadpastiru što za narod
Molitvama blažiš nebo
Širiš ruke u svetištu
Ko Mojsije na Horebu.

VIII.

O daj reci dragom Bogu
Sve, što reći mi ne znamo
Ti mu hvali, ti ga moli
A mi svi te pozdravljamo.

Dragi Uredniče!

Šaljem Vam dodatna objašnjenja uz dokumenat »Karitas« Nadbiskupije Zagrebačke, br. 2621 od 20. IX. 43.

Po slomu Italije, iz logora u Padovi, sa ostalim slovenskim internircima, u transportu za Njemačku, bio je i Gregorić Alojz. Zbog razorene pruge prevezli su ih u Zagreb i na sporednom kolosijeku Glavnog kolodvora, stacionirali na nekoliko sati; jasno, zaključane u vagonima i pod njemačkom stražom.

Navedeni je kroz malo okno vagona, na slijepo bacio poruku uz molbu onome tko je nađe, da je preda na naznačenu adresu, Deželićeva 74, što je (hvala meni, nepoznatom čovjeku) i učinjeno.

Kasnije, dne 16. VI. 46. sa Gregorić Alojzom, vjenčao me je njegov brat u kapeli sv. Roka, u Zagrebu.

Kao dijete do 13. godine odgajana sam u kršćanskoj zajednici (tada župa sv. Duha) koju je vodio samostan franjevaca konventualaca. Tamo smo se na raznim priredbama i svečanostima sretali sa »našim nadbiskupom«, koji je za nas (pogotovo djecu) bio, ne samo visoki autoritet, već i – prijatelj. Tako mi je ostao u sjećanju živ, isti kakav je i bio, a najdublje su mi se u pamćenje usjekle njegove oči. Naša je obitelj kasnije preselila na Zapadni kolodvor, gdje smo kao Slovenci živjeli u okruženju slovenskih svećenika, a među njima sam se ponovno sretala s Nadbiskupom, no drugačije nego ranije u djetinjstvu. U tom se naime krugu mnogo govorilo o njegovoj plemenitosti, a i o mudrosti kojom se dovija situacijama.

Koliki su se slovenski svećenici i drugi intelektualci, a i običan svijet (slučaj o kome govorim), spasavali pod okriljem zagrebačke nadbiskupije! Na svim bi granicama u svijetu trebali stajati spomenici ljudima kao što je bio blaženi kardinal Stepinac, ne radi slave, već da smanjuju mržnje i stišavaju oholost, a iznad svega da upozoravaju na temeljnu zapovijed kršćanstva.

Bog je 18. XI. 75. uzeo mog muža k sebi, ali po njemu imam sina, istinski božji dar, a uz sina dobila sam snahu, unuka i unuku, neka mi ih Bog čuva. Dokumenat koji je tada obavio svoju zadaću, sa zahvalnošću vraćam odakle je i pošao. Vraćam original, a ne kopiju, kako sam se dogovorila sa službujućom časnom sestrom. Sebi zadržavam kopiju, da me podsjeća: da u životu ima više čuda nego mislimo, ali ih radije nazivamo koincidencijama; da Bog, jer daje, ima pravo i uzeti, ali da, zatvarajući jedna vrata, otvara druga, koja makar čak i »pipali« za Njegovim svjetlom – na kraju ipak nađemo.

Gregorić Marta, Krajiška 28/IV, Zagreb

PROSLAVA STEPINČEVA NA BUNI

Svečanom svetom misom koju je 10. veljače 2002. predvodio biskup porečko-pulski mons. Ivan Milovan proslavljeno je Stepinčevo na Buni, blagajska župa, u mostarsko-duvanjskoj biskupiji. U koncelebraciji s mons. Milovanom bio je mjesni biskup mons. Ratko Perić te desetak svećenika i veliko mnoštvo Božjega naroda, štovatelja blaženoga kandinala Alojzija. Misno slavlje skladnim pjevanjem popratili su združeni zborovi župa Blagaj, Jare i Grljevići.

Pohod mons. Milovana bio je prigoda da biskup s krajnjega sjeverozapada Crkve u Hrvata pokaže blizinu vjernicima krajnjega jugoistoka istoga naroda i iste Crkve. Biskup Milovan i Porečko-pulska biskupija veliki su dobročinitelji ovoga mjesta i Crkve. Naime, dogovorom biskupa Hrvatske biskupske konferencije svaka je biskupija preuzela na sebe obvezu pomoći jednoj od župa u BiH u ratu stradaloj. Pomoć se sastoji u obnavljanju porušenih ili u gradnji novih vjerskih objekata. Tako je Porečko-pulsku biskupiju zapala Crkva u Hercegovini, a odlukom Biskupskog ordinarijata u Mostaru župa Presvetoga Trojstva u Blagaju, kojoj pripada i mjesto Buna.

Župa Presvetoga Trojstva stara je oko 110 godina. Župno središte u samom mjestu Blagaju u ovom je ratu potpuno devastirano a narod protjeran. Političke daytonske podjele župu su rascijepile na dvije općine; jednu pod muslimanskom a drugu pod hrvatskim nadzorom. Vjernici s područja općine pod muslimanskim nadzorom, gdje se nalazi i župno središte, u ovom su ratu morali napustiti svoja ognjišta. Iako traje već sedma godina od potpisivanja Daytona i službenoga svršetka rata, povratak je gotovo zanemariv. U isto vrijeme na prostor župe pod hrvatskom kontrolom pristigli su mnogi prognanici iz raznih dijelova Hercegovine i Bosne. Stoga je Biskupski ordinarijat u Mostaru odlučio u mjestu Buna osnovati pastoralno središte i staviti ga pod zaštitu blaženoga Stepinca, te za vjernike koji Bunu vide kao svoje prirodno vjersko, kulturno i obrazovno središte sagraditi novu crkvu. Stoga, pomoć Porečko-pulske biskupije u gradnji crkve na Buni nije samo pomoć vjernicima mjesta Bune, nego i mnogim stradalnicima rata koji su, jedva sa zavežljajem u ruci, protjerani sa svojih višestoljetnih ognjišta, a pokušavaju upravo na ovim prostorima ponovno saviti svoje obiteljsko gnijezdo očekujući bolje dane.

Biskupi Milovan i Perić nakon svete mise blagoslovili su gradilište nove crkve, a jednim bagerskim iskopom simbolično je označen početak gradnje nove crkve. Dok vjernici koji se okupljaju u Pastoralnom središtu bl. Alojzije Stepinac na Buni zahvaljuju svim dobročiniteljima, posebno biskupiji porečko-pulskoj i njezinu biskupu Milovanu, te se u isto vrijeme preporučuju svim ljudima dobre volje da im u tom građevinskom pothvatu pomognu.

don Željko Majić



Nakon svečanog misnog slavlja na Duhove, u Bogorodičinom svetištu u Volavju dr. J. Batelja uručuje medalju bl. Alojzija vlč. Gojku Kovačiću, župniku u Petrovini, kao znak potpore djelovanju molitvene zajednice u župi.

AUSTRIJSKI PREDSJEDNIK POSJETIO ZAGREBAČKU KATEDRALU

Austrijski predsjednik Thomas Klestil posjetio je 23. svibnja zagrebačku prvostolnicu, gdje su ga uime Zagrebačke nadbiskupije primili zagrebački pomoćni biskup Josip Mrzljak i prebendar Mijo Gabrić.

U 15-minutnom razgledavanju katedrale predsjednik Klestil upoznao se s njezinom poviješću, pohodio je grob blaženog Alojzija Stepinca, te se zadržao u kratkoj molitvi. U razgovoru s domaćinima osvrnuo se, među ostalim, na situaciju u BiH.

UMRLA S. MARIJA AGNETA TADIĆ-ŠUTRA



Dana 28. veljače 2002. godine preminula je u Zagrebu vrhovna glavarica Družbe milosrdnica sv. Vinka Paulskoga M. M. Agneta Tadić Šutra.

Rođena je u Otoku kod Sinja 8. kolovoza 1947. U Družbu sestara milosrdnica stupila je 7. rujna 1967. godine. Svoje prve redovničke zavjete položila je u Rijeci, 8. rujna 1969., a doživotne 15. kolovoza 1974. godine.

Po završetku studija na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu uključila se vrlo zauzeto u djelatnosti Družbe, najprije kao odgojiteljica redovničkog podmlatka svoje Riječke provincije, a onda kao članica Provincijalne uprave u Rijeci, i to u službi savjetnice, tajnice i ekonome. Kao vjeroučiteljica djelovala je u Praputnjaku i na Trsatu, gdje je bila i predstojnicom sestara zajednice.

Vodstvo Družbe sestara milosrdnica povjereno joj je 1993. godine i ponovnim izborom za vrhovnu glavaricu 1999. Svoj drugi, šestogodišnji mandat nije uspjela završiti, jer ju je Gospodin pohodio teškom bolešću i trpljenjem, koje je podnosila hrabro i potpuno predana u volju Božju do zadnjega svog daha.

Sprovod preminule s. M. M. Agnete bio je 4. ožujka 2002. na Mirogoju. Prije sprovoda u 11 sati kardinal Franjo Kuharić služio je sv. Misu zadušnicu u samostanskoj crkvi sv. Vinka Paulskoga, a sprovodne obrede predvodio je mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački.

Zahvaljujemo sestri Agneti što je svoje sestre spremno uključila u djelovanje Postulature, te i novčano potpomogla njezino djelovanje. Plemenitu dušu preporučamo u molitve svih čitatelja Glasnika.

Počivala u miru Božjem.

MISA I IZLOŽBA O BL. STEPINCU

U čast bl. Alojzija Stepinca slavljena je 10. svibnja misa u zagrebačkoj crkvi Sv. Petra, dok je od nedjelje 5. svibnja u crkveno-kulturnom centru na Petretićevu trgu u Zagrebu otvorena spomen izložba »Kroz život i djelo bl. Alojzija«. Uz prigodna sjećanja iz Krašića i svoje obitelji, tijesno vezane s obitelji Stepinčevih, izložbu je otvorio zagrebački pomoćni biskup Josip Mrzljak, a uzveličali su je svojom nazočnošću i predstavnici Nacionalnoga katehetskog ureda HBK – predstojnik mons. dr. Milan Šimunović, dr. Ivica Pažin i dr. Ante Pavlović te dr. Stanislav Vitković, prebendar. Izložba u stručnoj postavi Jasne Vukas i Željka Martinjaka obuhvaća likovna, sakralna, kao i umjetnička djela, samo s važnijim naglascima na Stepinčev život i životopis.

Na svečanosti otvaranja izložbe sudjelovao je i Čedo Antolić, koji je tom prigodom i izveo pjesmu posvećenu bl. Alojziju Stepincu.

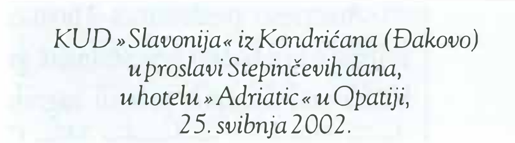
NOVA ZVONA U BUDAŠEVU

Na blagdan sv. Antuna Padovanskog, 13. lipnja, u Budaševu kraj Siska, generalni vikar Zagrebačke nadbiskupije prelat Vladimir Stanković blagoslovio je nova zvona za buduću župnu crkvu bl. Alojzija Stepinca, te križ koji će biti postavljen na zvoniku. Nakon mise i blagoslova zvona i križa, dizalica je podigla u zvonik oba zvona i križ, koji je odmah postavljen na svoje mjesto na vrhu zvonika.

HODOČAŠĆE VJEROUČITELJA POREČKO-PULSKE BISKUPIJE

U povodu završetka školske godine Katehetski ured Porečko-pulske biskupije priredio je u subotu 25. svibnja hodočašće za vjeroučitelje koji predaju vjeronauk u osnovnim i srednjim školama s područja biskupije. Na hodočašće je autobusom krenulo trideset vjeroučitelja, laika i redovnica, zajedno s dva svećenika iz Katehetskog ureda. Prvo odredište hodočašća bilo je nacionalno marijansko svetište Majke Božje u Mariji Bistrici, gdje su vjeroučitelji, uz prigodu za ispovijed, sudjelovali zajedno s hodočasnicima iz ostalih krajeva Hrvatske na misi u bazilici, na kojoj su zbog restauracije postavljene skele.

Drugo odredište hodočašća bila je Zagrebačka katedrala i grob blaženog kardinala Alojzija Stepinca. U katedrali je vjeroučitelje dočekao predstojnik Katehetskog ureda Zagrebačke nadbiskupije dr. Josip Jakšić, te redovnica koja je iscrpno govorila o katedrali. Vrhunac hodočašća bio je posjet rodnom mjestu kardinala Stepinca Krašiću, tamošnjoj župnoj kući i crkvi, gdje je krašićki župnik ukratko opisao lik i veličinu bl. Alojzija Stepinca. Župnik je posebno istaknuo, kako su prijašnjih godina mnoge škole posjećivale Krašić, no da se sada vidno smanjio dolazak školskih ekskurzija.



KUD »Slavonija« iz Kondrićana (Đakovo) u proslavi Stepinčevih dana, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 25. svibnja 2002.

STEPINČEVI DANI U OPATIJI 2002.

»Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojemu narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati« izrekao je 3. listopada 1998. u Mariji Bistrici Papa Ivan Pavao II.

Riječi velikog blaženika Stepinca: »Bijedni ovaj život rado dajem, kad bih mogao dati sto života, samo da živi Crkva Božja!« trajni su njegov poticaj na radost kršćanskog života. Duboku odanost i vjeru živio je i ispovijedao svakoga dana svog života.

Njegov ga se narod sjeća i slavi s velikim štovanjem. O tome nam govore i ovogodišnji Stepinčevi dani u riječi, slici i pjesmi održani u Voloskom-Opatiji 24. svibnja – 02. lipnja 2002. U organizaciji Pastoralnog kruga »Alojzije Stepinac«, a vođeni idejom i organizacijom vlč. Josipa Šimca, ovogodišnji 5. Stepinčevi dani uistinu su nešto posebno.

U petak, 24. svibnja na Voloskom, u crkvi sv. Roka misnim slavljem mons. dr. Jurja Batelje otvoreni su Stepinčevi dani. U uzvišenom, svečanom tonu mons. Batelja blagoslovio je dane pred nama. Mogli smo uživati u pjesmi Ženskog pjevačkog zbora »Učka« iz Matulja, pod ravnanjem mo. Nedjeljka Srebarta.

Jutro 25. svibnja bilo je pravo svibanjsko. Radosna, šarena mladež tridesetak škola ovoga našeg kraja okupila se u Kongresnoj dvorani Grand hotela »Adriatic«. Vođeni svojim vjeroučiteljima pokazali su veliko znanje na kvizu. Opsežan kviz u organizaciji Katehetskog ureda o važnosti i značenju Marije u životu blaženika Stepinca bio je prilika mladima za učenje, natjecanje, razgovor i druženje. Odgovarali su vrlo predano, zalažući se za uspjeh grupe i škole koju su predstavljali. Učenici OŠ »Eugen Kumičić« iz Rijeke bili su najuspješniji i najbrojniji natjecatelji. Vođeno dvjema mladim vjeroučiteljicama, prof. Anitom Baričević i prof. Alenom Radoš, pristiglo je tridesetak učenika te škole. Zatekli smo tu cijeli 7. a odjel. Nikolina, Petra, Ivana, Dubravka, Ana, Ida, Ani, Ivan, Andro... radovali su se pobjedi, knjigama i CD-u za svoju školu, ali i okružju koje je zračilo zajedništvom, vjerom i toplinom. Gospodin Ivan Lesinger predstavio je Statut katoličkih skauta, a prigodnu poruku vjeroučiteljima uputio je mons. dr. Juraj Batelja. Poseban pljesak zaslužila je i najmlađa grupa malih natjecateljica, učenica OŠ – SE »Dolac«, koje su, vođene entuzijazmom i predanošću svoje vjeroučiteljice prof. Elizabete Crvić, pokazale da se vjera najbolji uči i živi u onom najranijem razdoblju života.

U prigodnom umjetničkom programu nastupili su »Grobnički tići« KUD-a Zvir-Jelenje pod ravnanjem prof. Alenke Juretić i Dječji zborovi prof. Doroteje Mislej. Od zaborava sačuvana čakavica još je toplije i draže zvučala iz dječjih usta. Kad su se pak, uz objed na

KUD »Hrvatsko primorje« na Stepinčevim danima izvodi »Stari grobnički pir«, u hotelu »Adriatic« u Opatiji, 31. svibnja 2002.





Slatini, začuli prštavi, vriskavi, bujni glasovi KUD-a »Kondrićani« iz Đakova, prožeo nas je neopisiv osjećaj jedinstva, pravog domoljublja i ljepote. Sasvim mlade djevojke, zrele žene i stare bake, mladi momci i pristali muževi pronijeli su slavonsku raskošnu pjesmu Opatijom. Sve se nastavilo i navečer u Adriaticu, gdje su Kondrićani održali pravi koncert. Žao nam je što su izostale naše primorske klape.

Misu za katoličku mladež 26. svibnja u župnoj crkvi Sv. Ane u Voloskom predvodio je mons. Juraj Batelja, dok smo pod misom i poslije uživali u slavonskoj pjesmi. Nadahnutom misom mons. Batelja potvrdio je Stepinčevu misao »Mladež odgojena za Boga, bit će danas sutra ljudi karakterni, spremni za žrtvu i pregovaranja za opće dobro, očevi i manje vrijednih obitelji, ljudi kreposni i čestiti, bližnjima na veselje, domovini na korist« (19. XI. 1935.).

Ovi su dani za nas doista put nasljedovanju, a zakonita je i sveprisutnost svibanjskih pobožnosti, pa i završetak mjeseca svibnja blagdanom Marijina puta Elizabeti.

Blagdanski dani poklonjenog mjeseca.
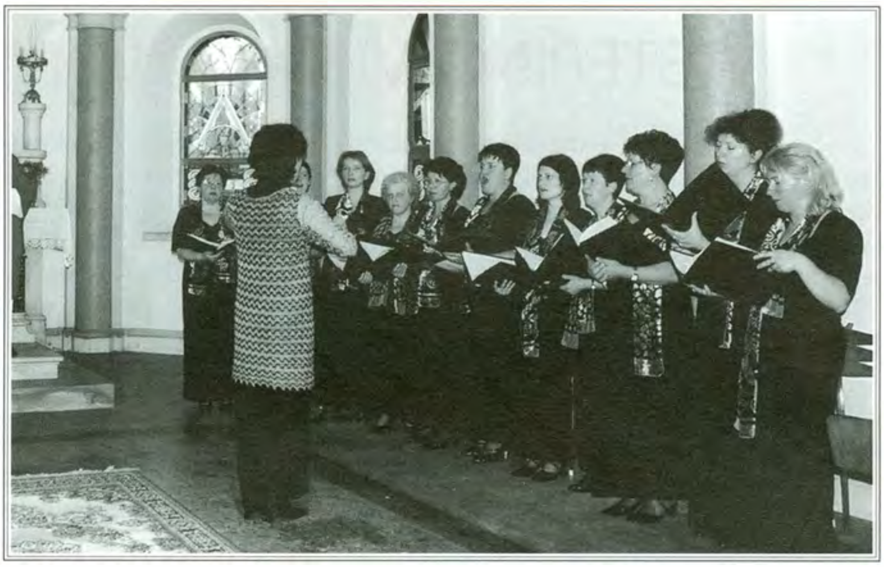
Poklonjena je bila i večer 29. svibnja, kad su se hotelom »Adriatic« zaorili glasovi naših prijatelja i gostiju iz Hercegovine. Vlč. Đuro Puškarić nadahnuto je progovorio o crkvi u Hercegovini, o povijesti i životu naroda na tom prostoru.

»Drugo Uskrsnuće«, glazbeno scensko dijelo za soliste, guslara, pučke pjevače, zbor i orkestar na tekst don Petra Vuletića-Šjora, uz orkestraciju Ljuboslava Kuntarića, izveli su Udruženi crkveni zborovi i Simfonijski orkestar iz Mostara.

Dirigent Hari Zlodre, redatelj Mario Miszmer i zborovođa don Dragan Filipović, svi sudionici, glazbenici i pjevači pridonijeli su ovoj prelijepoj večeri.

Progovorili su ulomcima iz Biblije, iz Mažuranićeva spjeva, te su uz narodne pjesme od Sigeta do Bleiburga, od Bleiburga do Vukovara, prenijeli križ hrvatskog puka. Uz lik Gospe, Majke crkve koja je simbol života, nade, trpljenja, dostojanstva, vjernosti, čistoće i zemlje, slavi se i Hrvatska i njezin narod.

Miješali su se glasovi glumaca, opernih pjevača, najrazličitijih instrumenata, sa zvucima drvenih gusala i narodnih pjevača. Pjesma hrvatskih vitezova i nikad sasvim opjevanog grada ljepote-Mostara. Uronjeni u povijest svoga naroda iznova smo svjedoci življenja i žrtve za zemlju, za domovinu, života kakvim je časno živio blaženik zbog kog smo tu i okupljeni.



KUD »Učka« iz Matulja (ženski zbor) pjeva staroslavensku misu na otvorenju Stepinčevih dana u crkvi sv. Roka u Voloskom, 24. svibnja 2002.

Posebni biljeg večeri dale su riječi vlč. Josipa Šimca, iskrene riječi zahvale svim sudionicima, svim okupljenima, a izgovorena je i davna misao blaženika Stepinca: »Kad Krist opet bude centrom europskog života, gorjet će Europa opet svetim plamenom.«

Tijelovo. Veliki kršćanski blagdan. Sunčan dan 30. svibnja imali smo posvetiti svjedočanstvu naše žive vjere, tijelu samog Isusa Krista, ali i 25-godišnjoj prisutnosti našeg župnika Josipa Šimca u župi Volosko.

Vođeni sigurnom rukom dobrog i plemenitog čovjeka i predanog župnika, župljani ove župe sigurno su na pravom putu žive vjere i čvrste nade kršćanskog života.

Na Misi su nas svojim izvrsnim nastupom ponijeli gosti i prijatelji iz Lovrana, Mješoviti zbor »Lovor« pod ravnanjem mo. Franje Pravdice. Opus najrazličitijih pjesama, od onih marijanskih do domoljubnih, govori o mogućnostima ovog zbora i vrijednom radu članova i maestra prof. Pravdice na promicanju naše hrvatske glazbe.

U tijelovskoj procesiji naš je župnik uz molitvu darovao blagoslov drevnom, pitomom gradiću Voloskom, njegovim žiteljima i moru samom. Uz objed, ugodno druženje i slavlje prošao je i ovaj darovani dan.

Odlazimo osnaženi riječima našeg župnika Josipa Šimca. Na svim svojim propovijedima i misnim slavljima, u svakoj prilici, nastojao je pomoći svim onim potrebnima, siromašnima, samima. Sve godine svog župnikovanja živio je djelujući kršćanski iskreno, uočavajući potrebu i patnju oko sebe. Upravo ga to razumijevanje čovjeka čini izuzetnim. U vrijeme kad naša Domovina treba i materijalnu i duhovnu obnovu molimo se za takve ljude, jer oni žive u stalnom dosluhu s Bogom samim.

31. svibnja zbio se susret Ličana i Grobničana. Večer je započela projekcijom umjetničkih fotografija Vladimira Pfeifera, zaljubljenika u Velebit.

Plava Gospina haljina... modro nebo nad Likom. Bjelina duhovne čistoće... snijegom ogrnuta zemlja otaca. Tamnozelena boja djelića nekog vitraja koji nosim u mislima

na malu seosku crkvu... tama ponositog Velebita. Crveno kao krv hrvatskog čovjeka, koji je stoljećima krvario na ovoj svetoj zemlji... Zaorili su potom glasovi ličkih vukova, članova i članica KUD-a »Perušić«, koji su izveli kratki program. Hrvatsko kulturno umjetničko društvo »Perušić« osnovano je davne 1948. g., a čini ga više sekcija, od čega posebno živo djeluju tamburaško-vokalni sastav i folklorna sekcija. Od zaborava čuvaju ličku pjesmu, plesove i običaje. S njima je te večeri nastupila i najmlađa članica Antonija Hodak, osmogodišnja djevojčica. Voditelj ovog aktivnog KUD-a je gosp. Vlado Dasović koji osobito nastoji na radu s mladima. Nastup Folklorne grupe KUD-a »Zvir« iz Jelenja izveo je scenski prikaz »Stari Grobnički pir«. Uigrani i originalni članovi KUD-a dokazali su da su glumci, plesači i pjevači, da su prije svega čuvari tradicije koja tamo i danas živi.

Voditeljica, prof. Alenka Juretić, još se jednom potvrdila vrhunskim stručnjakom, vrijednim pedagogom s bezbroj mogućnosti pred sobom. Od svakog člana ansambla izvukla je i prepoznala ono najbolje.

Pred našim su očima slavili pravi Grobnički svati, od mlade i mladoženje, kumova, starih, kuharica, svirača, prijateljica-dotarica...

Koncert mješovitog zbora »Lovor« iz Lovrana pod ravnanjem prof. Franje Pravdice ponio je sve okupljene u tajanstven i svečan svijet glazbe. Jednako tako svečano i dostojanstveno i ovaj je susret završio domjenkom u »Adriaticu«, pjesma se čula do kasno u noć. Miješali su se glasovi Ličana, Grobničana i Lovranaca.

Završnica Stepinčevih dana zbila se u obnovljenoj crkvi sv. Ane, s oltarom posvećenim bl. Alojziju Stepincu na Puževom bregu. Uz prigodno druženje podijeljene su zahvale sudjelovateljima i dobrotvorima Stepinčevih dana.

Uz pravo pučko veselje, pjesmu i odlično raspoloženje, uz mnoštvo lijepih riječi planova za ono što nas tek očekuje i što je pred nama, završili su i ovogodišnji, 5. Stepinčevi dani u riječi, slici i pjesmi. Okupili su veliki broj ljudi, okupili su mladež, oživili tradiciju i prenijeli drage poruke blaženika Stepinca o štovanju jedinstva našeg naroda i vječnog uporišta u našoj Crkvi.

prof. Sandra Oršanić Šimunić

BLAGOSLOVLJEN TEMELJNI KAMEN SAMOSTANA DRUŽBE KĆERI SRCA ISUSOVA U LASINJI

Zagrebački pomoćni biskup Josip Mrzljak na Bijelu nedjelju 7. travnja blagoslovio je kamen temeljac za samostan klauzurnih sestara Kćeri Srca Isusova. Uz biskupa Mrzljaka i mjesnog župnika u euharistijskom slavlju sudjelovalo je još 15 svećenika, okolnih župnika, kojima su se pridružili župnik iz Velike Gorice mons. Josip Frkin, dvojica isusovaca i franjevac. Na slavlju su bili i cistercit iz priorata u Jaski i dvojica pavlina iz Kamenskog.

Kćeri Srca Isusova mala su zajednica, koju je 20. lipnja 1873. u Antwerpenu utemeljila Maria od Isusa Deluil-Martini. Kongregacija ima 64 sestre u 6 kuća. Već danas imaju četiri kandidatice iz Hrvatske. To je prvi samostan s desne strane Kupe, a također i prvi na jugoistoku Europe. Još je kardinal Stepinac, kao nadbiskup, htio dovesti tu kongregaciju u Zagrebačku nadbiskupiju. Sestre će u klauzuri moliti za obraćenje grješnika, za narod Božji i za svećenike.

PISMO BISKUPA KOMARICE U POVODU 74. OBLJETNICE SMRTI IVANA MERZA

Očekujući ovogodišnje proglašenje blaženim sluge Božjega Ivana Merza, i uz 74. obljetnicu njegove blažene smrti (1928-2002.), biskup banjolučki Franjo Komarica uputio je poslanicu koju prenosimo u cijelosti:

»Očekujem milosrđe Gospodinovo i nepodijeljeno potpuno posjedovanje Presvetog Srca Isusova«

Ove riječi dio su oporuke sluge Božjeg Ivana Merza, koji je rođen u Banjaluci 16. prosinca 1896. i kršten u ovdašnjoj župnoj crkvi Pohoda Blažene Djevice Marije. Napisane su nekoliko dana prije njegove blažene smrti 10. svibnja 1928. u Zagrebu, a danas se mogu čitati nad njegovim posmrtnim ostacima, koji od 1977. godine počivaju u bazilici Srca Isusova u Zagrebu, u koju je redovito dolazio u godinama svoga življenja u Zagrebu. Iz ovih riječi izbija Ivanova sigurnost da će nakon svoga ovozemnog života, obilježenog plodnom kršćanskom vjerom, za koju je rekao da je ona njegovo životno zvanje, doista postići cilj kojem je posvetio svoj mladi život – Božju vječnu ljubav. Odmah nakon Ivanove smrti oglasili su se u tadašnjem katoličkom tisku mnogi svjedoci njegova izvanredna kreposna života i njegova nesebičnog trošenja u službi Kristovoj Crkvi i svim ljudima. Uspomena na njega i njegovo djelo u Crkvi svake godine se sve više širila posebno među tadašnjom katoličkom mladeži. Za tisuće i desetine tisuća, posebno mladih, ime i djelo Ivana Merza postalo je ideal, program životnog opredjeljenja i rada u Crkvi i za Crkvu.

Nakon užasne pustoši, koju je iza sebe ostavio 1. svjetski rat, kao i tadašnje poratno vrijeme, posebno u redovima hrvatske mladeži i in-



Ushitna molitva u Katedrali na imendan kard. A. Stepinca, 21. lipnja 2002.

teligencije, mjesna zagrebačka Crkva, gdje je Ivan Merz živio od 1922. godine i blaženo preminuo, pokreće službeni crkveni postupak za njegovo proglašenje blaženim. Prisjetimo se da su tada na čelu Zagrebačke biskupije bila dva crkvena velikana iz novije hrvatske povijesti, zatočeni kardinal, sada blaženi Alojzije Stepinac, i nadbiskup zagrebački Franjo Šeper, kasnije kardinal i pročelnik Kongregacije za vjeru u Vatikanu. Od te daleke1958. godine prošle su evo 44 godine sustavnog i upornog istraživanja i prezentiranja našoj domaćoj i svjetskoj javnosti svega onoga što je bilo u direktnoj ili indirektnoj vezi s ovim našim slugom Božjim, prvim laikom iz redova našeg hrvatskog naroda. U isto vrijeme poticalo se vjernike, i u Domovini i u svijetu, da se u molitvama obraćaju ovom Božjem ugodniku, te da ustrajno mole za njegovo što skorije proglašenje blaženim.

I sâm sam to činio, i prije rata i uz rat i nakon rata – mnogo puta. Osobno sam osjetio njegovu pomoć i zaštitu – i to ne jednom! Vama svima u našoj biskupiji posebnim obraćanjem 16. studenoga 2000., prema odluci naše Biskupske konferencije, stavio sam na srce da na »zajedničkim skupovima i u svojim obiteljima posebno molite za što skorije proglašenje blaženim sluge Božjeg dr. Ivana Merza«. Ujedno sam odredio »da se u svakoj našoj župi na datum njegove blažene smrti, tj. svakog desetog u mjesecu, vjernici skupe na bogoslužje, i neka se održi prigodna homilija o Ivanovu kreposnu životu… Dodatno se članovi župnih pastoralnih vijeća kao i mladi upoznaju s Ivanovim apostolskim djelovanjem i kreposnim životom« i »neka se obavezno moli određena molitva za njegovo proglašenje blaženim«.

Sada, nakon dvije i pol godine, s radošću Vam mogu javiti da su molitve mnogih štovatelja Sluge Božje Ivana Merza urodile plodom. Prema najnovijim vijestima iz Vatikana uskoro bismo mogli doživjeti najveću svečanost, posebno za našu biskupiju, uzdignuća na čast oltara našeg Banjalučanina dr. Ivana Merza, kao prvog blaženika cijele Katoličke Crkve rodom iz Bosne.

Zato Vas dodatno sve pozivam da se još žarče molimo za našeg Svetog Oca Ivana Pavla II. kako bi nam upravo on, koji mi je osobno više puta spominjao duhovnu veličinu našeg Sluge Božjega, mogao još ove godine podariti kao novog blaženika.

Sam Papa je u svom apostolskom pismu »Ulazeći u novo tisućljeće« na kraju Velikog jubileja svim katolicima svijeta dao program kako trebamo živjeti i djelovati. U tom programu, koji ima sedam točaka, prva točka sadrži poziv Kristovim vjernicima na ostvarivanje svetosti. Znakovite su iz te točke ove Papine riječi: »Putovi svetosti su mnogostruki i prikladni pozivu svakog čovjeka. Zahvaljujem Gospodinu koji mi je dao da tijekom ovih godina proglasim blaženim i svetim tolike kršćane, a među njima mnoge laike koji su se posvetili u najredovitijim životnim okolnostima«.

Kako se ne radovati i dodatno zahvaljivati Bogu, koji je i u našem narodu i u našoj biskupiji posijao i dao da dozori za nebo čovjek za kojega je nedavno preminuli zagrebački nadbiskup u miru, kardinal Franjo Kuharić, rekao i ove riječi, koje na svoj način sadrže bit istine o veličini Ivana Merza: »Sluga Božji dr. Ivan Merz bio je svim srcem čovjek Crkve i sa svim povjerenjem odan Petrovom Nasljedniku kao čuvaru i jamcu Istine. Taj mladi čovjek, u svom vremenu izrastao je kao svjedok za Isusa Krista u savršenosti života. Ostvario je Isusovu riječ: 'Vi ste svjetlost svijeta'» (Mt 5,14,) (Zg 7.11. 1996.)

Rođeni Banjalučanin, Sluga Božji Ivan Merz, doskora blaženik Katoličke Crkve, doista nam svima može biti uzor u životu i zagovornik kod Boga. Apsolutno zavrjeđuje da ga još bolje upoznamo i da mu se za pomoć utječemo. Drugi narodi, krajevi i biskupije znaju dobro tko su im i kakvi su im sveci i blaženici. Zar ćemo dopustiti da mi ne znamo dovoljno cijeniti ovaj posebni Božji dar našoj Crkvi i narodu?! Dakako da nećemo! Zato vas sve još jednom potičem da se i vi, braćo svećenici i redovnici, i vi, sestre redovnice, i vi, mladi, kao i svi ostali članovi naše biskupijske zajednice, udružite u žarkoj molitvi Trojedinom Bogu, da se On sam proslavi po svome vjernom Sluzi Ivanu Merzu.

S vama sam svima ujedinjen u molitvi i u radosnom iščekivanju sretnog dana za sve nas kao i za cijelu Kristovu Crkvu – proglašenje blaženim našega Ivana.

Ova se poslanica treba pročitati vjernicima na Merčevo 10. svibnja ili u nedjelju 12. svibnja ove godine. (IKA/KTA)



Gosp. Ivan Ribić predstavlja Molitvenu zajednicu iz župe bl. Alojzija Stepinca iz Koprivnice (140 članova), u Zagrebu, 21. lipnja 2002.

Proslava Stepinčeva rođendana u znaku prve Smotre religijskih filmova

U povodu rođendana bl. Alojzija Stepinca diljem hrvatskih crkava slavljene su 8. svibnja mise i održani prigodni programi.

Središnja svečanost održana je, kao i svake godine, u Krašiću, rodnom Stepinčevu mjestu, gdje je kao zatočenik i mučenik umro 10. veljače 1960. godine. U sklopu ovogodišnje proslave 104. rođendana bl. Stepinca prvi put su održane i šire kulturno-vjerske manifestacije u Krašiću, pod Stepinčevim programskim načelom »In Te, Domine, speravi – U Tebe se, Gospodine, uzdam!«.

Tako se ove godine započelo sa Smotrom religijskih filmova, zahvaljujući pokretačima i organizacijskom odboru, članovima Programskog savjeta i Direkciji festivala, poglavito Matiji Ilijaniću, Miroslavu Mahečiću, Ivanu Peniću i mons. Matiji Stepincu. Smotra je održana 8. i 9. svibnja u dvorani OŠ »Bl. Alojzije Stepinac« i na mjesnom trgu ispred crkve, a obuhvatila je filmove koji govore o životu i djelu bl. Stepinca. Ovogodišnja Smotra uvod je u buduće održavanje međunarodnog festivala vjerskih filmova, u svibnju svake godine. Priređivači te manifestacije su Fondacija za podizanje spomenika bl. Alojzija Stepinca i uređenje Krašića, Općina Krašić i Turistička zajednica Krašić.

SVJEDOČANSTVO ZAKOPANIH KNJIGA O KARDINALU STEPINCU

Knjige o kard. Alojziju Stepincu, koje su više od dvadeset godina bile zakopane u zemlji, nakon što su pronađene i konzervirane predane su u petak 26. travnja na dar Zbirci kardinala Stepinca na zagrebačkom Kaptolu. Knjige je u ime obitelji Šmuc iz Lepoglave, vlasnika knjiga, predao Damir Frntić, a u prostorijama zbirke primio ih je dr. Juraj Batelja, postulator kauze kardinala Stepinca.

Radi se o četiri knjige, od kojih je jedna pod naslovom »Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal« autora Alekse Benigara. To je najobuhvatnija biografija Alojzija Stepinca, izdana 1974. godine u Rimu. Zanimljiva je priča o putu koji je knjiga otada prošla. Kao zabranjeni emigrantski tisak knjiga je iz inozemstva dospjela u Hrvatsku, u vlasništvo obitelji Šmuc iz Lepoglave. Kako je u to vrijeme (nakon sloma Hrvatskoga proljeća) komunistički režim bio posebno strog prema tobožnjem hrvatskom nacionalizmu i nepopustljiv u optužbama protiv kardinala Stepinca, takve je knjige bilo opasno imati. U strahu za sebe i svoju braću svećenike, sada već pokojnoga Josipa i Marka, koji su već dobivali prijetnje, Jelka Šmuc odlučila je zakopati knjige. Prije više od dvadeset godina zamotala ih je u najlon, stavila u limenu kantu i zakopala u dvorištu. Prije dvije-tri godine Jelka Šmuc to je ispričala svom nećaku Damiru Frntiću, koji se zainteresirao i počeo tražiti. Nakon niza neuspješnih pokušaja dosjetio se da bi ključ mogao biti lim u kojem su bile knjige, pa je pozvao policajce iz PU varaždinske i uz pomoć detektora metala knjige su nedavno pronađene. Planirali su ih restaurirati, no u Hrvatskom državnom arhivu predložili su konverzaciju, koja ne bi bitno dirala u formu knjiga već bi ih u istom obliku spriječila od raspadanja. Konzervacija u laboratoriju Državnog arhiva trajala je dva tjedna pod nadzorom mr. Tatjane Mušnjak, nakon čega se obitelj Šmuc složila s prijedlogom ravnatelja Arhiva da bi knjige najbolje bilo predati Crkvi, odnosno Zbirci kardinala Stepinca. (GK)

Svećenici i biskupi uzlaze k oltaru na euharistijsko slavlje prigodom zahvalnog hodočašća Mariborske biskupije na grob bl. A. Stepinca, 3. lipnja 2002.



BLAŽENI PIO IZ PIETRELCINE PROGLAŠEN SVETIM

U nedjelju 16. lipnja 2002., za vrijeme veličanstvenog slavlja na trgu sv. Petra u Rimu, Papa Ivan Pavao II. proglasio je svetim bl. Francesca, Pia Forgionea, iz Pietrelcine.

Proglašeni svetac, rastom mali, ali duhom veliki, rodio se 25. svibnja 1887. Dana 6. siječnja 1903. ulazi u samostan franjevaca kapucina u Morconeu. U tom je samostanu 22. siječnja primio franjevački habit i uzeo ime pod kojim ga cijeli svijet poznaje: Pio. Privremene zavjete položio je 27. siječnja 1907. Za svećenika je zaređen 10. kolovoza 1910. Zbog slabog zdravlja vratio se živjeti u vlastitom domu. U rujnu 1916. vratio se u samostanski život, u samostan San Giovanni Rotondo, gdje je ostao sve do smrti. Bio je »živi uzor Boga Oca, patnički nasljedovatelj raspetoga Isusa i poučno sredstvo Duha Svetoga«.

Bio je prepun ljubavi prema Bogu i prema ljudima, do kraja posvećen u svojem pozivu na suradnji u otkupljenju čovjeka, osobito kao voditelj duša koje je posvećivao dijeljenjem sakramenta pomirenja i slavljenjem euharistije.

Svi koji su ga poznavali doživljavali su ga kao Božjega čovjeka s izrazitom i nadahnjujućom duhovnosti. Bio je čovjek svestran u molitvi, u kojoj je provodio mnoge trenutke svoga života, do te mjere da bi i noću ustrajao u razgovoru s Bogom. Iz njegovih ustiju češće se čula riječ: »U knjigama tražimo Boga, u molitvi ga nalazimo. Molitva je ključ koji otvara Božje srce.« Snagom vjere koja mu je bila uporanj i voditeljica života prihvaćao je volju Božju i onda kad se ona kosila s njegovim razmišljanjima ili pak s njegovim načinom života u redovničkoj i crkvenoj zajednici.

Bio je čovjek koji je pronicao dubine ljudskoga života, pa je i u siromašnima, patnicima i bolesnima vidio sliku Krista, i stoga se na osobit način njima posvećivao. Strpljivo i s ljubavlju podnosio je nerazumijevanja, pa i klevete, koje je pobjeđivao predanošću Božjoj volji i fizičkom pokorom s nakanom da ojača u sebi krepost uzdržljivosti. Premda krhka zdravlja, bio je obilježen ranama Isusovim, jer je na svome tijelu nosio »stigme«, znakove Kristove muke i njegovih rana.

Umro je u 81. godini života 23. rujna 1968. Kanonski postupak za njegovo proglašenje svetim započeo je 7. prosinca 1990. Ivan Pavao II. proglasio ga blaženim 2. svibnja 1999.

Sveti Pio iz Pietrelcine je na svoj način, živeći »duhovnost križa«, postao svetac svega svijeta. Vidjelo se to i prigodom njegove kanonizacije kad je u Rim prispjelo više od 3.700 autobusa, 50 specijalnih vlakova i tisuće hodočasnika u privatnim automobilima i zrakoplovima: na Trgu sv. Petra i oko njega za taj se događaj okupilo preko 400.000 vjernika. Znakovito je da je štovanje svetog Pia u Italiji poprimilo razmjere onoga prema sv. Franji ili sv. Antunu Padovanskom.

»Njegov život i njegovo poslanje svjedoče da se poteškoće i patnje, ako su prihvaćeni iz ljubavi, pretvaraju u povlašteni put svetosti koji otvara prema perspektivama dobra što ih poznaje samo Gospodin.« (Ivan Pavao II., u homiliji prigodom proglašenja svetim Oca Pia)

LEPOGLAVSKE USPOMENE VLČ. REPIĆA

Vlč. Mato Repić, danas umirovljeni svećenik Varaždinske biskupije, bio je župnik u Lepoglavi od 1946. do 1999. Bilo je to burno razdoblje, u kojemu su katolički svećenici bili zlostavljani na svim mjestima u komunističkoj Jugoslaviji. Zbog činjenice da se u Lepoglavi nalazio zatvor, zapravo logor, župničko mjesto u Lepoglavi bilo je osobito osjetljivo. Osobito pak u vremenu od 18. listopada 1946. do 5. prosinca 1951., kad je u lepoglavskom zatvoru izdržavao kaznu zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. Vlč. Repić ovih je dana izdao knjigu s naslovom: »Uspomene lepoglavskog župnika«. U njoj opisuje dugogodišnje svoje svećeničko djelovanje u župi, njezin napredak u pastoralnom i građevinskom pogledu, teror kojemu je bio sustavno izložen zbog vršenja svoje svećeničke službe, nasilno zatvaranje crkve, te svoja sjećanja na zasužnjenog Nadbiskupa. On se s njime nikad nije imao prilike susresti, premda mu je po stražarima slao misno vino i hostije za sv. Misu. Kad je po prvi put u Lepoglavu prispio dr. Josip Lach, pomoćni biskup zagrebački, vlč. Repić želio je iskoristiti tu prigodu i s njime pohoditi Nadbiskupa, ali mu je zamjenik upravitelja kaznionice, Josip Globočnik, to uskratio govoreći: »Vi, velečasni, nemate dopuštenje od Ministarstva za razgovor i posjet Osuđeniku, pa izvolite napustiti kaznionicu!«

Zahvaljujući vlč. Repiću za ovu knjigu uspomena, preporučamo je i čitateljima Glasnika, da preko nje upoznaju starodrevnu lepoglavsku župu i djelovanje njezina dugogodišnjeg pastira.

Nadbiskup Stepinac s prvopričesnicama u Kustošiji 16. svibnja 1943.





Nadbiskup Stepinac slavi misu na novoposvećenome oltaru u čast bl. Nikole Tavelića, u Jeruzalemu 25. srpnja 1937.

Blaženikova bista u Prugovu

U četvrtak 13. lipnja 2002. mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko makarski, blagoslovio je bistu bl. Alojzija Stepinca i blagopokojnog kard. Franje Kuharića. Nakon svečanog ophoda, uz pjesmu i sviranje limene glazbe iz Klisa, slijedilo je euharistijsko slavlje, tijekom kojega je nadbiskup Barišić, iznoseći svetački život sv. Antuna Padovanskoga i pastirski lik kard. Kuharića, sve nazočne pozvao na život vrlina do spremnosti dati život za vjeru po primjeru bl. Alojzija Stepinca.

Obitelji župe Vrbno povjerene bl. Stepincu

U zagorskoj župi Vrbno u varaždinskoj biskupiji svečano je u nedjelju 9. lipnja blagoslovljena nova slika bl. Alojzija Stepinca. Sliku je blagoslovio rektor Dječačkoga sjemeništa na Šalati i promotor blaženikove kauze prelat dr. Juraj Batelja, koji je u propovijedi istaknuo blaženikovu skrb za obitelj. Slavljeničko je raspoloženje u spomenutoj župi započelo već u petak 7. lipnja, na blagdan zaštitnika župe Srca Isusova, a nastavilo se i u subotu, kada su se na svečanoj sv. misi okupili zavičajci koji su rođeni u Vrbnom, a život ih je, trbuhom za kruhom, raznio na sve strane. Tematska cjelina te svojevrsne trodnevnice bila je obitelj. Stoga je na sam blagdan Srca Isusova misu predvodio i propovijedao isusovac o. Juraj Bosančić.

Odabir obitelji kao teme trodnevnice nipošto nije bio slučajan. Naime, godine 1965., kada je odvajanjem od župe Bednja osnovana nova župa, u Vrbnom je živjelo 3.000 duša. Danas ih ima svega 900. Razlog tome je uglavnom ekonomske prirode. Materijalni su prihodi na skromnim, brdovitim i jalovim zemljišnim parcelama skromni, a zaposlenja nema. Mnogi su župljani nekada radili u poduzeću »Cinkarna« u susjednoj Sloveniji, ali su kao strani državljani otpušteni. Jedino poduzeće u kojemu malobrojni žitelji mogu naći kakvo-takvo zaposlenje jest »Varteks« u Bednji. Posljedice takvoga stanja slične su kao i u mnogim drugim hrvatskim krajevima: odlazak iz zavičaja, starenje mjesta, velik broj neoženjenih mladića, osjećaj zapuštenosti... Spomenutom trodnevnicom župnik župe Vrbno Marko Šmuc pokušao je udahnuti nov polet malobrojnim obiteljima koje su ostale, kao i onima koji možda kane ostati i osnovati vlastitu obitelj, te potaknuti odgovorne da učine nešto konkretno, kako taj pogranični kraj ne bi potpuno izumro. (GK)

Hodočašće Mariborske biskupije na grob bl. A. Stepinca

U srijedu 5. lipnja 2002. hodočastila je na grob bl. Alojzija Stepinca Mariborska biskupija. Hodočašće je predvodio mons. Franc Kramberger, biskup mariborski, te pomoćni mariborski biskupi Jožef Smej i Anton Stres. U hodočašću je sudjelovalo 237 svećenika i redovnika, 36 bogoslova te velik broj vjernika. K njima su se priključili i svećenici iz drugih slovenskih biskupija, tako da je u svetoj misi, koju je tom prigodom predvodio mons. Josip Bozanić, biskup zagrebački, uz suslavitelje Josipa Mrzljaka i Vladu Košića, pomoćnih biskupa zagrebačkih, prisustvovalo 280 svećenika.

Na početku misnoga slavlja dr. Kramberger je u ime svoje i Mariborske biskupije sljedećim riječima obrazložio cilj hodočašća: »Danas želimo zahvaliti Zagrebačkoj nadbiskupiji, posebno blaženom kardinalu Alojziju Stepincu, ovdje na njegovu grobu, za iskazanu kršćansku solidarnost, za otvorene ruke i otvoreno srce za tadašnje naše svećenike, redovnike, redovnice i laike. Ovim hodočašćem želimo se na neki način odužiti i svojim činom javno pokazati zahvalnost uime svih Slovenaca koji su ovdje našli svoju privremenu drugu domovinu.«

Nadbiskup Bozanić je u prigodnoj homiliji istaknuo kako je blaženi Alojzije Stepinac, čovjek vjere i na Bogu utemeljene nade za nas danas znak, uzor i poziv kako vjerovati i kako se u životu nadati.

Spomenuo je da se u arhivu Zagrebačke nadbiskupije i Biskupske konferencije od 1941. pa dalje nalaze svjedočanstva o mnogim nastojanjima što ih je nadbiskup Alojzije Stepinac na razne načine poduzimao za nasilno iseljene Slovence koji su našli utočište u Hrvatskoj. Ovdje smo danas da zajedno zahvalimo Bogu za ljudsko, kršćansko i biskupsko zauzimanje nadbiskupa Stepinca u teškim vremenima ratnog meteža, rekao je Nadbiskup.

Prisjećajući se Stepinčeve beatifikacije, podsjetio je kako se ona dogodila na kraju dvadesetog stoljeća, koje je obilježeno dvama svjetskim ratovima, totalitarističkim ideologijama i režimima, čiji su spomenici mnogi logori, neobilježene grobnice nasilno ubijenih u jamama i šumama, lažni sudski postupci protiv istine i slobode savjesti.

U kršćanskoj Europi, u kojoj su znakovi vjere sve manje vidljivi, a u kojoj napreduje praktički materijalizam i sekularizacija, veoma je važno za Crkvu da se pokažu i vrednuju uvijek prisutni plodovi svetosti, poručio je Nadbiskup, napomenuvši da je stoga svaka beatifikacija za nas kršćane i za naše Crkve znak nade i optimizma te potvrda crkvene plodnosti.

Odgovarajući na pitanje što je bl. Alojzije Stepinac za nas danas, nadbiskup je podsjetio na riječi Ivana Pavla II. izrečene 3. listopada 1998. u Mariji Bistrici. Papa je tada istaknuo: »Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojemu narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati. Evo glavnih točaka: vjera u Boga, poštovanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik«.

Dr. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, predočio je povijesne činjenice i okolnosti u kojima se dogodio progon slovenskih svećenika te gostoljubivost i otvorenost srca zagrebačkog nadbiskupa Stepinca, koji je slovenske svećenike i vjernike prihvatio kao samog izagnanog Gospodina Isusa Krista, koji po njima kuca na vrata srca hrvatskih katolika. Predočujući neke svećenike pojedinačno, donio je i statistiku prognanih svećenika iz Slovenije, a primljenih i namještenih u Crkvi u Hrvata. Tako znademo za sljedeću statistiku:

Gdje se je nalazio kler Mariborske biskupije dne 1. siječnja 1942.

	Svjetovni	Redovnici	Skupa
U Hrvatskoj	214	53	267
Na području biskupije	107	15	122
U Italiji	78	37	115
U Mađarskoj	55	6	61
U Njemačkoj	15	2	17
U Srbiji	15	–	15
Umrlo – 7 i 2 u Hrvatskoj	8	1	9
Ukupno	492	114	606

Podjela svjetovnog svećenstva po hrvatskim biskupijama:

Zagrebačka nadbiskupija	8 kap.	184
Đakovačka biskupija		13
Sarajevska nadbiskupija		11
Senjska nadbiskupija		3
Banjolučka biskupija	8 trap.	2
Šibenska biskupija		1
Ukupno u Hrvatskoj		214

Kako je bio razasut kler Mariborske biskupije do 1. siječnja 1942.

	Ordinarijat	Profesori	Dekani	Župnici	Kapelani	Mladomisnici	Različni	Umirovljeni	Svjetovni	Redovnici	Ukupno
Stanje svećenstva dne 6. travnja 1941.	12	35	27	216	122	22	8	50	492	114	606
U Hrvatsku bilo prognano	8	23	16	138	76	6	3	10	280	74	354
U Italiju je prebjeglo	2	5	–	5	7	5	2	4	30	16	46
U Njemačku je bilo odvedeno	–	–	4	2	2	1	2	4	15	2	17
U Mađarsku prognano	–	1	–	–	10	–	–	1	12	4	16
U Srbiju preseljeno	–	1	–	–	–	1	1	1	4	–	4
Umrlo do kraja god. 1941. u domovini	–	–	1	2	–	–	–	3	6	1	7
Ukupno bilo je odstranjeno svećenika	10	30	21	147	95	13	8	23	348	97	444
Na području biskupije ostalo je	2	3	4	49	17	8	–	24	107	15	122
U Prekomurju ostalo na svojim mjestima		2	2	20	10	1	–	3	38	2	40

Riječi zahvale na kraju misnoga slavlja izrekao je biskup Kramberger.

Mariborski biskupi i svećenici ovo su zahvalno hodočašće završili pobožnostima u nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici.

◆◆◆

VLČ. ŠTEFAN KUŠAR

Među brojnim svećenicima koji su u ime Mariborske biskupije sudjelovali u zahvalnom hodočašću u Zagrebačkoj katedrali 5. lipnja 2002. bio je i vlč. Štefan Kušar. Rođen je 10. prosinca 1910. u Križnom Vrhu, u župi Laporje, u Mariborskoj biskupiji. Kad je svjedočio u sudskom postupku o vrlinama i mučeništvu bl. Alojzija Stepinca bio je, i još je danas, župnik u Črešnjici (Franikolovo). Iz osobnog svjedočanstva očitovanog 8. svibnja 1992. (pismeno) i 13. veljače 1993. (usmeno) donosimo nekoliko činjenica koje po sebi obrazlažu opravdanost zahvalnog hodočašća Mariborske biskupije na grob bl. Alozija Stepinca:

»Upoznao sam kard. Alojzija Stepinca 1. svibnja 1941. kad sam kao izagnanik iz moje biskupije, zajedno s drugih 28 subraće svećenika, ponajprije prispio u Varaždin, a onda u Zagreb.

Prispjevši u Zagreb svratili smo u Nadbiskupski dvor, gdje nas je primio sam nadbiskup. Primio nas je na očinski način s velikom otvorenošću i ljubavlju. Stisnuo je svakome pojedinom ruku i obrisao suzu pojedinim starijim svećenicima. Ohrabrio nas je govoreći da će sve dobro završiti i da ćemo se jednoga dana vratiti u domovinu te da ćemo moći opet preuzeti svoj apostolski posao koji smo morali prisilno napustiti. Nakon tih ohrabrujućih riječi umilo nas je pogledao i svakome dao 500 kuna, uz obećanje da će zainteresiranima poslati odredbe za brigu duša, najprije mlađima, a onda starijima (...). Bl. Alojzije je nas mlađe svećenike poslao u različite župe zbog pastoralnoga rada, a starijim svećenicima osigurao smještaj u Zagrebu.

Meni je bilo dodjeljeno kapelansko mjesto u Sladojevcima, a onda, nakon 4 mjeseca, poslan sam kao župnik u Gušće, gdje sam ostao sve do 1946. (...). Prvi dojam o nadbiskupu Stepincu bio je: dobar čovjek, mudar i svet.

Drugi susret dogodio se 1943. prigodom skupštine društva sv. Jeronima. Znajući da su se knjige svetojeronimskoga društva prodavale na neprimjeren način, zatražio sam riječ govoreći kako smo mi u Sloveniji prodaju knjiga »Mohorjeve družbe« provodili na praktičniji i bolji način. Spomenuo sam i to da su župnici, i kao Slovenci i kao svećenici, osjećali odgovornost o širenju kršćanske literature. Nakon tih riječi ustao je jedan od sudionika i rekao: »Šuti ti Kranjac!«. Tada je ustao nadbiskup Stepinac i rekao: »Molim vas, braćo, ne tako! Ovaj slovenski kapelan dobio je riječ i potrebno je i treba mu omogućiti da rekne sve ono što želi!«

Drugi moj dojam o Stepincu bio je jednak prvome: bio je dobar čovjek, mudar i svet.

Treći i četvrti susreti dogodili su se krajem svibnja 1945., kad su svi hrvatski svećenici iz sunjskog dekanata pobjegli prema Sloveniji, a ja sam dobio dekret za brigu o dušama u pet župa smještenih i s jedne i druge strane rijeke Save.

Bio sam u bojazni kako za svoje roditelje tako i za svoju braću, da li su se vratili iz logora. Zbog toga sam biciklom krenuo kući vidjeti kako stoje stvari i rekao sam nadbiskupu Stepincu da ću se sigruno vratiti. On me je uljudno zamolio ako bih mogao saznati koju vijest »o sudbini mojih svećenika...«. Biciklom sam krenuo, i kad sam bio kod kuće, kako su me obavijestili, pošao sam u vojarnu Kralja Petra u Mariboru, gdje je bilo nekoliko (38!) hrvatskih svećenika. Otišao sam u vojarnu i zatražio stražara da mi pozove Stjepana Kanića (susjednog župnika u Prelošici). Umjesto njega, došao je neki drugi, kojemu sam protumačio Stepinčevu želju. On mi je nakon nekog vremena donio dosta dugačak popis imena. Taj sam popis predao nadbiskupu Stepincu. Bio je vrlo zadovoljan i dižući ruke rekao: »Deo gratias! Bogu hvala! Još su živi!« Zatim se spustio na koljena i molio. Nakon što mi je zahvalio, blagoslovio me je.

Utisak: svetost.

Peti susret s nadbiskupom Stepincem dogodio se 1945. za vrijeme našega hodočašća u Mariju Bistricu. Rekao mi je: »Velečasni, da li je istina da se želite vratiti kući? Čini mi se da kod vas situacija nije najbolja. Ostanite ovdje! I dr. Držečnik se vratio!«

Posebni susret dogodio se prigodom Stepinčeve smrti 1960. Nije mi teško pomisliti da će Stepinac biti proglašen svecem. To je moje uvjerenje bilo uvijek potvrđivano prigodom pohoda njegovom grobu, kod kojega je uvijek brojan narod.

Svećenici Mariborske biskupije u koncelebraciji prigodom zahvalnog hodočašća Mariborske biskupije na grob bl. A. Stepinca, 3. lipnja 2002.



ZAKLADA »biskup Josip Lang«

Sluga Božji Josip Lang, pomoćni biskup zagrebački na početku 20. st., doživio je još jednu promociju u svom biskupskom gradu i središtu biskupije, u kojem je poznat i prepoznatljiv kao prijatelj siromaha. Naime, u subotu 9. lipnja u velikoj dvorani rezidencije Družbe Isusove u Zagrebu osnovana je Zaklada »Biskup Josip Lang«. Predsjednik Zaklade je o. dr. Mijo Nikić, superior rezidencije Družbe Isusove u Zagrebu. Osnivanju je uz brojne crkvene uglednike, te predstavnike javnog života i štovatelje sluge Božjega Josipa Langa, bio nazočan i zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić. U svojoj ohrabrujućoj riječi za rad Zaklade on je izrazio svoju radost što po njoj Crkva ide »korak naprijed«, tj. da konkretizira evanđeoski nauk. »Ovo je nešto sasvim konkretno«, naglasio je nadbiskup Bozanić, »što mi možemo učiniti i gdje se mi možemo angažirati, to je vrijednost ovoga čina i to će biti uspjeh ovoga čina«.

Upravitelj Zaklade o. Antun Cvek istaknuo je da je Zaklada upućena svim ljudima dobre volje, a želi »upaliti ljubav prema ugroženom čovjeku i ne dopustiti da ona utrne«.

Zaklada će osnivati staračke domove i razna prihvatilišta, te prihvatne centre za pomoć osobama koje su trumatizirane u Domovinskom ratu ili na bilo kojem drugom mjestu.

Biskup Josip Lang reodio se u Lepšiću (Ivanić-grad), 25. siječnja 1857. Umro je u Zagrebu 1. studenoga 1924. Filozofiju i teologiju studirao je u Rimu. Najprije je bio kapelan u Zlataru, duhovnik ss. milosrdnica u Zagrebu, profesor na nekoliko škola, katedralni župni ravnatelj Bogoslovskog sjemeništa i konačno pomoćni biskup. Mnogo je propovijedao, ispovijedao i brinuo se za siromašne i bolesnike. Pisao je u raznim listovima i objavio nekoliko knjiga. S Mirogoja mu je tijelo preneseno u crkvu sv. Marije.

Postupak za Langovo proglašenje blaženim, po propisima prije dokumenta Ivana Pavla II. o postupcima za proglašenje blaženim i svetim: »Divinus perfectionis Magister« (1983.), dovršen je u Zagrebu 28. studneoga 1981. Prema Indeksu uvedenih kauza postulator toga postupka je



Biskup Josip Lang

mons. Ratko Perić, danas biskup mostarsko duvanjski.

Nadamo se da i ova hrvatska kauza napreduje u Rimu, kamo su po završetku biskupijskog dijela postupka u Zagrebu, 28. studenoga 1981., preneseni svi odnosni dokumenti.

»Vjesnik biskupa Langa« (povremeno glasilo o biskupu Langu) izdaje Bogoslovsko sjemenište u Zagrebu.

S. B. GERARD STANTIĆ

Čitateljima predočujemo još jedan lik iz Crkve u Hrvata koji je kandidat za čast oltara. Ako smo malo ili ništa o njemu čuli, evo nam prilike upoznati izvrstan i osebujan hod za Kristom.

1 Dvadeset trećega lipnja 2002., u rodnoj župi Đurđin, kraj Subotice, zajedno sa četrdeset šestim smrtnim danom, proslavljena je stota obljetnica svećeničkog ređenja SB.Gerarda Tome Stantića, hrvatskog karmelićanina. Na sam smrtni dan, dvadeset četvrtoga lipnja, u karmelskom samostanu u Somboru, gdje počivaju posmrtni ostaci SB., svečanom koncelebriranom misom, proslavili su iste obljetnice hodočasnici iz raznih hr-

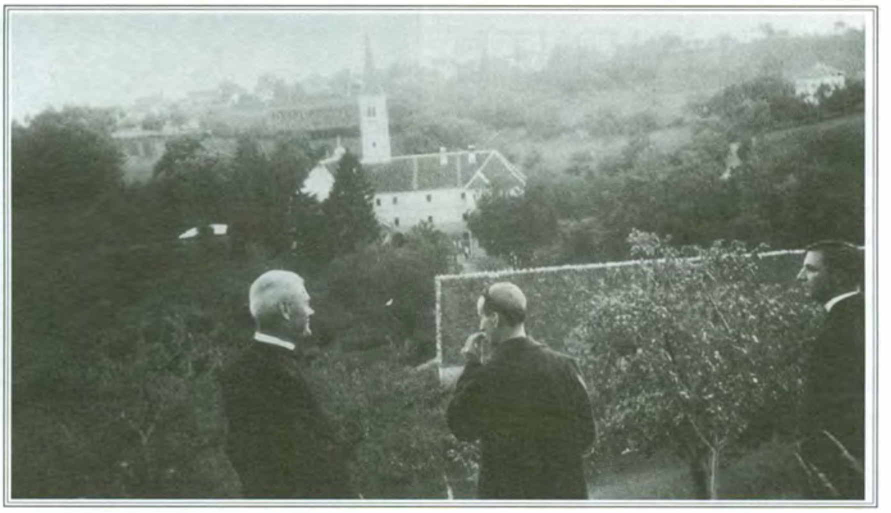


vatskih župa subotičke biskupije, predvođeni svojim župnicima. Na zamolbu subotičkog biskupa, koji je u pastoralnom pohodu u Kanadi, koncelebriranu misu predvodio je biskup Gašparović, koji je u svojoj propovijedi govorio o liku ovog redovnika svećenika, koji je kroz pedeset godina djelovao u gradu Somboru.

2 Svoje neumorno svećeničko djelovanje o. Gerard Tomo Stantić posebno je posvećivao ispovijedanju. Kako je, uz svoj materinski jezik, poznao i jezike mađarski i njemački, njegovi pokornici nisu bili samo žitelji Sombora, nego i vjernici iz okolnih sela, Mađari i Nijemci. To potvrđuje i pismo Gerardovog poglavara, koji najavljuje generalnom poglavaru u Rimu, a on je u ono vrijeme i neposredni viši poglavar u somborskom karmelskom samostanu, da će se proslaviti vrlo svečano srebrna misa o. Gerarda, jer je poznat, kao ispovjednik, ne samo u Somboru nego i u cijelom bačkom kraju.

3 Treba istaknuti da neumorna briga o. Gerarda kako bi sve-

tom ispovijedi vjernici zadobili posvetnu milost, ako su je grijehom izgubili, nije završavala na sakramentalnom pomirenju s Bogom, nego je bila preduvjet kako bi pomogao vjernicima da žive dubljim kršćanskim životom, primjerenim njihovom staležu. U tu svrhu služilo mu je štovanje »Malog Isusa«, iz Praga. Svakoga dvadeset petoga u mjesecu o. Gerard je slavio sv. Misu s homilijom na hrvatskom i mađarskom jeziku. Otajstvo Isusovog djetinjstva za njega je slika rasterećene duše, oslobođene od sebičnosti, što je preduvjet rasta u Kristu. »Tko ne voli Malog Isusa ne može rasti, jer ne voli ni zrelog Isusa«, piše on. Pozadina ovog razmišljanja je bez sumnje učenje Ivana od Križa, čiji je Gerard učenik, koji ističe, da je poniznost isto što i sloboda duha, jer »po poniznosti duša nalazi svoj odmor, ništa je ne opterećuje, ništa je ne vuče prema dolje, jer se nalazi u središtu svoje poniznosti« (**Uspon**, I,12,13). O. Gerard dodaje: »Mali je zato mali jer mu treba rasti. Mi smo svi mali u duhovnom pogledu i bit ćemo veliki ako volimo Malog Isusa.« »Oholost donosi žalost, a prava poniznost radost. Oholost: žalost, poniznost: radost! Oholost je ubila Isusa, poniznost uzvisila čovjeka«...«Isus je mogao doći kao zreo čovjek da spasenje otpočne. Ipak je došao kao dijete, kako bismo i mi poželjeli najprije biti djeca u duhovnom životu, a onda sve veći« (**Razg. s Isusom**, 36). Proces rasta u Kristu, od malenosti do zrelosti, Gerard prikazuje slikom koju posuđuje sa svojih bačkih žitnih polja i piše: »Mali Isuse, Ti si u nama lijepo zeleno proljetno žito, koji želiš u nama rasti. Kad nas muče i ubijaju, onda sazrijevaš kao na drvetu križa. Mi ovako nećemo umrijeti, iako umiremo« (**Razg. s Isusom**, 133). Kako bi se »sazrijevanje« dogodilo treba znati: »pjevati na drvetu križa«, u kojem »pjevanju« su važne bogoslovne kreposti: vjera, ufanje i ljubav. (**Prop.** 1938.).



Nadbiskup Stepinac promatra svetište Majke Božje Remetske

4 Uz službu ispovjednika i promicanja duhovnog života u vjernicima, o. Gerard je bio vrlo zauzet oko bolesnika grada Sombora i okolice. Mogao je tvrditi da nema valjda kuće u Somboru i u okolici u kojoj nije bio, kako bi okrijepio bolesnike i pomogao im da promatraju svoje trpljenje u eklezijalnoj dimenziji, tj. da je njihovo trpljenje od koristi Kristovom otajstvenom tijelu, što je Crkva. Da po trpljenju mogu biti »Blago Crkve«. Na temelju podataka reklo bi se da je posjedovao neki oblik »misterioznog interneta«. Znao je hitno izići iz ispovjedaonice, ispričavajući se da mora hitno bolesniku, a da ga nitko nije pozvao.

5 Još jedna dimenzija njegova djelovanja odnosila se na život djece koja su bila u opasnosti da se ne rode. Među pothvatima za očuvanje života spominjem činjenicu prikazanja vlastitog života, kako bi se rodilo dijete, koje je bilo u opasnosti da ga majka, valjda na savjet liječnika, pobaci. Jednako tako, uz povezanost njegova štovanja »Malog Isusa«, posebno ga je žalostilo ako djeca nemaju hrane. Primjerice pri kraju Prvog svjetskog rata došla mu je majka tražiti hranu za svoje izgladnjelo dijete koje je povela sa sobom. SB. je bio ganut izobličenim licem djeteta zbog nedostatka hrane, do te mjere da je ne samo molio Boga kako bi djeca imala dovoljno hrane, nego je odlučio strogo postiti kako bi isprosio od Gospodina milost da djeca ne gladuju.

6 Kratke naznake iznesene o njegovoj duhovnosti i o njegovoj svećeničkoj djelatnosti čine ga i danas aktualnim. Sjetimo se »Motu Propio« sv. Oca Ivana Pavla II, iz mjeseca travnja ove godine, koja govori o poticajima na osobnu ispovijed i na njezinu plodnost za kršćanski život. Odbacujući praksu kolektivnog odrješenja, koje je predviđeno u određenim okolnostima. Kako ona ne bi postala redovita praksa, sv. Otac poziva svećenike da rado ispovijedaju vjernike.

Jednako tako, imajući u vidu Gerardovu zauzetost za život, kada je stavimo u okvire Papine pobudnice »Evanđelje života«, njegova zauzetost za život nerođene, pa gladne djece u svijetu, koja umiru od gladi, kada imamo u vidu eutanaziju, njegov život postaje i za nas poticaj da učinimo što je u našoj mogućnosti, kako bismo se borili ne samo za duhovni život vjernika, nego i za život onih koji su osuđeni na smrt od vlastitih roditelja ili onih koji sami žele sebi oduzeti život; jer ne znaju kršćanski osmisliti vlastito trpljenje u korist Crkve, Kristovog otajstvenog tijela.

DOKUMENTI

Postulatura za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca pripremila je za tisak knjigu izvornih dokumenta i svjedočanstava o pomoći koju je zagrebački nadbiskup, blaženi Alojzije Stepinac, za vrijeme 2. svjetskog rata, pružio ugroženom pučanstvu židovske narodnosti i vjeroispovijesti.

Čitatelji već u ovom broju Glasnika mogu s radošću i ponosom pročitati jedno takvo izvješće, koje je oticaj na uvijek aktualno svjedočanstvo kršćanske ljubavi.

Donosimo i prikaz zločina učinjenog protiv hrvatskih svećenika i vjernika koji je nad njima izvršila partizanska vojska nakon završenog rata 1945.



Protivnici Božji pomisliše o Alojziju: »Nadjačali smo ga! Uklonili ga!« A on je, Duhom Božjom jačan, postao još bliži i još draži čovjekovu srcu!

1 *Svjedočanstvo Radio Londona na srpsko-hrvatskom jeziku u 13.50 sati, 7. srpnja 1943., o propovjedničkoj djelatnosti nadbiskupa Stepinca poradi osude nasilja izvršenih u ime socijalnih, rasnih i nacionalnih načela.*

Izvor: CP, sv. LXVI, str. 1114.

Vatikanski radio jučer je dao izvadke iz dvije nedavne propovijedi, koje je održao zagrebački nadbiskup Dr. Stepinac. U svojim propovijedima zagrebački nadbiskup strogo je i oštro osudio proganjanje Jevreja i drugih narodnosti, koje su vršene prema ranijim nacističkim terorističkim mjerama kao i prema Nürnberškom zakonu. Vatikanski radio javlja, da je zagrebački nadbiskup rekao u svojoj propovijedi slijedeće: »Svaki narod i svaka rasa na zemlji imaju prava na život i postupak koji je dostojan čovjeka. Ako je Bog dao ovo pravo ljudima, nijedna vlast na svijetu ne može im ga oduzeti, stoga je katolička Crkva uvijek osuđivala svaku nepravdu i nasilje, koje je vršeno u ime socijalnih, rasnih i nacionalnih načela. Nitko nema pravo ubijati iz vlastitog hira i da škodi drugima članovima rase.« Vatikanski radio rekao je 14. ožujka, kada je t. zv. Nezavisna Država Hrvatska naredila da se sa svim Jevrejima postupa prema Nürnberškom zakonu, da je tom prilikom Stepinac izjavio: »Zločincu, kojemu je dokazan zločin, mora suditi državni sud. Ali nitko nema pravo da uništi svetost braka, koji je priznala Sv. Mater Crkva. Bračna zajednica ima pravo koje nikakova svjetovna vlast ne može oduzeti, ili ograničiti.«

◆◆◆

2 Prikaz ubojstava i popis svećenika pobijenih u Maceljskoj šumi 4. lipnja 1945.

A) Pismo gđe Zdenke Elblinger, predsjednice Komisije za ratne i poratne žrtve

Poštovani gospodine dr. Juraj Batelja

Šaljem Vam popis imena pobijenih svećenika i franjevaca dne 4. 6. 1945. godine poslije završetka II. svjetskog rata u Lepoj Bukvi – Maceljska šuma. Neka priloženi podaci pridonesu boljem poznavanju povijesnih istina i mučeničkoj povijesti našeg naroda za vrijeme komunističkog režima, koji je uzrokovao i mučeničku smrt našega blaženika, Alojzija Stepinca.

Njihovi se zemni ostaci još do današnjega dana nalaze u crnim vrećama za smeće na patologiji Medicinskog fakulteta, u podrumu, i u Kapeli zagrebačkog groblja Mirogoj. Svaki rođeni čovjek ima pravo na ukop i svoj grob, pa je potrebno ekshumirane žrtve dostojanstveno pokopati. U razgovoru s direktorom groblja, gospodinom Reljićem, rečeno mi je da zagrebačko groblje Mirogoj pripada gradu Zagrebu. Želja mi je da se zajedno s Vama i Katoličkom crkvom založimo i obavimo potrebno, da se mučeničke žrtve pokopaju i nađu svoj mir, jer me je strah da bi iste mogle biti odstranjene. O svemu tome opisao je u svojoj knjizi gospodin + Fran Živičnjak, domobran – časnik pito-



Mons. J. Mrzljak i članovi Molitvene zajednice prate izlaganje dr. J. Mamića na susretu na Šalati, u Zagrebu, 21. lipnja 2002.

mac Zastavničke škole, koji se uspio spasiti. Knjiga je izašla 31. 5. 1997. godine, a predgovor knjizi napisao je dr. Stjepan Kožul, tajnik Zagrebačke nadbiskupije. S knjigom je upoznat gospodin biskup Mrzljak, kada smo bili u posjetu kod njega pokojni pred. Društva hrvatski domobran gospodin Vladimir Šklopan i ja.

Nadam se da smo se razumjeli i da ćemo i dalje surađivati dok se problem ne riješi.

Srdačno Vas pozdravljam, hvaljen Isus i Marija.

Zdenka Elblinger, Predsjednica Komisije za ratne i poratne žrtve

B) Opis tragičnog događaja

Prema zapisu gvardijana Franjevačkog samostana u Krapini Ostijana Ostrugnaja, u Franjevačkoj kronici piše da su se u Krapinu na Duhove 1945. godine vraćale cijele kolone zarobljenika iz Slovenije i da je sabiralište bilo u Đurmancu i pred pučkom školom u Krapini. Kako je sam gvardijan dočuo da su tamo i neki franjevci i svećenici, pozvao ih je da dođu u samostan da se odmore i okrijepe, jer nisu jeli deset dana. OZN-a im je to dozvolila, ali tako da je deset franjevaca išlo u samostan, a jedanaest svećenika u Župni ured. Kako je u samostanu bilo više mjesta, naknadno su iz Župnoga dvora tamo došli i svećenici. Svima je gvardijan upisao njihova imena (popis je na kraju teksta). 4. 6. 1945. godine prije podne pozvani su na civilnu OZN-u radi saslušanja; jedna skupina prije podne, a druga skupina poslije podne. Ponijeli su stvari koje su htjeli, a to je bio znak da se više neće vratiti. Rekli su im, da ih prevare, da će ići na sud u Varaždin, a smjestili su ih u jednu sobu na II. katu OZN-e. Oko 22 sata partizani su naredili da se u Krapini utrnu sva električna svijetla. Izveli su svećenike i franjevce s drugog kata OZN-e, a pratio ih je oficir OZN-e s čuvarima. Ukrcali su ih u kamion, pa su krenuli put Macelja u Lepu Bukvu, gdje je već bila pripremljena velika jama. U kamionu su franjevcima skinuli habite. Kasnije su partizanska djeca iz Đurmanca od njih nosila sašivene kaputiće. Svećenici i franjevci su shvatili da ne idu na sud u Varaždin. Krenuli su pješice 200 metara do pripremljene jame. Plačući su molili za milost, jer nisu ništa krivi. Kod prve jame prvi je bio ubijen najstariji među njima, dr. Josip Gunčević – ravnatelj i vjeroučitelj u Slavonskom Brodu, star oko 50 godina, uzoran svećenik i ravnatelj. Nakon njega ubijeni su ostali hicem u glavu. Putem prema jami svećenici su odbacivali krunice i medaljice da bi označili svoj posljednji put prije smaknuća. Drugi dan su te uspomene pokupila mala školska djeca i odnijela ih u franjevački samostan u Krapini, gdje se i danas čuvaju. Jama je prilikom iskopa 1992. godine označena rimskim brojem IV – D, gdje je pronađeno pobijenih osamdeset kostura hrvatskih časnika i 20 prostrijeljenih lubanja svećenika i franjevaca, te žice kojima su bili vezani.

C) Popis ubijenih svećenika:

U samostanu su bili:

- **Iz Provincije Bosne Srebrene**

1. o. Ante Katović – župnik r. 1902. g.
2. o. Karlo Grabovičkić – vikar r. 1912. g.
3. o. Ivan Ivanović – kapelan r. 1916. g.
4. fra Vitomir Mišić – bogoslov r. 1921. g.
5. fra Domagoj Čubela – bogoslov r. 1924. g.
6. fra Alfons Katović r. 1924. g.
7. fra Paškal Vidović – brat laik

- **Iz Hercegovačke franjevačke provincije**

8. fra Metod Puljić – župnik, 1912. g.
9. o. Dominko Mikulić – mladomisnik r. 1919. g.
10. fra Julijan Petrović – bogoslov r. 1923.

- **U Župnom dvoru su bili:**

Svećenici iz Vrhbosanske nadbiskupije

11. Jozo Perčinlić – kateheta r. 1909. g.
12. Marijan Ivandić – župnik r. 1902. g.
13. Miroslav Radoš – župnik r. 1910. g.
14. Nikola Duvančić – bogoslov r. 1923. g.
15. Dragutin Turalija – bogoslov r. 1923. g.

Iz Đakovačke biskupije:

16. Dr. Josip Gunčević – ravnatelj gimnazije u Brodu i kateheta r. 1895. g.
17. Vjekoslav Terzić – župnik r. 1906. g.
18. Dragutin Čapo – bogoslov r. 1917. g.

Iz Krčke biskupije:

19. Nikola Ilijić – svećenik r. 1913. g.

Iz Zagrebačke nadbiskupije:

20. Stjepan Štromar – svećenik i kapelan u Mariji Bistrici r. 1915. g.
21. Branko Kukolja – bogoslov iz Marije Bistrice r. 1921. g.

Izvod iz knjige »U vječni spomen«; autor pokojni Fran Živičnjak; knjiga je izašla iz tiska 31. 5. 1997. godine.

JOSIP VRANEKOVIĆ - DNEVNIK, SV. I. (4.XII.1951. - 9.VI.1953.)

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Napominjemo da oznaka (...) označava tekst koji je u izvorniku precrtao mons. Dragutin Nežić, biskup porečko-pulski, i danas je nečitljiv.

18. I. 1953.

Dolazi engleski novinar sa engleskim foto-reporterom u pratnji jednoga domaćega. Stigli su autom Putnika. Došli u 10 sati – baš kad se je Eminencija spremao da pođe do sv. Ivana. »Ah, Isuse, što ću sada? Teško mi je. Moram ići gore, a oni su tu. A što hoće.« – Zanima ih: 1) Kako zdravlje nakon operacije? 2) Kako je s progonom vjere u Jugoslaviji? 3) Razgovor biskupa s Titom? 4) Zašto nije išao u Rim? 5) Hoće li se on sastati s Titom? – To priopćim Eminenciji a on će: »Pa na to sam već toliko puta odgovorio! – Neka dođu...« – Kratko razgovarali. Ponudili mu auto do sv. Ivana. – Odbio. Idemo pješke. Slikali ga u sobi, idući do kapele, u crkvi, na povratku kući. U župnoj sam crkvi na povratku krstio i vjenčao. I to je Englez slikao.

Na pitanje hoće li se sastati s Titom Eminencija je odgovorio: »Pa ja sam 'ratni zločinac'!«

»Da li štampu primate?« – Mjesto odgovora Eminencija se samo nasmijao! »Naš« stalno bio po strani.

Englezi su zagonetni u svom držanju. Ili su naručeni od ovih – ili su nešto najboljega! Mnogo snimaju. Popisali sve knjige, što ih Eminencija čita i upotrebljava. Pitali me za njegov dnevni red, rodbinu i sl. – Eminencija na kraju svega mirno samo reče: »U ruke Božje!«

19. I. 1953.

Naši ne govore gotovo ništa o Eisenhowerovu dolasku na vlast. Potišteni su radi toga. U Rusiji progone Židove. Naslućuje se velika unutrašnja kriza boljševizma. Kod večere: »Ja sam još 1945. g. rekao, da će se istom 1950. g. lučiti duhovi. Bio sam uvjeren, da će te godine učiniti svoje... A onda tu je i dogmatizacija Uznesenja.[1] Neće Bogorodica to zaboraviti! Uzdam se, da će se dobri Bog smilovati našem narodu.

Rekao sam Eminenciji kako ovi napadajući ga, daju nam mnoga data[2] o držanju naših vani. Po cijeloj Americi niču ogranci i klubovi kardinala Stepinca.

20. - 31. I. 1953. (sic!)

Nitko iz Zagreba ne smije k Eminenciji. A on će: »Bio sam sâm u Lepoglavi, pa mogu i ovdje!«

20. I. 1953.

Htio sam u Zagreb, da vidim što je i kako je. No, nevrijeme, vijavica, kiša, snijeg i nisam išao.

22. I. 1953.

U Zagrebu sam. Sedmorica biskupa završili su konferenciju. – Dali odgovor vladi (preko Rittiga). Ističu, da nema volje na drugoj strani. Poslije sastanka 8. I. o. g. harangira se i dalje u novinama, a nemamo se gdje braniti. Ni tjednika nemamo. Dr. Grundler je najprije osuđen na 7 mj. zatvora, a onda na 14. – Rittig predlaže, da se što prije izradi elaborat i podnese Svetoj Stolici na odobrenje. Sveta Stolica neka ovdje imenuje ap. delegata, ali taj da bude jedan od naših biskupa. – »Ne!« – kaže (...)[3] Isti mi je rekao: »Ne damo se, niti ćemo se dati! Recite Eminenciji: da ga nosimo usred srca. Pozdravljam ga u ime cijelog istoka!« Trebaju Crkvu – Nuncija su istjerali, a sada eto već traže vezu sa Svetom Stolicom. »To je prava causa«, rekao je dr. (...)

Na Badnjak J. Đuran je bio 8 sati na Udbi. Teroriziraju ga i podmeću mu (...)[4] Nevin je. Tako ga silom hoće u CMD. Ne da se! Angažirali su Kadlecovu šogoricu, da ga ili zastraše ili osramote. Đavolski! Ali oganj na glavu njhovu!

U Petrovini vjernici napuštaju Samboleka, jer je u CMD-u. Nije o Božiću blagoslivljao kuće, »jer mu ni državna ni crkvena vlast nije to naredila ni odobrila«! U crkvi je istaknuo, da ga je kotar proglasio najboljim svećenikom u kotaru!

Čapek Ivan drsko izjavljuje pred Kadlecom, da, ako je talijanska vlada mogla istjerati biskupe, da ćemo i mi Stepinca! Lako je njemu, kad se k njemu toliko toga vozi, a mi prazni! Nagovarajući Kadleca da uđe u C.M.D., reče: »Mi ćemo Vam nabijati i određivati poreze.« Tražio je mjesto matičara u Kupincu. – Što će nam na to reći naši kolege, n. p. Đuran, pitao ga je sekretar komiteta?: – »On je bedak, koji još vjeruje u Boga« – odgovori Čapek. To su slike CMD-ovaca!

26. I. 1953.

Danas je Eminencija prvi put iza operacije izišao na dulju šetnju do Drčevca.

2. II. 1953.

Posjetio je Eminenciju g. Mohr. Priča mu o pobijenim Hrvatima oko Dubrovnika.

4. II. 1953.

Ovamo došli dr. Lach i Pišonić; Pišonić tražio na Ministarstvu dozvolu, da mogu ovamo ići... Činovnik se našao tobože uvrijeđen na riječ, da se mimo zabrane nekoga iz

Duhovnog stola pusti ovamo. »Kakva zabrana?« – pita ovaj. – A de facto od 26. XII. 52. tko god je išao ovamo – vraćali bi ga. – Iz razgovora vidim, da je Eminenciji drago, dok mu dolaze svećenici.

5. II. 1953.

Đuran bio ovdje. Eminenciju raduje, što ovaj strpljivo prima sve podvale Udbe.

6. II. 1953.

Kod večere: »Bog mi je dao tu milost, da u životu od mladosti nikada nisam zapustio pobožnost Blaženoj Djevici. Ona me je toliko puta sačuvala, osobito na ratištu. Tako mi je draga misa 'De Beata'. Kad god mogu, ja je uzmem.«

»Gledam taj 'Match' i vidim, da je na Zapadu mnogo toga trulo. Prevare, provale, ubojstva, nemoral – to tretiraju dnevne novine. Panem et circenses[5]... No, sreća je, ima i tamo i te kako zlatnih duša i dosta toga što je dobro.«

»Boli – izgleda – ove naše potez Eisenhowera glede Formoze. Svi su u Americi pozdravili taj predsjednikov stav, osobito radništvo. To su oni, koji nisu htjeli u organizaciju primati naše sindikate. Jedan je predstavnik američkih radnika izjavio, da se komunizam može dotući i bez rata: podići životne uvjete čovjeka!«

10. II. 1953.

Čita »Aleksandrovu diktaturu« i povezuje mnoge činjenice s današnjicom. Boli ga srpsko presizanje... »Hoće da unište naš narod i vjeru mu. Ja samo ruke dižem prema nebu, neka nam se dobri Bog smiluje!«

11. II. 1953.

Dr. Lach i dr. (...). (...)[6] odlučan. Sam Rittig je došao do njega, da pusti svećenike na skupštinu u Sarajevo. – Ne! – Suspenzija čeka svakoga, koji bi to učinio. U Zagrebu ne rade tako. »Kako li je u Šibeniku i Zadru to lijepo riješeno. Narod će i Sveta Stolica ustati protiv ovakova držanja. Popuštajte samo i tjerat će Vas još i dalje. Imadem iskustvo, da im treba iskesiti zube i onda će Te prije pustiti na miru. Uostalom ni meni nije bilo lako 5 g. u Lepoglavi, pa onda prije toga i sada... Ali to nam je dužnost. Recite Salisu: pozvati, opomenuti svećenike u Udruženju, i ne koristi li to – suspenzija! Kad će jedan tako proći i drugi će se opametiti.«... Sam sam zamolio (...), da malo pokrene naše biskupe, a i Eminencija mu to gotovo 5 minuta pred odlazak – nasamo govorio!



Nepoznata osoba pozdravlja nadbiskupa Stepinca prigodom jednog pastirskog pohoda

13. II. 1953.

»Vjesnik« donosi nacrt zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica. – »To je uzakonjeno progonstvo!« – reče Eminencija. Odmah se na to sastanu biskupi i sastave odgovor, u kojem obrađuju član po član i zaključuju, da je to nepravda – protiv osnovnih ljudskih prava. No, nisu to predali preko Rittiga vladi, nego samo usmeno saopćili, i uz ovakav »Nacrt« nemoguć je svaki daljnji razgovor! Eminencija zadovoljan.

Izdat će zajedničku okružnicu protiv CMD-a Zagreb, Senj, Križevci i Đakovo. Kad sam to saopćio Eminenciji, tri puta je ruke podigao prema nebu i zahvaljivao Bogu!

U štampi još šute i direktno ne napadaju Crkvu.

Dr. Ujčić, dr. Salis, dr. Bukatko zvani na ministarstvo, da iskažu, tko je predao van u svijet zaključak i memorandum vladi sa plenarnih biskupskih konferencija! – Odgovor: Nescimus!!![7]

Dr. g. Gahs dolazi autom u Krašić. Milicija ga vraća uz obrazloženje: »Samo trojica mogu doći u Krašić.«

»Koja su to trojica?« – upita ih Gahs. Milicajac odaje, kao da je previše rekao, i nije htio reći imena one trojice.

17. II. 1953.

Pokladni dan. Cijeli dan imali smo u crkvi klanjanje. Pred večer ispunjena je crkva vjernicima. Lijepo i pobožno molilo se i pjevalo.

18. II. 1953.

Pepelnica. Preč. Šimečki pomagao mi pepeljiti. Kažem E., da on ne treba, kad smo dvojica. Ipak – hoće i on pomoći.

Cijelu korizmu ne doručkuje – i ne jede mesa.



Gđa. Ankica Svirač recitira pjesme u čast bl. A. Stepinca na susretu molitvene zajednice, 21. lipnja 2002.

19. 11. 1953.

Izišli smo 2 sata na šetnju... »Kroz 16 g. cijelu sam korizmu uzimao misni obrazac de tempore.[8] Divna je liturgija ovih dana. No, sada mi se pojavili skrupuli, nije li to neko zapostavljanje svetaca Božjih... Zato ću ove godine služiti misu prema Direktoriju.«

»Nikad ne uzimam od ljudi intencije, jer su tolike potrebe Crkve i naroda – i na te nakane prikazujem sv. Mise. Kako n. pr. ne bih sada kod ovakovog donošenja zakona i položaja Crkve. Jasno, ako mi se netko posebno preporuči i zamoli me, da prikažem na njegovu nakanu sv. Misu.«

»Koliko sam toga prošao, kolike promjene režima i ustava za mog biskupovanja: diktatura Aleksandra, njegova smrt; Jeftić je prošao, pa Stojadinović, Cvetković. Došla NDH. I sada ovo, što imamo... Uvjeren sam i to će sigurno proći, samo ne znamo, koliko će nam Bog odrediti, da još pretrpimo.«

---

1 Vjersku istinu o uznesenju Majke Božje tijelom i dušom u nebesku slavu proglasio je papa Pio XII. 1. studenoga 1950. bulom »Munificentissimus Deus«.

2 Podatke.

3 Precrtano i nečitljivo ime. Iz teksta koji slijedi, a i iz prva četiri čitljiva slova, dade se zaključiti da je riječ o mons. Gabrijelu Bukatku, nadbiskupu beogradskom.

4 Precrtano. Kroz precrtano je čitljiva riječ: »ženu«.

5 Kruha i igara.

6 Precrtana riječ, ali se naslućuje prezime sarajevskoga nadbiskupa Alaupovića.

7 Ne znamo.

8 Odnosnog liturgijskog vremena.

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (skraćeni ključni naslov: *Blaž. Alojzije Stepinac*) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca te časopis svih njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. 9 (2002.) Broj 4

Cijena: 5 kn; za inozemstvo 2 eura ili 3 USD

Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dozvolom crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca
Voćarska 106, pp. 110, 10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: Dr. Juraj Batelja, Voćarska 106, pp. 110, 10001 Zagreb

Adresa uredništva: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca, Voćarska 106, pp. 110; 10001 Zagreb, **telefon: 46 80 426; faks: 46 80 722**; »Spomen-zbirka iz ostavštine blaženog Alojzija Stepinca«, Kaptol 31, 10000 Zagreb, telefon: 48 11 781

Sve što se u našem Glasniku navodi ili naziva »čudo«, »svetost«, »svetac« i slično, sve to, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu će tomu konačni sud izreći Crkva.

Lektor: Prof. dr. Ante STAMAĆ

Slog: Mario Rogić, dipl. ing., LASER plus

Tisak: Tiskara PULJKO



Srdačna dobrodošlica Ivanu Pavlu II. prigodom dolaska na beatifikaciju
kard. Stepinca, u zrakoplovnoj luci u Velikoj Gorici, 2. listopada 1998.

◆

»Papa MI TE VOLIMO«;
tim su natpisom i tim riječima Hrvati dočekali Svetog Oca na Žnjanu, 4. listopada 1998.





Nadbiskup Stepinac s biskupima i Božjim narodom prigodom crkvenih svečanosti,
u nepoznatom mjestu (hodočašće u M. Bistricu ili Euharistijski kongres;
molimo poznavatelje događaja da nam pomognu odgonetnuti mjesto slavlja)